

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC D'ARENYS DE MAR

LLIBRE 1

ÍNDEX LLIBRE 1

MEMÒRIA DESCRIPTIVA	1
1. INTRODUCCIÓ. CONCEPTE DE PATRIMONI	2
2. MARC LEGAL.....	2
3. HISTÒRIA DE LA FORMACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LA POBLACIÓ	3
4. LA VALORACIÓ DEL PATRIMONI A ARENYS	4
MEMÒRIA JUSTIFICATIVA.....	6
1. ÀMBIT FÍSIC	8
2. GRUPS TIPOLÒGICS	8
3. CRITERIS DE SELECCIÓ.	8
4. NIVELLS DE PROTECCIÓ	9
5. NORMATIVA	16
6. ESTUDI ECONÒMIC I FINANCER.....	16
NORMATIVA	17
TÍTOL PRIMER. RÈGIM JURÍDIC I URBANÍSTIC	18
CAPÍTOL I. Naturalesa i abast del Pla especial.	18
CAPÍTOL II. Desenvolupament i gestió del pla especial	21
CAPÍTOL III. Llicències d'obres i d'activitats.	22
CAPÍTOL IV. Activitats i actuacions municipals.....	23
Secció primera. Activitats de l'Ajuntament en la protecció del Patrimoni Arquitectònic.	23
Secció segona. Mesures de col·laboració i ajut de l'administració amb els particulars titulars d'elements catalogats.	24
Secció tercera. Intervenció directa de l'Administració sobre els elements catalogats.	24
CAPÍTOL V. Organismes de col·laboració.....	25
CAPÍTOL VI. Deures del propietaris.....	26
CAPÍTOL VII. Infraccions i sancions.	26
TÍTOL SEGON. BÉNS CATALOGATS, CATEGORIES I NIVELLS DE PROTECCIÓ, I QUALIFICACIÓ URBANÍSTICA.....	27
CAPÍTOL VIII. CAPÍTOL I. Béns catalogats del patrimoni cultural.....	27
CAPÍTOL IX. CAPÍTOL II. Categories i nivells de protecció.	27
CAPÍTOL X. CAPÍTOL III. Qualificació urbanística.....	28
TÍTOL TERCER. NORMES D'INTERVENCIÓ I USOS DELS BÉNS PROTEGITS	29
CAPÍTOL XI. CAPÍTOL I. Formes d'intervenció	29
CAPÍTOL XII. CAPÍTOL II. Règim d'usos.	31
CAPÍTOL XIII. DISPOSICIONS ADDICIONALS	32
ANNEX 1 – CARTA DE COLORS DEL CENTRE HISTÒRIC D'ARENYS DE MAR.....	33
ANNEX 2 – EXPEDIENT DE DECLARACIÓ BCIN – MONUMENT HISTÒRIC. CEMENTIRI D'ARENYS DE MAR.....	35
ANNEX 3 – INFORMES DELS INVENTARIS DEL PATRIMONI CULTURAL IMMOBLE.....	36

1. Introducció. Concepte de patrimoni

Aquest document de Modificació del Pla Especial de Protecció del Patrimoni d'Arenys de Mar, neix amb l'objecte de refondre en un únic document les diverses modificacions realitzades en el desenvolupament del pla vigent i a la necessitat d'adaptació a l'estructura legal.

El PE vigent va néixer d'acord amb el que especifica l'article 265 de les Normes Urbanístiques del Pla General d'ordenació del municipi d'Arenys de Mar, aprovat definitivament l'1 d'agost de 1984, on fent referència a les mesures de protecció del patrimoni històric i artístic, establertes en el capítol IV del títol IV, es diu el següent: "Aquestes mesures de protecció seran substituïdes pel corresponent Pla Especial de Protecció del Patrimoni, que es redactarà en el termini de quatre anys a partir de l'aprovació definitiva d'aquest Pla Generalitat.

La Modificació neix, també, de la necessitat de reconsiderar certs elements i de definir els àmbits i nivells de protecció en funció de les diverses parts de l'edifici.

Com a antecedents al concepte de patrimoni històric cal considerar, des de l'inici dels moviments romàntics -amb la seva valoració i redescobriment de la natura i de les cultures clàssiques-, fins als nostres dies -amb la carta de Venècia i la declaració d'Amsterdam-, que el concepte de protecció del patrimoni ha sofert una gran evolució. Entendrem el patrimoni arquitectònic en sentit ampli, d'arquitectura com a construcció de l'entorn habitable, amb els seus aspectes: urbanístic, ambiental, constructiu, d'oficis, etc. i també artístic i històric. En definitiva: l'arquitectura entesa com el llegat, a través de la història, de les diverses generacions i de la seva expressió constructiva i estètica, constituint la "memòria col·lectiva" de la població. Parlar de Protecció del Patrimoni, i no solament de conservació, pel seu sentit dinàmic: per a protegir cal, a vegades, prendre mesures actives, de revitalització, etc...Per tal d'evitar la degradació progressiva.

Així mateix la protecció passa per l'anàlisi del planejament i per les determinacions sobre els aprofitaments assignats, a fi de garantir al màxim del possible el manteniment dels drets sense afectar al bé protegit. En aquest sentit, cal una anàlisi precisa de cada bé catalogat a fi de definir els nivells de protecció en cada àmbit o element d'un conjunt per tal de determinar les seves possibilitats d'ampliació, conservació o transformació.

2. Marc Legal

L'establiment de mesures adients per a la protecció del patrimoni historicoartístic i en especial del que es conté en les obres arquitectòniques, és un deure de caràcter general, sancionat amb el nivell de norma constitucional, d'acord amb allò que disposa l'article 46 de la

Constitució Espanyola del 1978, quan diu: "Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i que l'integren, sigui quin sigui el seu règim jurídic i la seva titularitat. La llei penal sancionarà els atemptats contra aquest"

De la norma constitucional resulta que l'actuació dels poders públics respecte al patrimoni historicoartístic no és tan sols una facultat o possibi

litat, sinó un deure o obligació, i que aquesta no es pot limitar a la simple conservació o manteniment estàtic, sinó que ha d'abastar tots els aspectes dinàmics del mateix. Aquest deure d'intervenció activa en la defensa i promoció del patrimoni historicoartístic abasta a tots els nivells de l'administració, i a tots els poders de l'Estat, entre ells també, i principalment, als Ajuntaments. L'article 101, apartat j) de la vigent Llei de Règim Local, text articulat del 24 de juny del 1955, confereix a la competència dels ajuntaments, entre d'altres finalitats "la protecció i defensa del paisatge; museus; monuments històrics i artístics.

La protecció del patrimoni historicoartístic té, com hem vist, diferents nivells de competència, el que es veu reflectit en l'existència d'una sèrie de disposicions de caràcter general, que fan referència al Patrimoni històric, que suposen la intervenció dels organismes competents de l'Estat, Generalitat de Catalunya i ens locals.

La legislació vigent en matèria de patrimoni cultural de la Generalitat de Catalunya és la següent:

- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
- Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Així mateix, cal constatar com a legislació aplicable el Text refós de la Llei d'Urbanisme. Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme i el Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme, amb les modificacions introduïdes per la Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme.

El Pla General d'Ordenació vigent (actualment en tràmit de revisió), fa una reserva expressa de reglamentació pel que fa a la protecció del patrimoni historicoartístic d'Arenys de Mar, en favor del Pla Especial vigent que es dicta en desenvolupament d'aquell. El PE vigent desenvolupa i concreta les mesures de protecció i precatalogació que es contenen al referit Capítol IV de la Normativa del Pla General, entenent que el llistat del PGO té un caràcter provisional i no

exhaustiu, tant pel que fa a la catalogació d'elements a protegir com al contingut de les mesures de protecció i foment del patrimoni historicoartístic d'Arenys de Mar.

El present document de Modificació i refosa del Pla Especial de Protecció del Patrimoni d'Arenys de Mar es planteja des de la voluntat de protecció dels béns i des de l'establiment de les condicions urbanístiques que garanteixin el manteniment dels aprofitaments assignats pel planejament general.

Per últim, correspon a l'Ajuntament d'Arenys de Mar la competència per a redactar el present document de Modificació de Pla Especial, d'acord amb el que disposa el TRLUC.

3. Història de la formació i desenvolupament de la població

Arenys de Mar, té una població de 14.600 habitants. Aprox. Històricament, s'ha estructurat en forma d'una delta, amb la base al mar i la punta orientada terra endins, vers la seva població d'origen, St. Martí d'Arenys (actual Arenys de Munt). Aquesta forma de delta ve donada pel pas que s'obrí la riera de Sobirans que la migparteix i li fa d'eix vertebrador, a través de les serres, turons o petits promontoris que la limiten. Arenys, fins ben entrada la segona meitat del segle XVI, no fou més que un barri de pescadors de St. Martí. Les freqüents incursions de la pirateria feien impossible el desenvolupament d'una població estable a la costa. El segle XIV, alguns pescadors de la parròquia de St. Martí, es varen instal·lar en alguns indrets de la badia, i a les darreries del segle XV, existeixen ja uns nuclis de població força definits entorn del turó d'Escaravar i de la plana de Saboada, formant unes alineacions incipients que, més tard, esdevindran els carrers d'Escarayar, de la Perera i d'Avall. Es produeix un progressiu desenvolupament de les activitats de construcció naval i d'altres de relacionades. Durant el segle XVI, augmenta l'activitat de les mestrances i es construeixen diverses torres de defensa per a protegir el nou veïnat dels corsaris sarraïns. L'any 1574 hi ha registrades cent quaranta cases i se'n segueixen construint. S'han anat configurant els carrers existents, se'n han obert de nous: el d'Amunt i el de les Margarides, i s'ha consolidat l'agrupament de cases del Turó. Els habitants senten la necessitat de declarar-se nucli autònom i l'onze de juliol d'aquest any, reunits els caps de família, es constitueixen en Consell General de la Liniversitat de la vila. Pel març de 1575, l'església de Sta. Maria és autoritzada i declarada.

Al segle XVII continua el creixement del nou poble; es van parcel·lant els terrenys i es tracen nous carrers: el de l'Església, el de la Torre i el del Rial de Sa Clavella. Es construeix l'actual església (posteriorment reformada i ampliada) i la població va prenent l'estructura actual. La indústria de la construcció de vaixells i la navegació segueixen una evolució paral·lela i creix, al seu costat, el nombre d'artesans. Les guerres i freqüents epidèmies, si bé frenen aquesta

evolució, no aconsegueixen, però, deturar el creixement d'Arenys que, a fi de segle, és un nucli important de la costa. A començaments del segle XVIII, la vila viu una situació econòmica desfogada i de 1706 a 1712 es construeix el sumptuós retaule barroc. La guerra de Successió provoca saqueigs i greus imposicions, però al llarg de la centúria Arenys augmenta les seves drassanes, de tres a cinc. Durant aquest segle, tenen lloc dos fenòmens de gran relleu per a l'urbanisme arenyenc. D'una banda es produeix la valoració de la Riera com a via pública important i s'hi basteixen edificis de gran categoria, com Can Ramis. Al mateix temps, hi apareixen les places de la Vila i de l'Església. Els carrers més importants de la vila eren: l'Ample, el de la Perera, el d'Avall i el d'Amunt, i a la Riera, fins llavors, tan sols hi donaven els portals dels darreres de les cases, ja que era considerada com un torrent perillós. D'altra banda, l'expansió econòmica que produeix a tota la costa, l'obertura del comerç d'Índies el 1778, es tradueix a Arenys en la construcció de moltes cases (unes 300) i en l'obertura de nous carrers: el de la Font, el Nou, el de la Bomba, el Tussol i el Passeig de Mar. Aquell fet augmenta en gran manera la construcció naval i la navegació, i es crea l'Escola de Nàutica.

En començar el segle XIX, la població tenia 4.439 habitants i 906 cases, i a mitjans de segle arriba a 6.000 habitants. Hi ha fàbriques de teixits de cotó i seda hi treballen nombroses puntaires. La guerra del Francès torna a ocasionar saqueigs i contribucions a la localitat, però augmenta l'activitat tèxtil i la indústria tapera. Segueixen rutllant les mestrances i el tràfic marítim, i molts arenyencs es traslladen a Amèrica a fer fortuna: alguns els "americanos" en retornar, despenen els diners a la seva vila nadiua creant indústries o grans edificis. A la segona meitat del segle, i degut a la pèrdua d'algunes colònies i a l'aparició del ferrocarril i dels vaixells de vapor, decau ràpidament l'activitat de les mestrances i també les navegacions oceànica i de cabotatge. S'inicia una decadència general que farà que a finals de segle hi hagi una certa tendència a la regressió de la població. No obstant, l'Arenys d'aquesta època és bressol de destacades personalitats en el camp de les lletres i les arts i en el món eclesiàstic. Al llarg del segle, s'acaben de consolidar les vies públiques existents i la Riera dotada dels plataners l'any 1865, va esdevenint la columna vertebral de la vida ciutadana. Al tombant del segle XX, es comencen a respirar uns nous aires i arrel de la Guerra europea, agafa embranzida el gènere de punt. L'any 1917 s'inicien les obres del port (l'escullera de llevant) i la població es va industrialitzant. Pels anys 30, el gènere de punt és la indústria principal del poble. L'any 1945, passada la Guerra Civil, es preparen les obres del port i es produeix un gran desenvolupament de la pesca. La fesomia general d'Arenys resta pràcticament inalterada fins als anys 60 només es produeix el gran boom constructiu degut a la promoció turística, que produeix un fort corrent d'immigració, que fa incrementar la població -que s'havia mantingut estàtica- fins als 14.600 habitants aprox. que té actualment.

4. La valoració del Patrimoni a Arenys

La valoració o reivindicació del Patrimoni històric i arquitectònic de la població, s'ha fet sempre des de voluntarismes personals o de petits grups, mai estructurats per a fer-hi front amb èxit. Durant els anys de la postguerra, des de l'Arxiu Històric Fidel Fita es van elaborant els documents i la recerca que portaran a valorar elements essencials del patrimoni de la població: l'Església amb el retaule, el Xifré, etc. Al llarg dels anys 60, amb el gran auge edificatori i sense cap instrument adequat per a la protecció dels valors historicoartístics, no es va poder intervenir de forma adequada. Sense una consciència col·lectiva adequada es produeix una pèrdua important només salvada de forma isolada per alguns “notaris” fotogràfics que van captar el desmantellament de les característiques essencials d'una població.

El primer treball inventari amb una visió global dels aspectes característics que presenta la població el realitzà un grup de futurs arquitectes com a treball d'escola per a l'assignatura d'Història de l'Arquitectura, l'any 1972, però degut a la seva finalitat, no va tenir cap incidència pública. Tan sols va servir per a fer prendre consciència als seus autors, alguns dels quals, degut a la seva vinculació a la població, no varen deixar de preocupar-se per aquest tema. En el treball, apareixen, entre altres elements: les torres de defensa, els grans casals, les cases dels segles XVII i XVIII amb brancals de pedra, el retaule barroc, l'edifici Xifré, les cases isabelines i els edificis de fi de segle, les reminiscències modernistes, el pont, el mercat i altres edificis.

L'any 1972, un dels arquitectes redactors del document incipient, en col·laboració amb un altre arenyenc publiquen un article titulat “Tot passejant” que vol ser l'inici d'una sèrie que faci prendre consciència del problema de la valoració del patrimoni arquitectònic, i que malauradament no va tenir continuïtat. Més tard, l'any 1976, els mateixos col·laboradors, realitzen un Estudi de divulgació sobre l'arquitectura popular arenyenca, principalment pel que fa referència als portals i conjunts de façanes amb obertures amb brancals de pedra dels segles XVII al XIX. El treball es publica a l'esmentada revista. Entretant, un altre futur arquitecte arenyenc, va realitzar un treball d'escola sobre l'edifici de l'Església parroquial i les seves diverses fases de construcció i projectes de reforma. En aquesta època salta la polèmica als diaris sobre unes obres que s'estaven realitzant a l'entorn de la Torre de defensa del c/ d'Avall (torre d'en Llovet) i que malmetien la seva estructura així com també la seva visió. També l'any 1976 el mateix J.M.Pons, en nom de l'Arxiu, realitza, a petició de l'Ajuntament, una relació dels edificis i monuments de més interès, a criteri seu, de la població. Poc després, era destruït, per edificar-hi un bloc de pisos, el millor edifici modernista d'Arenys i que Pons havia inclòs a la llista. Més tard, i en la transició dels ajuntaments franquistes als democràtics, esclata la campanya, ja amb aires més col·lectius, de “El Xifré per al poble” tot i que és una campanya més política i institucional que no pas reivindicativa.

Al voltant d'aquestes dates es produeix una gran manifestació popular per a reivindicar la platja davant el perill d'una planificació que preveia l'establiment d'embarcadors. De fet, va ser la primera i quasi la última mobilització massiva de la població. L'any 1963 un grup d'arquitectes, denuncien les obres de moviment de terres que s'estan realitzant davant l'edifici Xifré per tal d'enjardinar la zona. Les obres les realitza l'Ajuntament sense cap projecte previ, transformant la topografia que havia existit, durant més de cent anys, a l'entorn del camí d'accés a l'edifici, que, a més, té obert expedient de Monument H.A. Nacional, com ja s'ha dit. En definitiva, des de finals dels anys 50 fins prop dels anys 80, s'ha de lamentar la desaparició d'arquitectures molt interessants i molt significatives per a la població: el pont, la sala del “Coro”, l'Ateneu, can Formosa, la casa Jauros, l'entrada i xemeneia de la fàbrica de les Olles, molts portals i cases dels segles XVII i XVIII, botigues de fi de segle. L'any 1982, l'Ajuntament va enderrocar el balneari Lloveras, degut al seu estat ruïnós, fruit de la mala gestió d'anteriors consistoris que no s'havien preocupat de la seva conservació.

En data de 19 de juliol de 1989 la Comissió d'Urbanisme de Barcelona va aprovar definitivament el Pla Especial de Protecció de Patrimoni suspent l'executivitat fins a la incorporació d'un seguit de prescripcions, en data de 18 de juliol de 1990, la Comissió d'Urbanisme va donar conformitat al text refós presentat. El Pla Especial de Protecció de Patrimoni fou redactat per l'arquitecte Josep Badosa Cañellas i l'advocat Salvador Milà Solsona.

En data de 26 de juny de 1996, la Comissió d'Urbanisme de Barcelona va aprovar definitivament la Modificació puntual del PEPPA a l'àmbit del Calisay.

Altres plans aprovats amb certa incidència amb aquest document refós són:

- Pla Especial Parc de Salvador Espriu aprovat definitivament en data de 08 de juny de 1987.
- Modificació de PGO de l'àmbit delimitat pels carrers Santa Clara, pujada de Lourdes, Aterive i jardins de l'edifici Xifré, aprovat en data de 17 de març de 1999.
- Modificació PGO a l'àmbit del Calisay i Forn del Vidre aprovat en data de 26 de juny de 1996.
- Modificació PGO al sector nord del cementiri, aprovat definitivament en data de 15 de juliol de 1998.

L'ajuntament d'Arenys creà la Comissió de Cultura amb l'objectiu de gestionar, preservar i salvaguardar els béns catalogats i la imatge general del nucli històric. Durant aquests darrers anys la Comissió ha analitzat, discutit i valorat les llicències municipals que afecten als béns

catalogats i edificacions en general situades al nucli històric. En aquests temps s'han anat desgranant un seguit de problemes normatius i definició del planejament que cal reconsiderar o concretar de forma expressa.

En definitiva la situació de protecció del béns patrimonials ha sofert un canvi radical en els darrers 40 anys, d'una situació d'abandó i inconsciència a una situació de rigor i de treball en una única direcció. Per tant els mecanismes de salvaguarda i conservació es plantegen des d'una situació diferent.

Per tant no cal més que agrair la feina heroica d'aquells que amb el seu esforç varen ser capaços de liderar una tasca de recollida d'informació i seguir amb la labor tot ajustant la normativa i els elements de protecció a les condicions actuals tant legals com de coneixement. En base a la situació complexa de diferents documents aprovats i un gran nombre de normes a la mà, el present document preveu la refosa dels plans aprovats des d'una visió global i en base als objectius abans exposats.

Així mateix, la gran importància de l'associacionisme d'Arenys ha comportat una gran aportació de dades i consideracions que a continuació es relacionen:

Xavier Benet Terrats, en representació del Grup Búnquers Arenys

Instància 2461 de Data 21 abril 2009

Demana:

- Incloure'ls dins del cens d'entitats com a nova entitat de la vila.
- Estudiar la inclusió dins la PEPPA dels búnquers.
- Considerar la inclusió dels búnquers (de la Musclera i de la 3ª platja) com a referents d'interés amb un tracte especial dins el projecte que generarà el nou passeig marítim entre Canet, Arenys i Caldetes.
- Caldria establir un protocol per tal de consolidar l'element en cas que es torni a produir un temporal que deixi malmès el recolzament del búnquer, inclús estudiant la possibilitat de consolidar-lo de manera que no es veiés afectat pels temporals.

Antoni Lopez Casals, en representació de l'AVANA (associació de veïns d'Arenys del Nucli Antic al PEPPA)

Instància 7189 de Data 01 desembre 2009

Demana:

- Incloure els vestigis de l'antic Molí de Mar, del qual actualment només queda la bassa, dins del Pla de Protecció del Nucli Antic.
- Elaborar un estudi planimètric i històric de l'estructura.

- Sanejar i netejar la brutícia i la sorra de l'interior.
- Senyalitzar-lo amb una placa explicativa.

Joan Miquel Llodrà i Nogueras, en representació de l'entitat Salvem Arenys.

Instància 7458 de Data 11 desembre de 2009

Tramet un document amb el llistat de béns següents perquè es tinguin en compte a l'hora de redactar el nou Pla de Protecció de Patrimoni Arquitectònic d'Arenys de Mar.

Denominació	Localització	Protecció proposta
Ca l'Espriu	c/ del Bisbe Català nº27 (c/ de la Perera nº27)	1-D
Can Subiracs	c/ de la Torre nº14	1-C
	c/ de l'Església nº15	1-D
Can Catarineu	c/ Josep Anselm Clavé, 64	1-C
Can Blanc	Riera Bisbe Pol del nº77	1-C
Can Buixalleu	c/ d'Avall nº44	1-B
Can Caballé	c/ Andreu Guri nº43 (c/ d'Amunt nº43)	1-B
	c/ Andreu Guri nº64 (c/ d'Amunt nº64)	1-B
Can Rossendo Paleta	c/ Andreu Guri nº74 (c/ d'Amunt nº74)	1-C
	c/ del Bisbe Català nº5-7 (c/ de la Perera nº5-7)	1-C
	c/ del Bisbe Català nº8 (c/ de la Perera nº8)	1-B
Can Palomer	c/ del Bisbe Català nº14 (c/ de la Perera nº14)	1-B
	c/ del Bisbe Català nº17 (c/ de la Perera nº17)	1-C
	c/ del Bisbe Català nº32 (c/ de la Perera nº32)	1-A
	c/ del Bisbe Català nº34(c/ de la Perera nº34)	1-B
	c/ del Bisbe Català nº36 (c/ de la Perera nº36)	1-B
	c/ del Bisbe Català nº44 (c/ de la Perera nº44)	1-B
	c/ d'Avall nº29	1-B
	c/ d'Avall nº37-39	1-B
	c/ d'Avall nº41	1-B
	c/ d'Avall nº45	1-B
	c/ d'Avall nº65	1-B
	c/ de la Torre nº31	1-C
	c/ de l'Església nº7	1-B
Can Guri	c/ de l'Església nº16	1-B
	c/ Josep Anselm Clavé (Ample nº6)	1-B
Can Miquel	c/ Josep Anselm Clavé (Ample nº8)	1-B
	c/ Josep Anselm Clavé (Ample nº19)	1_B
	c/ Josep Anselm Clavé (Ample nº32)	1-A
	c/ Josep Anselm Clavé (Ample nº52)	1-C
Can Saurí	c/ Josep Anselm Clavé (Ample nº38)	1-C
Can Mollfulleda	c/ Rial de Sa Clavella nº69	1-B
Can Guitart	Riera Bisbe Pol nº28	1-B
	Riera Bisbe Pol nº38	1-B
Can Vidal	Riera Bisbe Pol nº41	1-C
Can Vidal Formentí	Riera Bisbe Pol nº58	1-B
Can Bombí	Riera Bisbe Pol nº68	1-B
	Riera Pare Flta del nº10	1-B
	Riera Pare Flta del nº11	1-B
Ca la Martinassa	Riera Pare Flta del nº13	1-B
Can Julià	Riera Pare Flta del nº84	1-C
Can Torrent de la Mina	c/ de Sant Ramon, 15	1-C
	c/ del Turó nº1	1-B

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA

Introducció. Objectius.

No hi ha dubte que es crea una vinculació entre la persona i l'espai que el rodeja, el lloc que l'ha vist créixer i on s'ha format i desenvolupat la seva personalitat, l'indret on desenvolupa la seva activitat productiva, cultural o social. Aquesta relació amb l'entorn més immediat, provoca en l'home o dona uns sentiments de respecte i estimació que creixen amb el temps, mentre es conserven aquells trets característics que l'individu valora d'aquest entorn i que li permeten distingir-lo d'altres indrets. En el nostre país, durant el procés d'expansió de creixement demogràfic de la segona meitat del segle passat, s'havien anat produint diversos factors que varen fer trontollar o almenys, deixar en un segon pla, aquesta identitat, arribant a crear un clima d'indiferència i infravaloració de l'entorn quotidià. Els avenços tecnològics, accelerant el ritme de les transformacions, la facilitat de comunicacions de tot tipus, la creixent estandardització i per damunt de tot, la lògica d'un capitalisme salvatge, van aconseguir crear una falsa idea de progrés que, en definitiva, comportà el maltractament, menyspreu i destrucció indiscriminada del patrimoni col·lectiu. Aquesta lògica, portada a la planificació urbanística quan n'hi havia va suposar l'esventrament dels nuclis antics de les poblacions, a través del creixement en alçada i la consegüent densificació, que agreujà el problema circulatori i d'estacionament de vehicles; l'expansió indiscriminada vers les zones rústiques dels entorns, malmetent per sempre terrenys aptes per a d'altres finalitats o fomentant l'abandó d'activitats agrícoles davant l'expectativa d'especulació.

Arenys de Mar va patir també les conseqüències d'aquesta política i fins i tot el Pla del 1970 va ser interpretat d'acord amb aquests interessos. El P.G.O. vigent, actualment en revisió, intentà posar un xic d'ordre a aquest panorama i establir una apreciable reducció dels volums edificables.

El Pla Especial de Protecció del patrimoni aprovat en data de 19 de juliol de 1989, document que es proposa modificar, desenvolupà el Pla General i contemplà la protecció del patrimoni arquitectònic. El document aprovat estableix aquesta finalitat global de protecció que el Pla comporta a partir de diversos objectius:

- Facilitar el coneixement general dels béns patrimonials i fomentar la presa de consciència del seu valor a través del coneixement i la valoració.
- Promoure la conservació, restauració i revitalització del patrimoni potenciant nous i adequats usos, si cal, als edificis catalogats.
- Fomentar el manteniment i millora dels béns catalogats.
- Orientar l'adquisició i recuperació del patrimoni.

El PE vigent va establir una normativa i línies d'actuació que han estat el fil conductor de l'actuació urbanística i historicocultural de l'Ajuntament els darrers 30 anys. Aquest fil conductor

ha estat reajustat, modificat i remodelat per a les diverses necessitats públiques, tot tramitant i aprovant-se diverses modificacions. Hores d'ara, trenta anys després de l'aprovació del PGO i PEPPA cal una revisió d'ambdós documents a fi de posar damunt la taula aspectes que cal completar a fi de seguir mantenint els criteris de preservació pels quals es van redactar i aprovar ambdues figures de planejament.

Durant aquests temps, organismes públics i privats han estat treballant, en la línia de cercar nous elements de protecció i en aspectes normatius que facilitin la lectura del teixit cultural d'una forma global. Així mateix l'experiència dels tècnics municipals a l'hora d'informar les llicències que afecten béns catalogats i al nucli històric en general han estat bàsics per a poder delimitar els aspectes normatius que cal tenir en compte a l'hora de la revisió del document aprovat.

Aquest document refós de Pla Especial s'entén com a instrument per a protegir, donar a conèixer i recuperar els elements o conjunts que configuren el patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic d'Arenys de Mar.

A més, el Pla Especial es redacta amb els següents objectius:

- Acabar de compatibilitzar els requeriments de protecció amb les previsions urbanístiques.
- Formació d'un catàleg, per a la seva posterior inclusió en l'Inventari del Patrimoni Cultural Català, d'acord amb el que disposa la Llei 9/93
- Graduar els diferents nivells de protecció de manera adequada als elements d'interès tenint en compte si es tracta de conjunts, peces individuals, elements parcials, ambientals, etc.
- Establir i regular el règim disciplinari de correcció de les infraccions que es cometin contra la present normativa.

El Pla Especial refós valorarà la inclusió o modificació dels edificis catalogats, àmbits i jardins ressenyats, o aquells altres que responguin a una o alguna de les següents situacions:

- conjunts que presenten un elevat grau d'uniformitat i de coherència formal per la seqüència i agrupaments en que es troben i per les característiques constructives i arquitectòniques pròpies d'un període històric que els fa veure avui com unitaris.
- construccions disperses l'interès de les quals rau en llur qualitat arquitectònica o en característiques específiques que les converteixen en testimonis històrics d'una manera de fer.
- cases i patis o jardins les relacions formals dels quals defineixen petits espais urbans definitoris del caràcter específic de la vila.

- cases i masies externes al nucli urbà que, per la seva història o per la seva qualitat formal, han esdevingut fites d'identitat en el territori.
- parcs i jardins o restes d'anteriors jardins que tenen interès sigui pel contingut d'arbres i elements ornamentals, sigui per l'especial disposició dels elements que els constitueixen.

El Pla Especial desenvolupa el Pla General d'Ordenació Urbana i la Revisió en tràmit.

1. Àmbit físic

L'àmbit físic d'actuació d'aquest document, al igual que el PEPPA vigent és el perímetre del terme municipal, la població i el salt que l'envolta, des del nucli urbà fins als nuclis arqueològics escampats en un territori no gaire gran. L'arquitectura i el paisatge, entesos des del punt de vista de la intervenció de l'ésser humà en la natura, en tots els aspectes. Caldria vetllar també pel respecte de l'estructura de la població i del territori: dels carrers i places que configuren la trama urbana, dels rials i rieres, de les hortes, de les carenes i turons que envolten la població. Cal tenir en compte que Arenys es pot contemplar des de sobre mateix, des del campanar, el Turó del Mal Temps, la serra de la Pietat, la Plana, etc.. i són, encara, tal i des d'on se'ns mostra la vila encaixonada en una vall, vertebrada per la Riera. Potser aquesta cura per l'estructura Urbana i territorial, és més una missió del P.G.O., el qual, certament, hi incideix en certs aspectes. Dins d'aquest àmbit totalitzador, podem establir tres àmbits espacials (d'aproximació a l'objecte a protegir), cadascun amb normes pròpies de protecció i control.

- Àmbit estricte: format pels edificis i altres elements puntuals del Catàleg i els seus espais d'entorn. També s'inclouen aquí els elements, fronts o conjunts protegits per l'harmonia o homogeneïtat de les seves característiques urbanístiques o arquitectòniques.
- Camp de visibilitat: que es refereix als espais no immediats als edificis o elements catalogats i que cal que reuneixin determinades condicions per a permetre la visió de l'objecte protegit.
- Casc antic de la població: àmbit que abasta l'Arenys que ens resta, principalment dels segles XVIII i XIX.

A diferència del PEPPA vigent que atesa la quantitat i diversitat d'elements protegeix els béns d'una forma global, el present document preveu una anàlisi precisa element per element que estableixi el nivell de protecció adient per a cadascuna de les parts que conformen el bé catalogat en funció de l'estructura, volum, elements d'obra i de la seva importància històrica.

2. Grups tipològics

D'acord amb el desenvolupament històric de la població a partir dels seus nuclis originaris, es poden establir quatre èpoques amb trets prou característics per a definir-les i diferenciar-les. Així ens permetrà també distingir uns grups tipològics prou determinats per a configurar físicament, urbanísticament i arquitectònicament aquesta evolució:

- 1) El territori abans del segle XVI: Des dels primers poblaments fins a l'establiment de pescadors procedents de St. Martí d'Arenys. D'aquesta època tan sols en resten alguns poblats preromans i algunes restes arqueològiques i les penyes, rials i rieres, a redós de les quals s'establiren els primers nuclis de pescadors.
- 2) La formació de la població actual: Segles XVI—XVII. En aquest període, la vila agafa la seva estructura actual. En resten algunes torres de defensa i algunes cases i casals singulars i es basteix l'Església Parroquial, que s'anirà reformant i completant al llarg dels segles XVIII i XIX.
- 3) L'expansió de la població: Segle XVIII. En aquesta època la vila adquireix els trets que més l'aniran caracteritzant (d'una forma general) fins arribar als nostres dies. Cases de cos (cases de carrer, entre mitgeres) amb la portalada i les altres obertures emmarcades amb pedra. La teulada, a dues aigües, perpendicular al carrer.
- 4) La consolidació Segle XIX: S'acaba de configurar l'estructura urbana i la Riera esdevé el centre de la vida de la població.
 - Cases amb obertures d'unes proporcions més grans.
 - La gran operació de l'Hospital Xifré
 - Cases Isabelines amb decoració de terracota.
 - Alguns grans edificis aïllats: El "Paraiso", l'Asil, el Balneari (avui desaparegut), l'estructura del cementiri.
 - Cases "bones" del tombant de segle que mantenen la seva imatge pràcticament inalterada fins als anys 60.
 - Cases amb trets modernistes o eclèctics del primer quart de segle XX.
 - Grans edificis: Convents, Col·legi de la Presentació, el Mercat, el "Calisay".
 - Una renglera de casetes dels anys 20.
 - Algunes mostres dels anys 30 i 40. Aquestes són les dades bàsiques que ens poden permetre una lectura de la "ciutat" a través dels edificis i elements més característics de cada època.

3. Criteris de selecció.

El PEPPA vigent estableix en la memòria que "el fet d'haver de realitzar una selecció dels béns concrets a protegir d'una població, pot comportar unes certes dificultats d'ambigüitat i d'amplitud. Segons el punt de vista adoptat, tot pot arribar a ser interpretat con a signe d'un

passat i per tant, com a patrimonial. Si bé, d'una part, cal contemplar la ciutat amb una visió totalitzadora, cal, d'altra banda, establir uns criteris per tal d'esbrinar quins són els elements, edificis o conjunts portadors significatius de la identitat històrica i artística de la població i que cal protegir, i quines són les característiques essencials que és necessari preservar per tal de mantenir la seva harmonia i personalitat, sense, per això, congelar els processos de natural reforma o revitalització, mentre es respectin aquelles característiques.”

Aquesta problemàtica el portà a reajustar el llistat de béns precatalogats definits pel PGO, en aquells moments de recent aprovació. En concret va establir els criteris següents:

Tipologia: L'estudi de la tipologia permet conèixer i classificar els edificis pel que tenen d'essencial: les seves característiques estructurals, dimensionals, distributives, d'organització funcional en relació a l'ús pel que foren creats; i ens indica, al mateix temps, els límits i les condicions de transformació per a què mantinguin la identitat que els fa merèixer protecció, una eina que ens permet valorar aquelles arquitectures sorgides a cada època, d'acord amb les necessitats i els mètodes constructius del moment i amb la sensibilitat del seu temps. Això fa que es tinguin en compte també arquitectures no reconegudes per la seva riquesa o caràcter monumental i artístic, sinó pels trets definidors d'una manera de fer molt corrent a la seva època i que degut a la seva abundància o al seu caràcter anònim havien estat, fins ara, poc valorades o quasi oblidades.

Història: L'anàlisi històrica, ens situa en el marc de l'evolució urbana i ens facilita la comprensió del creixement de la ciutat i el perquè determinades característiques han estat en cada època, les que han configurat la seva identitat. Ens ajuda també a argumentar la conservació de cada edifici o d'alguns elements atenent a la seva significació en la tradició local, o als esdeveniments i activitats que ha hostatjat el propi edifici o el seu entorn immediat. D'altra banda, en relació amb la intervenció en el patrimoni, la història ens forneix les bases documentals imprescindibles per a una correcta actuació revitalitzadora. Des d'un altre punt de vista més global, la història és l'àmbit temporal on té lloc la creació, desenvolupament i transformació de la ciutat.

Valor artístic: A través d'aquest criteri, valoren des de l'activitat mental del projectista fins al saber fer unànime conseqüència d'una tradició; de l'estructuració i concreció de la forma fins al disseny concret i l'ofici i les arts aplicades a l'arquitectura, les reixes, la fusteria, les rajoletes, els esgrafiats faciliten també, amb l'ajuda de la història, el coneixement de la coherència de l'edifici amb les arts constructives i amb els gustos estètics de la seva època, així com de les innovacions o avenços tecnològics que pugui contenir. És un bon instrument d'altra banda, per a determinar els elements de protecció, així com per a establir les accions a fer.

Localització. El lloc on se situa un edifici, la manera com s'hi emplaça, la seva relació amb l'entorn, les visuals que ofereix o el tram de ciutat que ajuda a configurar, són fets primordials que poden esdevenir motiu de selecció i protecció d'una determinada construcció que, per si sola, potser no mereixeria la catalogació.

Aquests criteris plantejats en el PE vigent són els que han servit de base també al present document de modificació i refosa. D'aquesta manera el present document, incorpora nous elements a la protecció per a la confluència dels criteris esmentats.

4. Nivells de protecció

El PEPPA estableix per a la protecció del bé un seguit de nivells de protecció definits a la Normativa i a les fitxes. Aquesta pot anar des de la possible substitució (respectant determinades característiques) fins a la conservació total. Els casos de no substitució poden anar acompanyats d'algunes precisions o recomanacions particularitzades referents als elements que mereixen una especial atenció. Els nivells de protecció abasten a la totalitat del bé catalogat establint-ne les àrees de protecció següent:

1. Protecció d'edificis, amb els seus nivells de:

- A. Elements de façana: fa referència a la protecció de certs elements puntuals, obertures o elements.
- B. Totalitat de façana: abasta els seus elements i la seva estructuració compositiva.
- C. Tipologia de l'edifici: comprèn la protecció d'alguns edificis tipus, abastant la seva totalitat volumètrica: façana i envoltants.
- D. Protecció integral: contempla la protecció integral interior i exterior d'alguns edificis, donades les seves qualitats o característiques arquitectòniques, artístiques o històriques, úniques o paradigmàtiques.

2. Protecció de valors ambientals.

- A. Front d'edificació: es refereix a la protecció de les característiques materials, dimensionals i compositives dels front d'edificació (façanes) de certs trams de carrers o de carrers sencers, a fi de mantenir el seu caràcter, adquirit a través de la història i de l'evolució i integració de successius tipus constructius.
- B. Elements urbans: es tracta de protegir alguns elements característics de la urbanització i de l'espai immobiliari urbà.

C. Altres elements referits a la protecció de paratges i visuals, a l'entorn de l'espai urbà de la població.

3. Protecció d'elements i jaciments arqueològics.

A. Protecció total.

B. Protecció parcial.

C. Vigilància.

D. Protecció de troballes.

4. Protecció de l'àmbit del casc antic, amb els seus valors generals característics: tipològics, d'oficis artístics, etc. Aquesta àrea fa referència al manteniment, en aquest espai urbà, de certes característiques tipològiques generals i a la conservació de determinats elements d'oficis artístics, com són: brancals i llosanes de pedra, reixes i baranes de ferro, portes, ceràmiques i esgrafiats, que configuren i qualifiquen, amb la seva presència, els trets essencials d'aquell àmbit.

La present modificació de PEPPA estableix en línies generals la mateixa estructura general de nivells de protecció en relació als elements puntuals, als elements urbans, façanes i jaciments arqueològics. En canvi en el conjunt d'edificacions o edificis s'incorporen un seguit de nivells més precisos per a cadascun dels àmbits delimitats.

En concret, l'estructura de nivells de protecció general és la següent:

1. Protecció d'edificis, conjunt d'edificis o espais físics amb els seus nivells de protecció específica:

Nivell 1.- Protecció total: Bé cultural d'interès local (BCIL, BCIN)

Regulat per l'art. 17 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

Edificis o parts d'edificis a conservar pel seu valor patrimonial (històric, arquitectònic i arqueològic).

Manteniment de la volumetria, façanes, sistemes constructius i detalls ornamentals destacats vinculats amb la pròpia tipologia arquitectònica.

Els treballs de restauració que es realitzin hauran de permetre l'estudi científic de les seves estructures.

Nivell 2.- Protecció global: volumètrica, morfològica i tipològica

Edificis o part d'edificis a conservar pel fet de conformar una part essencial del conjunt arquitectònic i tenir valor patrimonial per sí.

Manteniment de la volumetria, respecte de la morfologia de les façanes, tipologia arquitectònica, sistemes constructius i detalls ornamentals.

Es permet l'adaptació de l'element a nous usos que respectin els paràmetres esmentats.

Nivell 3.- Protecció parcial: implantació volumètrica i morfològica; tècniques constructives

Edificis o part d'edificis amb elements que cal conservar (voltes, etc.) i/o amb elements que es poden substituir o bé renovar pel fet que la seva vàlua radica en la implantació i/o configuració espacial (en la relació formal que s'estableix amb les architectures i espais expressament protegits). Comprèn edificis (voltes, etc.) i plans de façanes (traces que delimiten l'espai construït).

Manteniment de les tècniques constructives i/o manteniment de la implantació i del perímetre que defineix l'edificació existent en contacte amb l'espai lliure adjacent.

Nivell 4.- Protecció espacial

Abasta els espais lliures constituïts per jardins, patis i camins (eixos formals) i certes traces arquitectòniques que delimiten o defineixen el conjunt.

Espais que es poden renovar i projectar pel fet que la seva vàlua radica en la configuració espacial i en la relació formal que s'estableix amb les architectures expressament protegides; manteniment del buit arquitectònic o manteniment dels paviments de còdols (empedrats)

Nivell 5.- Protecció documental

Elements que no gaudeixen de valors suficients per gaudir de cap tipus de protecció patrimonial específica que comporti el seu manteniment exprés, però que pel fet de formar part del conjunt arquitectònic requereixen que qualsevol acció encaminada a la seva eliminació es faci prèvia documentació planimètrica i fotogràfica.

Nivell 6.- Protecció d'elements singulars

Elements d'edifici o façana que pel seu valor artístic o arquitectònic cal mantenir. No obstant, poden ser reubicats dins del nou volum a implantar o en un altre indret de la població. Majoritàriament, fa referència a la protecció de certs elements puntuals de façana com obertures o elements d'acabat de forja com baranes i reixes o ceràmica.

Nivell 0.- Protecció arqueològica

Regulat per la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i pel Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Àrees on fer intervencions arqueològiques de caire preventiu, cas d'intervenir-hi: sondejos arqueològics previs a la redacció del projecte d'obres i/o controls arqueològics durant l'execució de les obres de restauració, situades a l'entorn d'un edifici o conjunt d'edificis.

Els elements protegits amb aquest nivell estan representats en els plànols adjunts O1.1 i O1.2 del llibre 2.

2. Protecció de valors ambientals.

Nivell A.- Front d'edificació: es refereix a la protecció de les característiques materials, dimensionals i compositives dels front d'edificació (façanes) de certs trams de carrers o de carrers sencers, a fi de mantenir el seu caràcter, adquirit a través de la història i de l'evolució i integració de successius tipus constructius.

Nivell B.- Elements urbans: es tracta de protegir alguns elements característics de la urbanització i de l'espai immobiliari urbà.

Nivell C.- Altres elements referits a la protecció de paratges i visuals, a l'entorn de l'espai urbà de la població

Com es pot apreciar de l'estructura de nivells plantejada s'ha proposat arribar a un punt de major precisió a la definició dels nivells de protecció específica dels edificis o conjunt d'edificis, deixant els mateixos nivells de protecció per als conjunts ambientals i els jaciments arqueològics.

RELACIÓ DE BENS CATALOGATS

1. Protecció d'edificis, conjunt d'edificis o espais físics amb els seus nivells de protecció específica:

Numero ordre	Nivell Protecció MPEPPA	Denominació	Localització	Nivell PEPPA vigent. Entre parèntesis núm. de fitxa
1	0+1+3 (BCIN)	Església Parroquial	Plaça de l'Església	1-D (5)
2	0	Horta Can Fassina	Polígon 3, parc. 21 (entre Rial d'En Butifarra i Vallmaria Pollroig)	3-B (78)
3	0	Finca Linatti	Polígon 3, parc. 54-58	3-A-B-C (77)
4	0+1 (BCIN)	Torre dels encantats i poblat ibèric	Puig de Castellar i Sant Pere Abantó	1-D + 3-A (1 i 76)
11	1 (BCIN)	Torre d'en Llobet	D'Avall, 43	1-D (3)
5	1+4 (BCIN en tràmit)	Pavelló Sert	Riera Pare Fita, 61 (Finca Hospital Xifré)	1-D (94)
6	1+4 (BCIN)	Cementiri Sinera	Turó de la Pietat	1-D (27)
7	1	Can Juncosa	Bonaire, 2	1-C (34)
8	1+4	Xemeneia	Camí Ral del Camp de Sa Mar, 4	1-C (46)
9	1+4	Edifici Mont Calvari	Carretera del Port, 4	1-C (60)
10	1	Túnel Ferrocaril	Carretera Nacional II, Km 655,40 i Km 655,60	1-C (25)
12	1+4	Torre de Can Cabirol	D'Avall, 8	1-D (4)
13	1+4	Can Baralt	Església, 39	1-C (16)
14	1+3+4	Hospital Vell	Església, 41-43	1-C (19)
15	1+3	Teatre Principal	Església, 45-47	No inclòs
16	1+4	Torre del Carrer Ample	Josep Anselm Clavé, 23	1-D (2)
17	1+2+3+4	Can Catarineu	Josep Anselm Clavé, 64	No inclòs
18	1+2+3+4+5	Finca "El Paraiso"	Plana del Paraiso, 18	1-C (28 i 73)
19	1+4	Col·legi de La Presentació	Pompeu Fabra, 2	1-C (55)
20	1+4	Can Còrdoba	Riera Bisbe Pol, 1	1-C (36)
21	1+3+4	Hospital Xifré	Riera Pare Fita, 61	1-D (24)
22	1+3+4+5	Centre Cultural Calisay	Riera Pare Fita, 31	1-C (56)
23	1+4+5	Asil Torrent	Riera Pare Fita, 67 -75	1-C (44)
24	1+4+5	Convent de les Clarisses	Santa Clara, 16	1-C (47)
25	1+2+4+5	Convent dels Caputxins	Santa Maria, s/n	1-C (54)
26	2+4	Barraca de Vinya	Camí Vell del Maltemps, parc. 25	1-C (45)
27	2+4	Can Xico de l'Òpera	De la Torre, 2	1-C (50)
28	2+4	Mas Taxonera de les Doedes	Doedes, 1 (Parc de Lurdes)	1-D (7)
29	2+3+4	Palauet i Masia Stella Maris	Pompeu Fabra, 8	No inclòs
30	2+3	Can Clavell	Riera Bisbe Pol, 3	1-C (11)
31	2+4	Can Milans (Can Ramis)	Riera Bisbe Pol, 5	1-D (17)
32	2+4	Casa Consistorial	Riera Bisbe Pol, 8 (Plaça de la Vila)	1-C (12, 13 i 14)
33	2+4	Mercat Municipal	Riera Bisbe Pol, 82-86	1-C (57)
34	3	Casa	Andreu Guri, 25	1-B (29)
35	3	Can Solà	Andreu Guri, 38	1-A (35)
36	3	Casa	Andreu Guri, 40	1-B (33)
37	3	Can Caballé	Andreu Guri, 43	No inclòs
38	3	Casa	Andreu Guri, 61	1-B (32)
39	3	Casa	Andreu Guri, 62	1-B (58)
40	3	Casa Antoni Torrent	Antoni Torrent, 2-4	1-B (30)
41	3	Casa	Bisbe Català, 8	No inclòs
42	3	Casa	Bisbe Català, 17	No inclòs
43	3	Ca l'Espriu	Bisbe Català, 27	4 (81 i 82)

44	3	Casa	Bisbe Català, 34	No inclòs
45	3	Can Durall	Bisbe Català, 43-49	1-C (23)
46	3	Casa	Bisbe Català, 44	4 (82)
47	3	Can Fontcoberta	Bisbe Català, 50	1-B (37)
48	3	Can Robert	D'Avall, 5	1-B (26)
49	3	Casa	D'Avall, 7	1-B (8)
50	3	Ca l'Abadal	D'Avall, 9	1-B (9)
51	3	Can Pol (Marc Antoni Ferrer)	D'Avall, 25	1-D (15)
52	3	Casa	D'Avall, 33	1-C i 4 (81,82,83 i 90)
53	3	Antiga impremta Tabjé	D'Avall, 37-39	No inclòs
54	3	Casa	D'Avall, 38-40	1-A (22)
55	3	Casa	D'Avall, 41	No inclòs
56	3	Can Buixalleu	D'Avall, 44	1-A (39)
57	3	Casa	D'Avall, 45	No inclòs
58	3	Can Subiracs	De la Torre, 14	4 (83)
59	3	Ca l'Altès	De la Torre, 37	1-A (21)
60	3	Casa	Església, 15	4 (80)
61	3	Can Guri	Església, 16	No inclòs
62	3	Rectoria	Església, 24	1-C (31)
63	3	EI Portal	Escolàpies, 8	1-A (10)
64	3	Casa	Goday, 4	1-B (6)
65	3	Sindicat Agrícola	Josep Anselm Clavé, 17	1-A (59)
66	3	Can Ferran	Josep Anselm Clavé, 24	1-B (49)
67	3	Can Saurí	Josep Anselm Clavé, 38	4 (81 i 82)
68	3+4+5	Horta Matanzas	Pompeu Fabra, 26	1-C (43)
69	3	Cases	Professor Castelló, del 16 al 22	1-B (85,86 i 87)
70	3+4	Casa	Professor Castelló, 24	1-C (88)
71	3	Casa	Rial Sa Clavella, 10	1-A (38)
72	3	Casa	Rial Sa Clavella, 12	1-B (20)
73	3	Can Quintana	Rial Sa Clavella, 46	1-C (18)
74	3	Casa	Rial Sa Clavella, 69	No inclòs
75	3	Casa	Riera Bisbe Pol, 38	4 (82)
76	3	Can Vidal	Riera Bisbe Pol, 41	No inclòs
77	3	Can Vidal Formentí	Riera Bisbe Pol, 58	4 (81, 82 i 83)
78	3	Can Bombí	Riera Bisbe Pol, 68	No inclòs
79	3	Can Blanc	Riera Bisbe Pol, 77	4 (82)
112	3	Casa	Riera Bisbe Pol, 80	2-A (57 i 93)
80	3+4	Ca l'Estudiant	Riera Bisbe Pol, 88	1-B (57 i 91)
81	3	Can Montall	Riera Bisbe Pol, 122	1-B (52)
82	3+4+5	Can Montal	Riera Pare Fita, 1	1-C (48)
83	3+4	Can Mollfulleda	Riera Pare Fita, 2	1-C i 4 (81 i 92)
84	3	Casa	Riera Pare Fita, 10	No inclòs
85	3	Casa	Riera Pare Fita, 11	No inclòs
86	3	Ca la Martinassa	Riera Pare Fita, 13	4 (81)
87	3	Cases Riera	Riera Pare Fita, 24-26	1-B (53)
88	3	Cases Julià	Riera Pare Fita, del 44 al 48	1-B (51)
89	3	Can Capdevila	Riera Pare Fita, 66	1-B (42)
90	3	Can Julià	Riera Pare Fita, 84	No inclòs
91	3	Can Goula	Sant Antoni, 1	1-A (41)
92	3	Can Busquets	Sant Antoni, 10	1-A (40)
93	5	Búnquers	Zona verda Urb. Portimar c/ Portinyol, s/n (2 un) i Camí de la Platja de la Musclera, s/n (1 un)	No inclòs
94	5	Can Casas	D'Avall, 16	1-B (89)
95	5	L'Escorxador	Pau Costa, 8	No inclòs
96	5	Molí de Mar	Plaça del Molí de Mar	No inclòs
97	5	Can Torrent de la Mina	Sant Ramon, 15	No inclòs

98	6	Elements puntuals		
			Andreu Guri, 8	4 (81)
			Andreu Guri, 16	4 (80)
			Andreu Guri, 26	4 (80)
			Andreu Guri, 33	4 (80, 81 i 83)
			Andreu Guri, 37	4 (82)
			Andreu Guri, 64	4 (80)
			Andreu Guri, 65	4 (80)
		Can Rosendo Paleta	Andreu Guri, 74	No inclòs
			Antoni Torrent, 31	4 (80)
			Bareu, 20	4 (80)
			Bisbe Català, 5-7	No inclòs
		Can Palomer	Bisbe Català, 14	4 (80, 81 i 83)
			Bisbe Català, 22	4 (80)
			Bisbe Català, 32	4 (81 i 83)
			Bisbe Català, 36	4 (82)
			Bisbe Català, 46	4 (80)
			Bisbe Català, 52	4 (80)
			Bisbe Vilà i Mateu, 10	4 (81)
			Bisbe Vilà i Mateu, 12	4 (82)
			Bonaire, 10	4 (81 i 83)
			Bonaire, 18	4 (81 i 83)
			D'Avall, 29	No inclòs
			D'Avall, 34	4 (81 i 83)
			D'Avall, 36	4 (81 i 83)
			D'Avall, 45	No inclòs
			D'Avall, 67	4 (80)
			D'Avall, 69	4 (80)
			De la Font, 22	4 (80)
			De la Torre, 13	4 (82)
		Can Rocal	De la Torre, 31	No inclòs
			De la Torre, 33	4 (83)
			Església, 6	4 (80)
			Església, 7	No inclòs
			Josep Anselm Clavé, 6	4 (80)
			Josep Anselm Clavé, 7	4 (80)
			Josep Anselm Clavé, 8	4 (82)
			Josep Anselm Clavé, 16	4 (81)
			Josep Anselm Clavé, 18	4 (81 i 82)
			Josep Anselm Clavé, 19	4 (81)
			Josep Anselm Clavé, 30	4 (80)
			Josep Anselm Clavé, 32	4 (80)
			Josep Anselm Clavé, 52	No inclòs
			Margarides, 34	4 (80)
			Olivar,10	4 (80)
			Platja de Cassà, 12	4 (82)
			Platja de Cassà, 38-40	4 (83)
			Rial Sa Clavella, 6	4 (80)
			Rial Sa Clavella, 8	4 (80)
			Rial Sa Clavella, 9	4 (80)
			Rial Sa Clavella, 11	4 (80)
			Rial Sa Clavella, 17	4 (84)
			Rial Sa Clavella, 47	4 (81 i 82)
			Rial Sa Clavella, 71	4 (81 i 83)
		Can Guitart	Riera Bisbe Pol, 28	No inclòs
			Riera Bisbe Pol, 71	4 (80)
			Riera Bisbe Pol, 73	4 (80)
			Riera Bisbe Pol, del 104 al 108	4 (83)
			Riera Pare Fita, 12	4 (83)
			Riera Pare Fita, 17	4 (82)
			Riera Pare Fita, 23	4 (84)
			Riera Pare Fita, 86-88	4 (80,81 i 82)
			Sant Joan, 4	4 (80)
		Col·legi Cassà	Sant Pere, 43	No inclòs
			Sant Rafel, 33	4 (82)
			Turó, 1	No inclòs
			Turó, 3	4 (82)

2. Protecció de valors ambientals.

Numero ordre	Nivell Protecció MPEPPA	Denominació	Localització	Nivell PEPPA vigent. Entre parèntesis núm. de fitxa
99	A	Cases	Andreu Guri, del 15 al 23	2-A (64)
100	A	Carrer	Bisbe Català (sencer)	2-A (63)
101	A	Cases	De la Torre, del 39 al 63	2-A (61)
102	A	Cases	Rial Sa Clavella, del 22 al 30	2-A (65)
103	A	Cases	Sant Rafel, del 6 al 24	2-A (62)
104	A	Cases	Santa Rita, de l'1 al 15	2-A (66)
105	B	Accés al Cementiri	Camí De la Pietat	2-B (72)
106	B	Graons del Carrer D'Avall	D'Avall, del 75 al 85	2-B (70)
107	B	Jardins del Passeig Xifré	Passeig Xifré (sencer)	2-B (68)
108	B	Graons del "Paraiso"	Professor Castelló, s/n	2-B (71)
109	B	Carrer Elevat	Rial Sa Clavella, del 37 al 71	2-B (69)
110	B	Arbrat i voreres	Riera Bisbe Pol i Riera Pare Fita	2-B (67)
111	C	Perímetre marí de les Penyes	Canyadell-Les Vil·les, Valldegata, La Pietat, Maltemps i Portimar	2-C (74 i 75)

MODIFICACIONS PROPOSADES

El present document de MPEPPA proposa els canvis de protecció en relació el PEPPA vigent, següents:

Numero ordre	Nivell Protecció MPEPPA	Denominació	Localització	Nivell PEPPA vigent. Entre parèntesis núm. de fitxa
1	0+1+3 (BCIN)	Església Parroquial	Plaça de l'Església	1-D (5)
11	1 (BCIN)	Torre d'en Llobet	D'Avall, 43	1-D (3)
5	1+4 (BCIN en tràmit)	Pavelló Sert	Riera Pare Fita, 61 (Finca Hospital Xifré)	1-D (94)
7	1	Can Juncosa	Bonaire, 2	1-C (34)
8	1+4	Xemeneia	Camí Ral del Camp de Sa Mar, 4	1-C (46)
9	1+4	Edifici Mont Calvari	Carretera del Port, 4	1-C (60)
10	1	Túnel Ferrocarril	Carretera Nacional II, Km 655,40 i Km 655,60	1-C (25)
13	1+4	Can Baralt	Església, 39	1-C (16)
14	1+3+4	Hospital Vell	Església, 41-43	1-C (19)
15	1+3	Teatre Principal	Església, 45-47	No inclòs
16	1+4	Torre del Carrer Ample	Josep Anselm Clavé, 23	1-D (2)
17	1+2+3+4	Can Catarineu	Josep Anselm Clavé, 64	No inclòs
19	1+4	Col·legi de La Presentació	Pompeu Fabra, 2	1-C (55)
20	1+4	Can Còrdoba	Riera Bisbe Pol, 1	1-C (36)
22	1+3+4+5	Centre Cultural Calisay	Riera Pare Fita, 31	1-C (56)
23	1+4+5	Asil Torrent	Riera Pare Fita, 67 -75	1-C (44)
24	1+4+5	Convent de les Clarisses	Santa Clara, 16	1-C (47)
25	1+2+4+5	Convent dels Caputxins	Santa Maria, s/n	1-C (54)
32	2+4	Casa Consistorial	Riera Bisbe Pol, 8 (Plaça de la Vila)	1-C (12, 13 i 14)
26	2+4	Barraca de Vinya	Camí Vell del Maltemps, parc. 25	1-C (45)
27	2+4	Can Xico de l'Òpera	De la Torre, 2	1-C (50)
28	2+4	Mas Taxonera de les Doedes	Doedes, 1 (Parc de Lurdes)	1-D (7)
29	2+3+4	Palauet i Masia Stella Maris	Pompeu Fabra, 8	No inclòs
31	2+4	Can Milans (Can Ramis)	Riera Bisbe Pol, 5	1-D (17)
35	3	Can Solà	Andreu Guri, 38	1-A (35)
37	3	Can Caballé	Andreu Guri, 43	No inclòs
41	3	Casa	Bisbe Català, 8	No inclòs
42	3	Casa	Bisbe Català, 17	No inclòs
43	3	Ca l'Espriu	Bisbe Català, 27	4 (81 i 82)
44	3	Casa	Bisbe Català, 34	No inclòs
46	3	Casa	Bisbe Català, 44	4 (82)
51	3	Can Pol (Marc Antoni Ferrer)	D'Avall, 25	1-D (15)
52	3	Casa	D'Avall, 33	1-C i 4 (81,82,83 i 90)
53	3	Antiga impremta Tabjé	D'Avall, 37-39	No inclòs
54	3	Casa	D'Avall, 38-40	1-A (22)
55	3	Casa	D'Avall, 41	No inclòs
56	3	Can Buixalleu	D'Avall, 44	1-A (39)
57	3	Casa	D'Avall, 45	No inclòs
58	3	Can Subiracs	De la Torre, 14	4 (83)
59	3	Ca l'Altès	De la Torre, 37	1-A (21)
60	3	Casa	Església, 15	4 (80)
61	3	Can Guri	Església, 16	No inclòs
62	3	Rectoria	Església, 24	1-C (31)
63	3	El Portal	Escolàpies, 8	1-A (10)

65	3	Sindicat Agrícola	Josep Anselm Clavé, 17	1-A (59)
67	3	Can Saurí	Josep Anselm Clavé, 38	4 (81 i 82)
71	3	Casa	Rial Sa Clavella, 10	1-A (38)
73	3	Can Quintana	Rial Sa Clavella, 46	1-C (18)
74	3	Casa	Rial Sa Clavella, 69	No inclòs
75	3	Casa	Riera Bisbe Pol, 38	4 (82)
76	3	Can Vidal	Riera Bisbe Pol, 41	No inclòs
77	3	Can Vidal Formentí	Riera Bisbe Pol, 58	4 (81, 82 i 83)
78	3	Can Bombí	Riera Bisbe Pol, 68	No inclòs
79	3	Can Blanc	Riera Bisbe Pol, 77	4 (82)
84	3	Casa	Riera Pare Fita, 10	No inclòs
85	3	Casa	Riera Pare Fita, 11	No inclòs
90	3	Can Julià	Riera Pare Fita, 84	No inclòs
91	3	Can Goula	Sant Antoni, 1	1-A (41)
92	3	Can Busquets	Sant Antoni, 10	1-A (40)
93	5	Búnquers	Zona verda Urb. Portimar c/ Portinyol, s/n (2 un) i Camí de la Platja de la Musclera, s/n (1 un)	No inclòs
94	5	Can Casas	D'Avall, 16	1-B (89)
95	5	L'Escorxador	Pau Costa, 8	No inclòs
96	5	Molí de Mar	Plaça del Molí de Mar	No inclòs
97	5	Can Torrent de la Mina	Sant Ramon, 15	No inclòs
98	6	Elements puntuals	Varis	

Al marge dels canvis de criteri de protecció específica ja esmentats anteriorment, el present document de Modificació de PEPPA d'Arenys de Mar planteja un seguit de modificacions que es poden agrupar en dos grans grups:

1) Protecció de Façanes: El PEPPA vigent planteja entre d'altres la protecció de certs elements d'ornament com portes, baranes, reixes, etc. La dificultat de reubicació dins de la façana, l'interès de la totalitat de la façana o el gran número d'elements a protegir a fet reconsiderar aquest protecció i ampliar el nivell de protecció a la totalitat de la façana. Els elements ampliat són:

Numero ordre	Nivell Protecció MPEPPA	Denominació	Localització	Nivell PEPPA vigent. Entre parèntesis núm. de fixa
35	3	Can Solà	Andreu Guri, 38	1-A (35)
37	3	Can Caballé	Andreu Guri, 43	No inclòs
41	3	Casa	Bisbe Català, 8	No inclòs
42	3	Casa	Bisbe Català, 17	No inclòs
43	3	Ca l'Espriu	Bisbe Català, 27	4 (81 i 82)
44	3	Casa	Bisbe Català, 34	No inclòs
46	3	Casa	Bisbe Català, 44	4 (82)
51	3	Can Pol (Marc Antoni Ferrer)	D'Avall, 25	1-D (15)
52	3	Casa	D'Avall, 33	1-C i 4 (81,82,83 i 90)
53	3	Antiga impremta Tabjé	D'Avall, 37-39	No inclòs
54	3	Casa	D'Avall, 38-40	1-A (22)
55	3	Casa	D'Avall, 41	No inclòs
56	3	Can Buixalleu	D'Avall, 44	1-A (39)
57	3	Casa	D'Avall, 45	No inclòs
58	3	Can Subiracs	De la Torre, 14	4 (83)
59	3	Ca l'Altès	De la Torre, 37	1-A (21)
60	3	Casa	Església, 15	4 (80)
61	3	Can Guri	Església, 16	No inclòs
62	3	Rectoria	Església, 24	1-C (31)
63	3	El Portal	Escolàpies, 8	1-A (10)
65	3	Sindicat Agrícola	Josep Anselm Clavé, 17	1-A (59)
67	3	Can Saurí	Josep Anselm Clavé, 38	4 (81 i 82)
71	3	Casa	Rial Sa Clavella, 10	1-A (38)
73	3	Can Quintana	Rial Sa Clavella, 46	1-C (18)
74	3	Casa	Rial Sa Clavella, 69	No inclòs
75	3	Casa	Riera Bisbe Pol, 38	4 (82)
76	3	Can Vidal	Riera Bisbe Pol, 41	No inclòs
77	3	Can Vidal Formentí	Riera Bisbe Pol, 58	4 (81, 82 i 83)
78	3	Can Bombí	Riera Bisbe Pol, 68	No inclòs
79	3	Can Blanc	Riera Bisbe Pol, 77	4 (82)
84	3	Casa	Riera Pare Fita, 10	No inclòs
85	3	Casa	Riera Pare Fita, 11	No inclòs
90	3	Can Julià	Riera Pare Fita, 84	No inclòs
91	3	Can Goula	Sant Antoni, 1	1-A (41)
92	3	Can Busquets	Sant Antoni, 10	1-A (40)

2) En funció de la situació de les edificacions, estat de consolidació i valor artístic s'ha reconsiderat la protecció de certs elements, tot possibilitant l'aixecament de les dades històriques mitjançant la protecció documental del bé.

Numero ordre	Nivell Protecció MPEPPA	Denominació	Localització	Nivell PEPPA vigent. Entre parèntesis núm. de fitxa
93	5	Búnquers	Zona verda Urb. Portimar c/ Portinyol, s/n (2 un) i Camí de la Platja de la Musclera, s/n (1 un)	No inclòs
94	5	Can Casas	D'Avall, 16	1-B (89)
95	5	L'Escorxador	Pau Costa, 8	No inclòs
96	5	Molí de Mar	Plaça del Molí de Mar	No inclòs
97	5	Can Torrent de la Mina	Sant Ramon, 15	No inclòs

Pel que fa a la nomenclatura dels carrers d'Arenys de Mar, alguns d'ells han variat respecte als antics, aquesta és la seva equivalència:

Antiga	Actual
Ample	Josep Anselm Clavé
Cantalagraella	Escolàpies
D'Amunt	Andreu Guri
La Bomba	Professor Castelló
Nou	Bisbe Vila Mateu
Passeig de Mar	Passeig Xifré
Perera	Bisbe Català
Revolució	Bisbe Pascual
Tussol	Antoni Torrent

Així doncs, respecte a l'actual PEPPA s'han exclòs els edificis del següent llistat

Localització	Protecció PEPPA (fitxa)
Andreu Guri, 21	4 (80)
Bisbe Català, 11	4 (80)
Bisbe Vila Mateu, 34	4 (80)
Església, 4	4 (81 i 83))
Josep anselm Clavé, 21	4 (80)
Margarides, 24	4 (80)
Margarides, 42	4 (81)
Olivar, 20	4 (80)
Platja Cassà, 2	4 (80)
Professor Castelló, 8	4 (81 i 83))
Rial Sa Clavella, 14	4 (80)
Riera Bisbe Pol, 21	4 (80)
Riera Pare Fita, 25	4 (82)
Sant Antoni, 14	4 (80)
Sant Gabriel, 1	4 (81, 82 i 84)
Sant Ramon, 6	4 (80)

De la mateixa manera, també s'han exclòs respecte l'actual PEPPA les següents fitxes:

- “fitxa 73, Zona del Paraiso”, per considerar-se inclosa en la fitxa proposta número 18, Finca "El Paraiso"
- “fitxa 79, Àrees de vigilància”, per considerar-se inclosa dins els plànols O1.1 i O1.2 de Jaciments arqueològics.

Mentre que en aquest document s'han inclòs els edificis del següent llistat:

Numero ordre	Nivell Protecció MPEPPA	Denominació	Localització	Nivell PEPPA vigent. Entre parèntesis núm. de fitxa
15	1+3	Teatre Principal	Església, 47	No inclòs
17	1+2+3+4	Can Catarineu	Josep Anselm Clavé, 64	No inclòs
29	2+3+4	Palauet i Masia Stella Maris	Pompeu Fabra, 8	No inclòs
37	3	Can Caballé	Andreu Guri, 43	No inclòs
41	3	Casa	Bisbe Català, 8	No inclòs
42	3	Casa	Bisbe Català, 17	No inclòs
44	3	Casa	Bisbe Català, 34	No inclòs
53	3	Antiga impremta Tabjé	D'Avall, 37-39	No inclòs
55	3	Casa	D'Avall, 41	No inclòs
57	3	Casa	D'Avall, 45	No inclòs
61	3	Can Guri	Església, 16	No inclòs
74	3	Casa	Rial Sa Clavella, 69	No inclòs
76	3	Can Vidal	Riera Bisbe Pol, 41	No inclòs
78	3	Can Bombí	Riera Bisbe Pol, 68	No inclòs
84	3	Casa	Riera Pare Fita, 10	No inclòs
85	3	Casa	Riera Pare Fita, 11	No inclòs
90	3	Can Julià	Riera Pare Fita, 84	No inclòs
93	5	Búnquers	Zona verda Urb. Portimar c/ Portinyol, s/n (2 un) i Camí de la Platja de la Musclera, s/n (1 un)	No inclòs
95	5	L'Escorxador	Pau Costa, 8	No inclòs
96	5	Molí de Mar	Plaça del Molí de Mar	No inclòs
97	5	Can Torrent de la Mina	Sant Ramon, 15	No inclòs
98	6	Elements puntuals	Varis	
		Can Rosendo Paleta	Andreu Guri, 74	No inclòs
			Bisbe Català, 5-7	No inclòs
			D'Avall, 29	No inclòs
			D'Avall, 45	No inclòs
		Can Rocal	De la Torre, 31	No inclòs
			Església, 7	No inclòs
			Josep Anselm Clavé, 52	No inclòs
		Can Guitart	Riera Bisbe Pol, 28	No inclòs
		Col·legi Cassà	Sant Pere, 43	No inclòs
			Turó, 1	No inclòs

5. NORMATIVA

Els elements més significatius dels canvis normatius són els següents:

1.- Reestructuració del cos normatiu en Títols i Capítols segons tres grans blocs Normatius: Règim Jurídic i Urbanístic; Bens catalogats , categories i nivells de protecció i qualificació urbanística i per últim Normes d'intervenció i usos del béns protegits.

Aquesta reestructuració ha comportat la refosa i actualització de la vigent normativa pel que fa a la legislació d'àmbit sectorial que és d'aplicació.

Així mateix s'han incorporat aspectes de millora en l'ordenació d'aplicació al edificis inclosos en el casc antic que, fruit de l'experiència dels anys d'aplicació de la normativa que ara es revisa, s'han considerat necessaris per millorar la protecció ambiental i tipològica del casc antic d'Arenys de Mar.

2.- Incorporació normativa dels nous criteris de protecció quan el conjunt d'edificacions o edificis, on s'incorporen un seguit de nivells més precisos per a cadascun dels àmbits delimitats.

3- Incorporació i definició del conceptes que han de regir les formes d'intervenció en el béns protegits del patrimoni arquitectònic, com ara la restauració, que inclou feines de manteniment o de consolidació, la rehabilitació, que inclou actualització, reutilització, reestructuració, la reconstrucció, la nova planta, l'addició, la intervenció de conservació-restauració i, per últim, la intervenció arqueològica.

Així mateix, es defineixen les intervencions en els jaciments arqueològics, que poden ser: intervenció arqueològica, que inclou excavacions, prospeccions, controls, mostrejos, documentació gràfica i plàstica i consolidació, restauració i adequació, i intervenció de conservació-restauració.

4.- Actualitzacions en la Secció reguladora de la Intervenció directa de l'Administració sobre els elements catalogats i en el Capítol destinat als Deures dels propietaris.

5.- Redefinició, en el Capítol III Llicències d'obres i activitats, de la documentació a aportar per a les sol·licituds de llicència a l'Ajuntament.

6. ESTUDI ECONÒMIC I FINANCER

L'Ajuntament inclourà en els programes d'inversions i pressupostos ordinaris i extraordinaris, les previsions econòmiques per a desenvolupar programes d'inversió i foment, pel manteniment i millora del patrimoni arquitectònic, històric i ambiental protegit, tant de la propietat pública com privada, que s'hauran de desenvolupar en els programes, objectius i prioritats condicionants que es dictin especialment per a l'execució de cada programa, el qual haurà de determinar les condicions i requisits que s'hauran de complir per tal d'acollir-s'hi i la forma com es distribuiran i atorgaran els ajuts, ja sigui per períodes anuals o plurianuals.

Els immobles catalogats com a BCIN, en la seva totalitat o en part, gaudiran de les exempcions o bonificacions dels impostos i taxes municipals que graven directament la propietat, el seu ús o les activitats mercantils i industrials i l'execució d'obres, amb les modalitats i condicions que s'estableixin a les respectives ordenances fiscals, sempre i quan se'n deriven perjudicis o limitacions econòmiques o patrimonials directes i no compensables d'altra manera, com a conseqüència de la inclusió en el catàleg.

El Pla Especial tant sols comporta repercussions en les recaptacions de l'Impost de Béns Immobles i per tant en els ingressos de l'Ajuntament d'Arenys de Mar per aquest concepte. En efecte el Real Decreto 1020/93 de 25 de juny pel que s'aproven les "Normas técnicas de valoración y el cuadro marco de valores de suelo y de las construcciones para determinar el valor catastral de los bienes inmuebles de naturaleza urbana" estableix a la Norma 14 (coeficientes correctores de los valores del suelo y de las construcciones) un coeficient L) per a les "fincas afectadas por cargas singulares" entre les que regula les finques incloses en "catálogos y planes especiales de protección".

De resultes de l'aplicació d'aquesta norma l'Ajuntament d'Arenys de Mar haurà d'aplicar coeficients d'entre el 0,7 i el 0,9 als edificis protegits en els nivells 2, 3 i 4 per aquest Pla Especial. D'altra banda l'element protegit amb nivell 1 queda exempt d'I.B.I. per aplicació de la Llei 39/1988 estatal, recollida a l'article 59 de la Llei del Patrimoni Cultural Català.

L'Ajuntament d'Arenys de Mar, en aplicació de les seves competències, podrà establir les mesures de foment que consideri necessàries per ajudar a complir els objectius de protecció buscats per aquest Pla Especial.

TÍTOL PRIMER. RÈGIM JURÍDIC I URBANÍSTIC

CAPÍTOL I. Naturalesa i abast del Pla especial.

Article 1. Denominació i Marc Jurídic.

1. El present document refós de PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC D'ARENYS DE MAR es redacta en compliment del que disposa l'article 265 del Pla General d'Ordenació Urbana d'Arenys de Mar, definitivament aprovat el dia 1er d'agost de 1984, i amb la finalitat de refondre i completar el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic, aprovat definitivament en data de 18.07.1990. Així mateix refon les modificacions i incorporacions aprovades en posterioritat.
2. El present Pla, amb el Catàleg i tota la documentació que l'acompanya, té la condició i nivell Normatiu necessaris i es formula d'acord amb la normativa següent
- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
 - Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.
 - Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme i el Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme, amb les modificacions introduïdes per la Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme.
3. En tot allò que no s'especifica en aquestes normes, es regeix per la legislació d'ordre superior que sigui aplicable en matèria de protecció, incorporació de nous elements o procediment per deixar sense efecte la condició d'element protegit (descatalogació).

Article 2. Documentació del Pla especial.

El present Pla Especial està integrat per la següent documentació, tota ella amb caràcter normatiu:

- I) - Memòria descriptiva.
- II) - Memòria justificativa.
- III) – Catàleg.

Relació de béns catalogats.

Fitxes individualitzades.

Plànols

- IV) – Normativa.
- V) - Estudi econòmic – financer.

Annex 1. Carta de Colors del Centre Històric d'Arenys.

Annex 2 – Expedient de declaració BCIN – Monument Històric. Cementiri d'Arenys de Mar.

Annex 3 – Informes dels Inventaris del Patrimoni Cultural Immobile. Patrimoni arqueològic d'Arenys de Mar

Article 3. Objectius Pla especial.

Son objectius del present Pla Especial i del Catàleg:

1. La refosa del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic aprovat definitivament en data de 18.07.1990 i les modificacions i incorporacions aprovades en posterioritat.
2. La definició, delimitació, catalogació i protecció dels edificis, elements arquitectònics i complementaris de l'edificació, conjunts, jardins, ambients urbans i paisatges i àrees arqueològiques, objecte de protecció, així com dels seus perímetres d'influència o protecció.
3. Establir les mesures i actuacions públiques i privades necessàries per a la protecció, manteniment, conservació, millora, rehabilitació revaloració de tots els elements catalogats i els seus entorns.
4. Regular la utilització o canvi d'ús del béns catalogats i mantenir viu, aquest patrimoni, al servei de la comunitat.
5. Definir i establir les mesures per a millorar els ambients i tipologies urbanes, típics o característics del casc antic d'Arenys de Mar, i millorar i homogeneïtzar el seu teixit urbà tradicional.
6. Establir la Normativa tècnica i condicions especials que hauran d'acomplir les intervencions sobre elements i ambients catalogats i els seus entorns o perímetres d'influència.
7. Establir i regular el règim disciplinari de correcció de les infraccions que es cometin contra la present Normativa i en general contra el patrimoni protegit.
8. Establir les formes de participació, supervisió i col·laboració i ajut de l'administració municipal en el manteniment, millora, restauració i reutilització dels edificis i elements protegits de propietat privada o pública a més de les altres ajudes i col·laboracions que estiguin establertes per l'administració de la Generalitat o de l'Estat.
9. Establir els mecanismes de justa redistribució i compensació de les limitacions o càrregues urbanístiques extraordinàries o atípiques que la inclusió en el catàleg produeixi a les propietats privades.
10. Establir i programar les actuacions de l'administració municipal en els elements protegits de titularitat pública local.
11. Establir els mecanismes i tràmits a seguir per a la inclusió o exclusió d'elements, conjunts i perímetres de protecció en el catàleg, així com per a la delimitació de nous conjunts o zones a tractar mitjançant projectes específics.

Article 4. Àmbit del Pla especial.

L'àmbit territorial del Pla és la totalitat del terme municipal d'Arenys de Mar. Afecta individualment els béns protegits, els quals són dibuixats en els plànols, i formen part del Catàleg.

1. En concret , l'estructura de nivells de protecció general és la següent:

1. PROTECCIÓ D'EDIFICIS ,CONJUNT D'EDIFICIS O ESPAIS FÍSICS AMB ELS SEUS NIVELLS DE PROTECCIÓ ESPECÍFICA:

Nivell 1.- Protecció total: Bé cultural d'interès local (BCIL, BCIN)

Regulat per l'art. 17 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català

Edificis o parts d'edificis a conservar pel seu valor patrimonial (històric, arquitectònic i arqueològic).

Manteniment de la volumetria, façanes, sistemes constructius i detalls ornamentals destacats vinculats amb la pròpia tipologia arquitectònica.

Els treballs de restauració que es realitzin hauran de permetre l'estudi científic de les seves estructures.

Nivell 2.- Protecció global: volumètrica, morfològica i tipològica

Edificis o part d'edificis a conservar pel fet de conformar una part essencial del conjunt arquitectònic i tenir valor patrimonial per sí.

Manteniment de la volumetria, respecte de la morfologia de les façanes, tipologia arquitectònica, sistemes constructius i detalls ornamentals.

Es permet l'adaptació de l'element a nous usos que respectin els paràmetres esmentats.

Nivell 3.- Protecció parcial: implantació volumètrica i morfològica; tècniques constructives

Edificis o part d'edificis amb elements que cal conservar (voltes, etc) i/o amb elements que es poden substituir o bé renovar pel fet que la seva vàlua radica en la implantació i/o configuració espacial (en la relació formal que s'estableix amb les architectures i espais expressament protegits). Comprèn edificis (voltes, etc) i plans de façanes (traces que delimiten l'espai construït).

Manteniment de les tècniques constructives i/o manteniment de la implantació i del perímetre que defineix l'edificació existent en contacte amb l'espai lliure adjacent.

Nivell 4.- Protecció espacial

Abasta els espais lliures constituïts per jardins, patis i camins (eixos formals) i certes traces arquitectòniques que delimiten o defineixen el conjunt.

Espais que es poden renovar i projectar pel fet que la seva vàlua radica en la configuració espacial i en la relació formal que s'estableix amb les architectures expressament protegides; manteniment del buit arquitectònic o manteniment dels paviments de còdols (empedrats)

Nivell 5.- Protecció documental

Elements que no gaudeixen de valors suficients per gaudir de cap tipus de protecció patrimonial específica que comporti el seu manteniment exprés, però que pel fet de formar part del conjunt arquitectònic requereixen que qualsevol acció encaminada a la seva eliminació es faci prèvia la documentació planimètrica i fotogràfica.

Nivell 6.- Protecció d'elements singulars

Elements d'edifici o façana que pel seu valor artístic, arquitectònic cal mantenir. No obstant, poden ser reubicats dins del nou volum a implantar o en un altre indret de la població. Majoritàriament, fa referència a la protecció de certs elements puntuals de façana com obertures o elements d'acabat de forja com baranes o reixes o ceràmica.

Nivell 0.- Protecció arqueològica

Regulat per la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i pel Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic

Àrees a fer intervencions arqueològiques de caire preventiu, cas d'intervenir-hi: sondejos arqueològics previs a la redacció del projecte d'obres i/o controls arqueològics durant l'execució de les obres de restauració, situades a l'entorn d'un edifici o conjunt d'edificis.

2. PROTECCIÓ DE VALORS AMBIENTALS.

Nivell A.- Front d'edificació. es refereix a la protecció de les característiques materials, dimensionals i compositives dels front d'edificació (façanes) de certs trams de carrers o de carrers sencers, a fi de mantenir el seu caràcter, adquirit a través de la història i de l'evolució i integració de successius tipus constructius

Nivell B.- Elements urbans. es tracta de protegir alguns elements característics de la urbanització i de l'espai immobiliari urbà.

Nivell C.- Altres elements referits a la protecció de paratges i visuals, a l'entorn de l'espai urbà de la població

2. El llistat dels elements catalogats és el següent:

Numero ordre	Nivell Protecció MPEPPA	Denominació	Localització	Nivell PEPPA vigent. Entre parèntesis núm. de fitxa
1	0+1+3 (BCIN)	Església Parroquial	Plaça de l'Església	1-D (5)
11	1 (BCIN)	Torre d'en Llobet	D'Avall, 43	1-D (3)
5	1+4 (BCIN en tràmit)	Pavelló Sert	Riera Pare Fita, 61 (Finca Hospital Xifré)	1-D (94)
7	1	Can Juncosa	Bonaire, 2	1-C (34)
8	1+4	Xemeneia	Camí Ral del Camp de Sa Mar, 4	1-C (46)
9	1+4	Edifici Mont Calvari	Carretera del Port, 4	1-C (60)
10	1	Túnel Ferrocaril	Carretera Nacional II, Km 655,40 i Km 655,60	1-C (25)
13	1+4	Can Baralt	Església, 39	1-C (16)
14	1+3+4	Hospital Vell	Església, 41-43	1-C (19)
15	1+3	Teatre Principal	Església, 45-47	No inclòs
16	1+4	Torre del Carrer Ample	Josep Anselm Clavé, 23	1-D (2)
17	1+2+3+4	Can Catarineu	Josep Anselm Clavé, 64	No inclòs
19	1+4	Col·legi de La Presentació	Pompeu Fabra, 2	1-C (55)
20	1+4	Can Còrdoba	Riera Bisbe Pol, 1	1-C (36)
22	1+3+4+5	Centre Cultural Calisay	Riera Pare Fita, 31	1-C (56)
23	1+4+5	Asil Torrent	Riera Pare Fita, 67 -75	1-C (44)
24	1+4+5	Convent de les Clarisses	Santa Clara, 16	1-C (47)
25	1+2+4+5	Convent dels Caputxins	Santa Maria, s/n	1-C (54)
32	2+4	Casa Consistorial	Riera Bisbe Pol, 8 (Plaça de la Vila)	1-C (12, 13 i 14)
26	2+4	Barraca de Vinya	Camí Vell del Maltemps, parc. 25	1-C (45)
27	2+4	Can Xico de l'Ópera	De la Torre, 2	1-C (50)
28	2+4	Mas Taxonera de les Doedes	Doedes, 1 (Parc de Lurdes)	1-D (7)
29	2+3+4	Palauet i Masia Stella Maris	Pompeu Fabra, 8	No inclòs
31	2+4	Can Milans (Can Ramis)	Riera Bisbe Pol, 5	1-D (17)
35	3	Can Solà	Andreu Guri, 38	1-A (35)
37	3	Can Caballé	Andreu Guri, 43	No inclòs
41	3	Casa	Bisbe Català, 8	No inclòs
42	3	Casa	Bisbe Català, 17	No inclòs
43	3	Ca l'Espriu	Bisbe Català, 27	4 (81 i 82)
44	3	Casa	Bisbe Català, 34	No inclòs
46	3	Casa	Bisbe Català, 44	4 (82)
51	3	Can Pol (Marc Antoni Ferrer)	D'Avall, 25	1-D (15)
52	3	Casa	D'Avall, 33	1-C i 4 (81,82,83 i 90)
53	3	Antiga impremta Tabjé	D'Avall, 37-39	No inclòs
54	3	Casa	D'Avall, 38-40	1-A (22)
55	3	Casa	D'Avall, 41	No inclòs
56	3	Can Buixalleu	D'Avall, 44	1-A (39)
57	3	Casa	D'Avall, 45	No inclòs
58	3	Can Subiracs	De la Torre, 14	4 (83)
59	3	Ca l'Altès	De la Torre, 37	1-A (21)
60	3	Casa	Església, 15	4 (80)
61	3	Can Guri	Església, 16	No inclòs
62	3	Rectoria	Església, 24	1-C (31)
63	3	El Portal	Escolàpies, 8	1-A (10)

65	3	Sindicat Agrícola	Josep Anselm Clavé, 17	1-A (59)
67	3	Can Saurí	Josep Anselm Clavé, 38	4 (81 i 82)
71	3	Casa	Rial Sa Clavella, 10	1-A (38)
73	3	Can Quintana	Rial Sa Clavella, 46	1-C (18)
74	3	Casa	Rial Sa Clavella, 69	No inclòs
75	3	Casa	Riera Bisbe Pol, 38	4 (82)
76	3	Can Vidal	Riera Bisbe Pol, 41	No inclòs
77	3	Can Vidal Formentí	Riera Bisbe Pol, 58	4 (81, 82 i 83)
78	3	Can Bombí	Riera Bisbe Pol, 68	No inclòs
79	3	Can Blanc	Riera Bisbe Pol, 77	4 (82)
84	3	Casa	Riera Pare Fita, 10	No inclòs
85	3	Casa	Riera Pare Fita, 11	No inclòs
90	3	Can Julià	Riera Pare Fita, 84	No inclòs
91	3	Can Goula	Sant Antoni, 1	1-A (41)
92	3	Can Busquets	Sant Antoni, 10	1-A (40)
93	5	Búnquers	Zona verda Urb. Portimar c/ Portinyol, s/n (2 un) i Camí de la Platja de la Musclera, s/n (1 un)	No inclòs
94	5	Can Casas	D'Avall, 16	1-B (89)
95	5	L'Escorxador	Pau Costa, 8	No inclòs
96	5	Molí de Mar	Plaça del Molí de Mar	No inclòs
97	5	Can Torrent de la Mina	Sant Ramon, 15	No inclòs
98	6	Elements puntuals	Varis	

Article 5. Vigència.

1. La vigència d’aquest Pla Especial serà indefinida, a comptar des de la seva aprovació definitiva i publicació posterior, i mentrestant no sigui derogat expressament o substituït per un altre Pla Especial de protecció del patrimoni de caràcter global i d’àmbit normatiu igual o superior al present, que hagi seguit com a mínim la mateixa tramitació que el present, d’acord amb la legislació urbanística aplicable en cada moment.
2. El present Pla Especial i el seu Catàleg tenen caràcter Normatiu com a dispositiu urbanística i les seves prescripcions són d’obligat compliment tan pels particulars com per les administracions públiques locals, autonòmica i estatal, en tot allò que afecti a elements catalogats o a ambients protegits per aquest Pla.

Article 6. Caràcter de les determinacions del Pla especial.

Correspon tant a l’administració pública com als particulars l’obligació de complir les disposicions i determinacions d’aquest Pla especial i Catàleg. Es prohibeix totalment, i serà considerada nul·la de ple dret, qualsevol dispensa que es pugui concedir en l’acompliment de les normes i de les disposicions contingudes en ell.

Article 7. Interpretació

1. La interpretació del present document es realitzarà d'acord amb el seu contingut, partint del sentit propi de les seves paraules en relació al context i als antecedents històrics i legislatius, tenint en compte els seus objectius i finalitats.
2. Prevaldrà sempre la interpretació que ofereixi una solució més favorable per a la millor preservació de l'element a protegir, entenent la preservació com una intervenció que permeti el manteniment no només físic, sinó conceptual dels elements.
3. En cas de discrepància entre diferents documents del Catàleg i Pla especial de protecció prevaldrà el que garanteixi, en major grau, la preservació del bé.

CAPÍTOL II. Desenvolupament i gestió del pla especial

Article 8. Competència i desenvolupament del Pla especial.

La competència per a desenvolupar, gestionar i vetllar per l'aplicació de les disposicions del present Pla Especial i del Catàleg correspon principalment a l'Ajuntament d'Arenys de Mar, mitjançant la realització, de forma principal de les següents activitats:

- La formació, ampliació, modificació i revisió del propi Pla Especial i del Catàleg, d'acord amb el que preveuen les disposicions urbanístiques citades a l'article 1 d'aquesta Normativa i d'altra legislació aplicable.
- La redacció, aprovació i execució, en el seu cas, de Plans de millora urbana, Projectes d'Urbanització, d'obres o d'intervenció sobre elements o àmbits catalogats de propietat o d'interès públic o privat.
- La concessió o no de les pertinents llicències urbanístiques per qualsevol intervenció de particulars o altres organismes públics o privats sobre els elements o àmbits objecte de protecció, en aplicació estricta del present Pla i altres disposicions aplicables.
- L'exercici de les facultats disciplinàries i de correcció i restitució de l'ordre urbanístic que corresponen a l'Ajuntament i a l'Alcalde, en virtut del que disposa el Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme i el Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme, amb les modificacions introduïdes per la Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme.
- i d'altres disposicions de protecció del patrimoni que es puguin dictar.
- La inclusió en la programació municipal, de les previsions escaients pel desenvolupament ordenat de les obres, serveis i inversions tendents al compliment dels objectius d'aquesta Normativa.

- L'expropiació dels béns catalogats quan concorrin circumstàncies que la legitimin, d'acord amb les disposicions d'aquest Pla Especial i del Decret Legislatiu 1/2005, de 26 de juliol.
- La col·laboració amb els ens públics i privats que per les seves finalitats portin a terme activitats coincidents amb l'acció municipal de protecció i millora del Patrimoni Arquitectònic, així com amb els propietaris dels béns catalogats.
- Establir els mecanismes de cooperació i ajut econòmic als propietaris d'edificis o elements inclosos en el catàleg per la seva conservació i millora, i les mesures de foment i compensació en cas de perjudici o limitació econòmica o patrimonial que es produeixi com a conseqüència directa de la catalogació.

Article 9. Incorporació automàtica al Catàleg.

S'entendran incorporats al catàleg de forma automàtica tots els edificis, elements o llocs que siguin declarats en el futur, com a monuments o conjunt d'interès històric, artístic o monumental, o als que se'ls obri expedient de declaració.

Article 10. Expedients d'inclusió o exclusió del catàleg.

1. Els expedients per les inclusions o exclusions en el catàleg d'edificis, conjunts o elements que no estiguin compresos en cap de les circumstàncies de l'article anterior, s'iniciaran d'ofici o a instància dels particulars, en expedient particular per a cada immoble, element o conjunt, amb aportació d'antecedents, dictamen i tots els elements que s'estimin necessaris per a justificar la modificació proposada. L'expedient seguirà sempre l'informe de la Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic previ a l'aprovació inicial per l'Ajuntament Pel.
2. De l'inici i tramitació de l'expedient d'inclusió o exclusió del catàleg, es donarà compte de forma individualitzada als propietaris, titulars de drets reals, arrendataris i ocupants dels edificis o elements afectats, i en cas de no trobar – los se'ls ho comunicarà per edictes. Aquestes persones tindran la consideració d'interessades a l'expedient.
3. L'acord d'iniciar l'expedient d'inclusió o exclusió del catàleg d'un edifici, conjunt o element, un cop recollida la informació prèvia que s'estimi suficient, haurà d'adoptar – se per l'Ajuntament Ple en el termini màxim de tres mesos des de l'entrada de la sol·licitud o de la formulació de la proposta per l'organisme municipal corresponent. En el mateix acte d'incoació de l'expedient s'haurà de fer pronunciament exprés i justificat sobre l'aplicació o no a l'edifici, conjunt o elements, de la suspensió d'atorgament de llicències o limitació de les mateixes, en els termes de l'article 71 Decret Legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya.

4. La proposta de catalogació d'un edifici o conjunt podrà incloure la delimitació justificada d'un perímetre de protecció concretant les afectacions, limitacions o prescripcions de tot ordre que s'hagin d'aplicar en aquest perímetre.

Article 11. Causes de descatalogació.

La descatalogació d'un immoble o element arquitectònic catalogat, requerirà la concurrència d'alguna de les circumstàncies següents:

- Haver desaparegut a causa de destrucció o ruïna, no causada per mala fe o negligència, i sense perjudici del disposat al respecte en aquesta ordenança.
- Acreditar fefaentment l'existència d'errors de fet, a l'apreciació dels motius que aconsellaren la inclusió.

Article 12. Delimitacions o desafectacions de perímetres de protecció.

Amb la mateixa tramitació prevista per la inclusió o exclusió d'elements o conjunts al catàleg, es podran promoure les delimitacions o desafectacions de perímetres de protecció d'elements prèviament qualificats, o la seva modificació, així com prescripcions aplicables als esmentats elements o conjunts.

Article 13. Àmbits de gestió.

En l'execució dels plans especials de millora urbana o polígons d'actuació urbanística, els immobles catalogats seran exclosos de la reparcel·lació, fins i tot en la seva modalitat d'indemnització substitutiva, quan es tracti d'immobles, conjunts o elements catalogats a l'apartat 1 de l'article onze, aplicant-se en aquest cas els altres mecanismes de compensació o redistribució de càrregues i beneficis urbanístics establerts en la legislació urbanística vigent.

CAPÍTOL III. Llicències d'obres i d'activitats.

Article 14. Actes subjectes a llicències d'obres i activitats.

Les sol·licituds de llicència a edificis, conjunts, elements o ambients urbans catalogats, enumerats a l'article 4, estaran subjectes a les prescripcions generals i específiques establertes per aquests casos en les Normes urbanístiques del POUM d'Arenys de Mar i a les d'aquesta normativa.

Article 15. Autoritzacions d'obres en els bens catalogats.

1. Abans de realitzar qualsevol tipus d'obra o intervenció en els solars protegits amb restes arqueològiques, s'haurà d'obtenir, sense perjudici de la llicència municipal que sigui preceptiva segons la legislació urbanística, l'autorització prèvia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, segons determina la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, i el Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.
2. En el cas dels immobles amb la categoria de BCIN, les intervencions han de ser autoritzades pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, prèviament a la concessió de la llicència municipal.
3. En el cas dels immobles amb la categoria de BCIL, correspondrà a l'Ajuntament l'autorització de les intervencions, mitjançant la concessió de la llicència corresponent.
4. En tots els expedients de sol·licitud de llicència, referits a edificis o conjunts o perímetres urbans catalogats, fins i tot si es tracta de llicència d'ús o instal·lacions comercials o industrials, serà preceptiu l'informe previ de la Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic municipal.

Article 16. Documentació per a la sol·licitud de llicència.

1. Amb les sol·licituds de llicència per intervenir sobre un solar o parcel·la amb béns catalogats, o sobre un perímetre de protecció o sobre qualsevol àmbit que formi part d'un ambient o carrer protegit, el promotor o propietari ha d'aportar un projecte d'intervenció, signat per un tècnic competent, el qual ha d'incloure els documents següents:
 - a) Memòria justificativa que expressi:
 - El caràcter necessari, proposat o voluntari de la intervenció.
 - Justificació expressa del compliment de les normes expressades a la fitxa del Catàleg.
 - Estudi històric, arquitectònic i, si cal, arqueològic, de l'edifici.
 - L'ús a què es destinarà el bé objecte d'intervenció.
 - b) Descripció de l'estat actual de l'element sobre el qual es pensa intervenir, que expressi l'estat de l'element protegit; l'estat de l'entorn; l'ús actual i fotografies exteriors i interiors de mida no inferior a 10 cm x 15 cm.
 - c) Descripció de la intervenció que es proposa realitzar i que expressi:
 - Memòria constructiva.
 - Estat de càrrega dels elements i apuntaments quan afecti a elements estructurals.
 - Materials, textures, colors o elements vegetals a utilitzar.
 - Mesures específiques a adoptar en relació amb la present normativa i amb la del POUM del municipi.

- d) Plànol de situació a escala 1:200, que expressi l'entorn i, si és el cas, dels àmbits protegits, amb incorporació de les cobertes i el seu grau de consolidació. Així mateix s'indicarà la mida i profunditat de l'edificació i, com a mínim, la de les dues immediates contigües, així com el caràcter d'unifamiliar o plurifamiliar de l'edificació existent en el tram.
- e) Plànols a escala 1:50 de plantes, seccions i alçats de l'estat actual amb incorporació, si és el cas, dels àmbits protegits.
- f) Detalls a escala 1:20 dels detalls ornamentals, balcons, baranes, i altres elements d'interès específic aïllat que figurin en els àmbits de protecció.
- g) Plànols a escala 1:50 de plantes, seccions i alçats amb les intervencions que es proposi realitzar, que expressin els detalls necessaris per a la comprensió dels canvis o les millores que s'introdueixen.
- h) Fotomuntatge o perspectiva en color amb l'aspecte final de la intervenció.
- i) Autoritzacions dels organismes competents.

2. De manera general, s'estableix que les llicències d'obres i les propostes urbanístiques que afectin les façanes o les volumetries existents de les finques contigües, les condicions d'edificació de les quals no quedi recollida expressament a les fitxes del catàleg, o enfrontades als edificis protegits, se sotmetran a informe previ municipal preceptiu amb l'objectiu de garantir la conservació, també en les noves edificacions, de l'ambient de conjunt de manera que harmonitzi amb el medi on estan situades, sense perjudici de la competència de la Generalitat de Catalunya per als béns amb la categoria de BCIN.

3. La condició anterior també serà d'aplicació per les llicències d'obra nova, reforma o rehabilitació de solars o edificis inclosos en l'àmbit de protecció de l'ambient i tipologia del casc antic d'Arenys de Mar.

4. Per la llicència d'edificació d'obra nova, reforma o rehabilitació de solars o edificis no catalogats individualment, però inclosos en l'àmbit de protecció de l'ambient i tipologia del casc antic d'Arenys de Mar, els expedients de sol·licitud de llicència d'obres caldrà que adjuntin la documentació necessària per justificar la solució proposada, especialment en tot allò referent als elements formals ambientals i arquitectònics de l'obra i del seu entorn.

D'acord amb això, les sol·licituds de llicència d'obres d'enderrocament, d'obra major o d'obres menors que es pretenguin realitzar en l'àmbit delimitat del casc antic, s'observarà el més estricte compliment de a les Normes Urbanístiques del planejament vigent: en especial, pel que es refereix a la presentació de fotografies de la finca afectada per les obres, de les finques contigües i de l'àmbit general on estan immerses, així com en el que fa referència a la necessitat de projecte o direcció facultatives, o d'ambdues coses, en els casos d'obres menors expressats explícitament en les Normes, tot significat que en els casos de "col·locació de rètols" i "Pintura, estucat i reparació de façanes", quan aquestes obres menors es realitzin en

l'àmbit de protecció del casc antic, serà necessària també, l'aportació d'un disseny concret, amb indicació de mides, materials, grafismes, colors, textures, etc., segons el cas.

Article 17. Concessió de llicència

Prèviament a la concessió de llicència per a realitzar obres i intervencions en els béns catalogats, la Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic municipal emetrà un informe vinculant. Aquest informe haurà de ser fonamentat a partir d'un informe tècnic emès pel personal tècnic disposat a l'efecte.

Article 18. Inspecció

L'administració pot inspeccionar en qualsevol moment les obres i les intervencions que es facin en béns protegits que integren el Catàleg. Si durant les inspeccions realitzades pels tècnics municipals o de l'administració autonòmica corresponents es detecten que els treballs que s'executen no s'atenen al projecte d'intervenció autoritzat, podran aturar-los de manera cautelar i reclamar al propietari i al director de la intervenció l'arranjament de les irregularitats observades.

CAPÍTOL IV. Activitats i actuacions municipals.

Secció primera. Activitats de l'Ajuntament en la protecció del Patrimoni Arquitectònic.

Article 19. Mesures per a la protecció del patrimoni arquitectònic.

1. L'Ajuntament podrà ordenar a propietaris d'immobles, conjunts o perímetres catalogats, l'execució d'obres de conservació i consolidació quan el seu estat posi en perill la permanència o integritat de l'immoble, o aquest s'estigui deteriorant.
2. De la mateixa forma, l'Ajuntament podrà ordenar a propietaris d'immobles, conjunts o perímetres catalogats, l'execució d'obres de millora per harmonitzar l'edifici o elements en el conjunt urbà del qual formi part, d'acord amb les prescripcions de la corresponent fitxa.
3. Les obres s'executaran a costa dels propietaris si es mantinguessin en el límit del deure de conservació que els correspon, i amb càrrec a fons municipals o mitjançant alguna altra de les formes d'ajut previstes en aquesta normativa, quan vinguin imposades per la conservació d'elements protegits, que superin les obligacions normals de la propietat i no suposin augment de valor.

Article 20. Incompliment d'obligacions.

L'incompliment per part dels propietaris, de les ordres d'execució de les obres indicades a l'article precedent, sense perjudici de les mesures aplicables d'execució forçosa, podrà donar lloc a l'expropiació dels immobles, conforme al que es preveu en aquesta normativa.

Article 21. Immobles catalogats en tràmit de declaració de BCIN

Quan es tracti d'immobles catalogats en tràmit de declaració de monument d'interès nacional, l'Ajuntament podrà recavar la col·laboració econòmica de l'Estat o de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb la legislació específica en la matèria per a la realització de les obres necessàries de conservació, manteniment o millores.

Secció segona. Mesures de col·laboració i ajut de l'administració amb els particulars titulars d'elements catalogats.

Article 22. Ajuts i col·laboracions municipals.

Sense perjudici de la concreció i ampliació de les activitats previstes a l'article 9 de la present Normativa i de les obligacions que corresponen als propietaris de forma general, els particulars propietaris o usuaris legítims d'edificis, solars, elements o àmbits inclosos en el catàleg, podran instar raonadament de l'Ajuntament els següents ajuts i col·laboracions:

- Auxilis econòmics per a la conservació del patrimoni, quan les despeses a fer amb aquesta finalitat excedeixin de les que estaria obligat a assumir si l'edifici no estès catalogat, en virtut del deure general de conservació que correspon a la propietat.
- La col·laboració en l'execució d'obres d'embelliment o agençament dels edificis o elements catalogats, o en els entorns, o annexes, que siguin degudament justificades, i en la mesura i ordre que permetin els plans municipals d'inversions en aquest sector.
- La prestació d'assessorament tècnic i artístic per a l'elaboració i execució de projectes d'obres de conservació, restauració i agençament.
- El reconeixement d'exempcions i desgravacions tributàries pel immobles catalogats, dins del límits que permetin la legislació i les ordenances, i sempre que es donin les condicions previstes en aquesta Normativa. No podran accedir a les exempcions o bonificacions de taxes municipals, les obres que es realitzin en l'àmbit del perímetre del casc antic protegit genèricament, per quan les disposicions i limitacions per aquest grup es consideren normals i pròpies dins el règim urbanístic general de l'edificació i no comporten major càrregues als propietaris, excepte expedient de declaració individualitzada que ho justifiqui.

- L'adquisició o expropiació dels edificis o elements protegits, quan sigui impossible el seu aprofitament urbanístic normal, o la compensació o reparcel·lació de l'excés de càrregues urbanístiques, amb la deguda justificació i en la mesura que ho permetin les previsions municipals en aquest camp.
- La instal·lació de mesures especials de seguretat o serveis de protecció per a garantir la conservació dels edificis.
- La prestació de serveis auxiliars com la vigilància, neteja, enllumenat i altres serveis públics, sempre que es tracti d'edificis o elements oberts al públic, conjunt arquitectònics, ambients o paratges naturals.

Article 23. Sol·licitud de cooperació econòmica i tècnica dels particulars.

1. Els propietaris dels edificis catalogats en un altre tipus de protecció, podran demanar, per conservar – los o fer les millores necessàries, la cooperació econòmica i tècnica de l'Ajuntament, que la donarà dins dels seus límits pressupostaris i del programa d'actuació:

- Si es demostra que l'obligació imposada a la propietat supera l'àmbit d'obligació genèrica de la conservació – article 181 de l'actual Llei del Sòl – i no suposa augment de valor.
- Que s'acrediti que el propietari no obté renda de l'immoble o que l'obtinguda és notòriament desproporcionada a l'import de la reparació a efectuar i que les obres no fossin repercutibles als inquilins conforme a la legislació vigent.

2. Per obtenir els ajuts oficials a que es refereix aquest article caldrà que el propietari accepti expressament les condicions següents:

- Que les obres s'executin directament o sota la supervisió de l'Ajuntament.
- Que el propietari concedeixi un dret de tempteig i retracte al municipi per un termini de deu anys en cas de transmissió “inter-vius” de l'immoble, mitjançant escriptura pública inscrita al registre de la propietat, amb deducció, del preu de compra, de l'import de les obres satisfetes per l'Ajuntament.

3. En tot cas, la subvenció municipal es limitarà a la part d'obres del que sigui objecte de protecció i reuneixi les condicions exigides.

Secció tercera. Intervenció directa de l'Administració sobre els elements catalogats.

Article 24. Programa d'inversions municipals.

1. L'Ajuntament inclourà en els programes d'inversions i pressupostos ordinaris i extraordinaris, les previsions econòmiques per a desenvolupar programes d'inversió i foment, pel manteniment i millora del patrimoni arquitectònic, històric i ambiental protegit, tant de la propietat pública

com privada, que s'hauran de desenvolupar en els programes, objectius i prioritats condicionants que es dictin especialment per a l'execució de cada programa, el qual haurà de determinar les condicions i requisits que s'hauran de complir per tal d'acollir – s'hi i la forma com es distribuïran i atorgaran els ajuts, ja siguin per períodes anuals o plurianuals.

2. Els immobles catalogats en la seva totalitat o en part, gaudiran de les exempcions o bonificacions dels impostos i taxes municipals que graven directament la propietat, el seu ús o les activitats mercantils i industrials i l'execució d'obres, amb les modalitats i condicions que s'estableixin a les respectives ordenances fiscals, sempre i quan se'n derivin perjudicis o limitacions econòmiques o patrimonials directes i no compensables d'altra manera, com a conseqüència de la inclusió en el catàleg.

Article 25. Adquisicions.

D'acord amb les possibilitats financeres i amb subjecció a les previsions del programa d'actuació, l'Ajuntament podrà adquirir els edificis catalogats que es cedeixin voluntàriament pels seus propietaris a fi de destinar – los a equipaments, serveis i activitats d'interès públic o general.

Article 26. Expropiacions.

1. L'Ajuntament, sense perjudici d'adoptar les mesures que siguin procedents, podrà expropiar els terrenys amb jaciments arqueològics, els edificis i els elements arquitectònics catalogats, en els casos següents:

- Quan així es prevegi expressament en els plans d'ordenació definitivament aprovats.
- Si els propietaris no realitzessin les obres d'adaptació requerides per plans, normes o projectes de caràcter històric o artístic, d'acord amb el que es preveu al Decret Legislatiu 1/2005, de 26 de juliol.
- En els immobles declarats BCIN, serà causa expropiadora l'incompliment dels deures de conservació, preservació, manteniment i protecció establerts per la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català.

2. També podran expropiar-se els immobles que impedeixin la contemplació dels BCIN o edificis catalogats, constitueixin causa de risc o qualsevol perjudici per aquests béns, o puguin destruir o desmerèixer la bellesa o la seguretat dels conjunts d'interès històric i artístic i paisatges protegits.

Article 27. Dret de tempteig i de retracte.

1. En el supòsit que el propietari d'un edifici catalogat tingui la voluntat depositar-lo a la venda, haurà d'anunciar-ho puntualment a l'Ajuntament d'Arenys de Mar, per tal que aquest pugui exercir, si s'escau, el dret de tempteig que li correspon. Igualment, qualsevol persona que conegui de la transmissió sense que s'hagi complert la notificació, podrà comunicar-ho a l'Administració per tal d'exercir, si s'escau, el dret de retracte.

2. El dret de tempteig i retracte es pot exercir en benefici d'altres institucions públiques o d'entitats privades sense ànim de lucre, en les condicions que en cada cas es determinin com a més efectives per garantir la bona conservació del bé.

Article 28. Pla d'actuació per a la rehabilitació i millora del casc antic.

Amb caràcter anual o bianual, a partir de l'aprovació definitiva del present Pla Especial, l'Ajuntament podrà elaborar per iniciativa pròpia o en col·laboració amb els organismes de l'Estat o de la Generalitat de Catalunya, un Pla d'actuació per a la rehabilitació, millora i conservació del casc històric de la ciutat, dels seus habitatges i usos, protegint genèricament, amb la concessió de subvencions i ajuts tècnics, facilitant l'accés a crèdits qualificats, etc., en aplicació de les Disposicions dictades per la Secretaria d'Habitatge i Millora urbana.

CAPÍTOL V. Organismes de col·laboració.

Article 29. Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic.

La Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic és l'organisme específic d'assessorament de l'Ajuntament en matèria de defensa i conservació del patrimoni arquitectònic, històric i ambiental.

1. La Junta té caràcter de Comissió de Participació ciutadana especial que preveu l'article 130 de l'actual Reglament d'Organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals, RD 2568/86 de 28 de novembre. La seva composició, nomenaments i presidència, seran determinats i renovats en funció dels seus estatuts per acord de l'Ajuntament Ple. en el termini de tres mesos a comptar des de l'aprovació definitiva d'aquest Pla Especial.

2. La Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic tindrà encomanades les funcions d'assessorament, supervisió i redacció d'informes que se'ls atorga en la present Normativa del catàleg, i d'altres, que puguin ser encomanades expressament per l'Ajuntament en Ple, en matèria de la seva competència.

3. Les normes de funcionament i altres actes operatius de la Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic seran establerts per acord de l'Ajuntament en Ple, a proposta de la pròpia Junta.

CAPÍTOL VI. Deures del propietaris.

Article 30. Obligacions de conservació dels edificis.

1. Els propietaris de les edificacions catalogades tenen l'obligació de conservar-les en bon estat de seguretat, salubritat i ornament. L'ús a què es destinin aquests béns ha de garantir-ne sempre la conservació.
2. L'Ajuntament ordenarà d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per a la conservació de les bones condicions de seguretat, salubritat i ornament de les edificacions, jardins i terrenys quan els seus propietaris no tinguin cura d'aquesta conservació. En aquest cas es procedirà a la incoació d'expedient sancionador i a la seva execució subsidiària d'acord amb la legislació vigent.
3. Quan un edifici protegit, o una part d'ell, s'hagi desmuntat o enderrocat il·lícitament, sens perjudici de la sanció que correspongui, el propietari i el constructor, solidàriament i per parts iguals, queden obligats a restituir-lo exactament, sota la direcció de l'arquitecte municipal o de l'arquitecte que l'Ajuntament determini.
4. Davant l'aparició de restes arqueològiques en el curs d'una obra de reforma, de conservació o de nova construcció, el propietari queda obligat a comunicar-ho immediatament als serveis tècnics municipals i, l'Ajuntament, a la Comissió del Patrimoni de la Generalitat de Catalunya, podent ser d'immediata aplicació els efectes suspensius de la llicència. En aquest supòsit, l'Administració podrà procedir a l'expropiació de la finca si el valor cultural de les troballes arqueològiques ho aconsellés per causa d'utilitat pública, a criteri de la Comissió del Patrimoni de la Generalitat de Catalunya. L'Ajuntament podrà sol·licitar la col·laboració dels organismes competents d'acord amb la legislació vigent sobre patrimoni cultural.

Article 31. Obligació de conservació dels elements que puguin ésser moguts.

1. Els propietaris d'immobles en els quals hi hagi elements de pedra treballada, amb o sense inscripcions i dates gravades, de ceràmica amb formes ornamentals volumètriques o pintades, de ferro forjat o fos, etc., no podran canviar-los de lloc ni realitzar-hi intervencions de restauració sense la corresponent llicència municipal, la qual ha de seguir el tràmit previst a als articles 15 a 18 de la present normativa.
2. Tots els tancaments de fusta de les obertures es conservaran, i no podran ser substituïts mentre no es demostrï la impossibilitat de reparació o bé el canvi d'ús en el cas de planta baixa. Qualsevol substitució requerirà l'autorització de l'Ajuntament d'Arenys de Mar.

Article 32. Obligació de conservació dels elements existents al subsòl

1. Les eventuais restes arqueològiques existents al subsòl d'un edifici no poden ser destruïdes. Davant l'aparició fortuïta de materials o d'estructures arqueològiques, aquesta ha de ser notificada a l'Ajuntament, el qual, previ informe redactat pel tècnic municipal en patrimoni, ho comunicarà al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
2. Davant l'existència d'elements excavats al subsòl, com ara cups, cisternes, sitges o pous, caldrà que siguin conservats, restant prohibida la seva destrucció o enrunament.

Article 33. Dret d'accés

Els propietaris, titulars de drets reals i posseïdors dels béns catalogats han de permetre l'accés als especialistes adscrits a alguna institució científica, acadèmica o administrativa, degudament acreditades i avalades pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya o per l'Ajuntament d'Arenys de Mar, per tal d'evitar intromissions innecessàries o poc justificades que puguin menyscar el dret dels posseïdors de gaudir pacíficament del bé, amb la finalitat que puguin estudiar-los i catalogar-los.

CAPÍTOL VII. Infraccions i sancions.

Article 34. Infraccions

1. Tota actuació que contravingui la normativa d'aquest Pla es considerarà infracció administrativa, sense perjudici de les responsabilitats penals que es pugin derivar de les conductes tipificades al Codi penal.
2. Les infraccions seran sancionades prèvia tramitació del corresponent procediment amb audiència de l'interessat, amb multes, dins la quantia autoritzada per la legislació vigent.

Article 35. Règim sancionador

El règim sancionador aplicable és l'establert per la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, i pel Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme i el Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme, amb les modificacions introduïdes per la Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme.

Article 36. Responsables de les infraccions

1. Seran responsables de les infraccions assenyalades en l'article anterior:

- En el cas de realització d'obres prohibides: el propietari, o l'arrendatari si s'escau, el constructor i els tècnics facultatius de l'obra.
- En el cas de negligència en la conservació: el propietari o l'usuari que ha de conservar l'element.
- En el cas de modificació de l'ús o d'ampliacions incompatibles: l'usuari o el propietari de l'immoble.

2. En altres casos no especificats s'establirà el que determina l'article 72 de la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català.

TÍTOL SEGON. BÉNS CATALOGATS, CATEGORIES I NIVELLS DE PROTECCIÓ, I QUALIFICACIÓ URBANÍSTICA.

CAPÍTOL VIII. CAPÍTOL I. Béns catalogats del patrimoni cultural.

Article 37. Patrimoni cultural. Definicions

1. S'entén per patrimoni cultural d'Areny de Mar, els edificis i els jaciments arqueològics que constitueixen la identitat històrica del municipi, rebut com a llegat d'anteriors generacions.
2. Els edificis que formen part del patrimoni cultural són aquells que tenen un interès de tipus històric, artístic, tècnic, etnogràfic, social o paisatgístic, ja sigui globalment o en alguna de les parts.
3. Els jaciments arqueològics són els indrets on hi ha indicis racionals de l'existència de restes arqueològiques ja sigui perquè s'han trobat evidències materials o perquè es pressuposa que n'hi ha per estudis o informacions fiables.

Article 38. Béns catalogats

1. Tots els edificis i els jaciments arqueològics que formen part del Catàleg queden automàticament considerats com a catalogats a tots els efectes i, per tant, resten subjectes a una protecció individualitzada.
2. En el mateix cas, es consideren catalogats tots aquells elements funcionals o ornamentals que formen part dels edificis del Catàleg com ara arcades, portals i finestres de pedra treballada, revestiments amb decoració ornamental, paviments, reixes, portes, etc.
3. Els jaciments arqueològics que han estat identificats com a zones d'expectativa arqueològica resten catalogats d'una manera preventiva fins que es realitzi una intervenció arqueològica que en determini el valor i l'interès, i en definitiva, en determini el nivell de protecció i els usos permesos.

CAPÍTOL IX. CAPÍTOL II. Categories i nivells de protecció.

Article 39. Categories de la protecció.

Les categories de la protecció dels béns culturals que constitueixen el patrimoni arquitectònic i arqueològic d'Arenys de Mar són les establertes en la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català:

- Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).
- Bé Cultural d'Interès Local (BCIL). 1

Article 40. Nivells de protecció del patrimoni arquitectònic.

1. D'acord amb la present normativa, el patrimoni arquitectònic catalogat queda sotmès a una protecció individualitzada a causa dels seus valors històrics, artístics, tecnològics, ambientals, etc., en els graus que quedaran definits segons les possibilitats d'intervenció sobre cadascun dels edificis.

2. Com a criteris generals, d'acord amb aquestes possibilitats d'intervenció, s'estableixen 6 nivells de protecció dels edificis:

Nivell 1.- Protecció total: Bé cultural d'interès local (BCIL, BCIN)

Regulat per l'art. 17 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català

Edificis o parts d'edificis a conservar pel seu valor patrimonial (històric, arquitectònic i arqueològic).

Manteniment de la volumetria, façanes, sistemes constructius i detalls ornamentals destacats vinculats amb la pròpia tipologia arquitectònica.

Els treballs de restauració que es realitzin hauran de permetre l'estudi científic de les seves estructures.

Nivell 2.- Protecció global: volumètrica, morfològica i tipològica

Edificis o part d'edificis a conservar pel fet de conformar una part essencial del conjunt arquitectònic i tenir valor patrimonial per sí.

Manteniment de la volumetria, respecte de la morfologia de les façanes, tipologia arquitectònica, sistemes constructius i detalls ornamentals.

Es permet l'adaptació de l'element a nous usos que respectin els paràmetres esmentats.

¹ Regulat per l'art. 17 de la Llei 9/93, de 30 de setembre. El preàmbul de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català es refereix als béns culturals d'interès local com als béns que conformen la segona esfera de protecció dels béns del patrimoni cultural, els instruments de protecció i de control dels quals recauen principalment en els municipis. L'art. 17.2 de l'esmentada llei estableix que la competència per a la declaració de béns culturals d'interès local correspon al ple de l'ajuntament, en els municipis de més de cinc mil habitants, i al ple del consell comarcal, en els municipis de fins a cinc mil habitants. Precisa que la declaració s'ha de dur a terme amb la tramitació prèvia de l'expedient administratiu corresponent, en el qual ha de constar l'informe favorable d'un tècnic en patrimoni cultural.

Nivell 3.- Protecció parcial: implantació volumètrica i morfològica; tècniques constructives

Edificis o part d'edificis amb elements que cal conservar (voltes, etc) i/o amb elements que es poden substituir o bé renovar pel fet que la seva vàlua radica en la implantació i/o configuració espacial (en la relació formal que s'estableix amb les arquitectures i espais expressament protegits). Comprèn edificis (voltes, etc) i plans de façanes (traces que delimiten l'espai construït).

Manteniment de les tècniques constructives i/o manteniment de la implantació i del perímetre que defineix l'edificació existent en contacte amb l'espai lliure adjacent.

Nivell 4.- Protecció espacial

Abasta els espais lliures constituïts per jardins, patis i camins (eixos formals) i certes traces arquitectòniques que delimiten o defineixen el conjunt.

Espais que es poden renovar i projectar pel fet que la seva vàlua radica en la configuració espacial i en la relació formal que s'estableix amb les arquitectures expressament protegides; manteniment del buit arquitectònic o manteniment dels paviments de còdols (empedrats)

Nivell 5.- Protecció documental

Elements que no gaudeixen de valors suficients per gaudir de cap tipus de protecció patrimonial específica que comporti el seu manteniment exprés, però que pel fet de formar part del conjunt arquitectònic requereixen que qualsevol acció encaminada a la seva eliminació es faci prèvia la documentació planimètrica i fotogràfica.

Nivell 6.- Protecció d'elements singulars

Elements d'edifici o façana que pel seu valor artístic, arquitectònic cal mantenir. No obstant, poden ser ressituats dins del nou volum a implantar o en un altre indret de la població. Majoritàriament, fa referència a la protecció de certs elements puntuals de façana com obertures o elements d'acabat de forja com baranes o reixes o ceràmica.

Nivell 0.- Protecció arqueològica

Regulat per la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i pel Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic

Àrees a fer intervencions arqueològiques de caire preventiu, cas d'intervenir-hi: sondejos arqueològics previs a la redacció del projecte d'obres i/o controls arqueològics durant l'execució de les obres de restauració, situades a l'entorn d'un edifici o conjunt d'edificis.

Article 41. Nivell de protecció del patrimoni arqueològic.

En aquest cas s'estableix un únic nivell de protecció dels jaciments arqueològics:

Nivell 0: A tots els àmbits d'expectativa arqueològics, els quals, amb independència del seu estat de conservació, s'han de mantenir en la seva total integritat. En la tramitació de projectes d'obres o d'altres intervencions en solars que es trobin en les àrees delimitades com a jaciments arqueològics s'haurà d'obtenir, sense perjudici de la llicència municipal que sigui preceptiva segons la legislació urbanística, l'autorització prèvia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, segons determina la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català i el Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Article 42. Protecció ambiental. Protecció de l'ambient i tipologia del casc antic d'Arenys de Mar.

Serà d'aplicació l'establert a la Normativa del Pla Especial del centre històric d'Arenys de Mar, on es determinen aquests paràmetres.

CAPÍTOL X. CAPÍTOL III. Qualificació urbanística.

Article 43. Identificació dels béns protegits.

El PEPPA enumera, llista i situa els béns protegits en la documentació gràfica del pla i en el llistat de les fitxes de protecció que constitueixen la documentació del pla.

Article 44. Coherència urbanística i protecció.

1. Els possibles problemes d'incoherència entre la regulació urbanística zonal i la que resulta de la fitxa de protecció corresponent, així com els valors que puguin aparèixer amb posterioritat a aquest Pla per un estudi més acurat del propi element o per raó de les excavacions realitzades, es resoldran mitjançant la corresponent modificació d'aquest Pla o amb la redacció d'un pla especial concret.
2. En els casos que l'element protegit superi l'edificabilitat que li correspon segons la zona urbanística on es troba situat, es considerarà aquesta com a límit, encara que no coincideixi amb les condicions urbanístiques zonals del Pla general d'ordenació del municipi.
3. En els casos en que no s'hagi esgotat el sostre assignat per la qualificació urbanística del planejament vigent i quan el nivell de protecció o les característiques de l'element ho permetin,

es podrà ampliar l'edificació o l'ocupació de la parcel·la fins al límit de sostre resultant de la regulació zonal, sempre garantint l'adequació volumètrica mitjançant la redacció d'un pla especial concret, el qual haurà d'ésser informat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Afecta als BCIL.

TÍTOL TERCER. NORMES D'INTERVENCIÓ I USOS DELS BÉNS PROTEGITS

CAPÍTOL XI. CAPÍTOL I. Formes d'intervenció

Article 45. Conceptes.

1. Les formes d'intervenció que poden realitzar-se en els béns protegits de l'àmbit del patrimoni arquitectònic poden ser de:

a) Restauració.

Es defineix restauració com el conjunt d'actuacions que tenen per objectiu prolongar l'existència d'un bé cultural, millorant les seves condicions físiques. S'inclouen, dins de l'àmbit de la restauració, els conceptes que tradicionalment s'han tractat de manera diferenciada, com són els de manteniment, consolidació i restauració.

- **Manteniment:** Consisteix en el fet de conservar l'element protegit en les condicions de salubritat i d'ornament més òptimes, sense alterar la seva estructura i distribució, ni ocultar o modificar el valor constructiu o morfològic. Es consideren d'aquest tipus les reparacions eventuais de tots aquells elements que formen part de l'edifici que, a causa del seu estat de conservació irrecuperable, hagin deixat de complir la seva funció (bigues, baixants, paviments, revestiments, instal·lacions sanitàries, etc.).
- **Consolidació:** Són les obres que tenen per objectiu reforçar o substituir els elements deteriorats per tal d'assegurar l'estabilitat i la seguretat de l'edifici, així com el manteniment de les seves condicions bàsiques d'ús, amb possibles modificacions menors de la seva estructura.
- **Les obres pròpiament dites de restauració:** Són les que tenen per finalitat la restitució d'un bé catalogat, o parts d'aquest, al seu estat original, la qual compren, a més, obres de reconstrucció o de demolició parcial, justificades a partir de l'anàlisi de les diverses etapes històriques de l'element. La restauració incideix en els aspectes formal, material i cromàtic, de manera que es vegi millorada la lectura i la comprensió del bé.

b) Rehabilitació.

El present Pla defineix rehabilitació com el conjunt d'intervencions físiques que tenen per objectiu l'adequació, millora o actualització de les condicions d'habitabilitat, amb el

manteniment de les característiques tipològiques del bé, tot incorporant nous possibles usos. Inclou els conceptes de modernització, reutilització i reestructuració.

- **Actualització:** És la millora de les condicions d'habitabilitat d'un edifici o d'una part dels seus espais mitjançant la substitució de les seves instal·lacions i dels elements d'acabat (paviments i revestiments), tot mantenint les seves característiques morfològiques.
- **Reutilització:** Consisteix en adequar el bé protegit a uns usos més actuals, de vegades col·lectius, diferents als que tenia originàriament, que en facin viable el manteniment i la gestió.
- **Reestructuració:** És la transformació parcial o adequació dels espais interiors de l'edificació, que pot afectar parcialment els elements estructurals, sense alterar d'una manera significativa la seva morfologia.

c) Reconstrucció

Es defineix reconstrucció com aquelles intervencions físiques que tenen per objecte la reposició total o parcial d'un edifici o d'una part del mateix, reproduint les seves característiques morfològiques, amb les tècniques constructives, els sistemes i els materials que tenia originàriament.

d) Nova planta

Es defineix com la construcció d'un nou edifici en substitució d'un de preexistent sempre que ho permeti la fitxa corresponent, la qual també indicarà les característiques específiques que ha de respectar.

e) Addició

Es defineix com la remunta de plantes sobre un edifici existent.

f) Intervenció de conservació-restauració

És aquella actuació, fonamentada en uns criteris científics, que consisteix en el tractament dels elements materials degradats més significatius del patrimoni arquitectònic, amb l'objectiu d'assegurar la conservació i recuperar els valors estètics. És realitzada per tècnics competents (conservadors-restauradors de béns culturals). Són intervencions de l'àmbit de la conservació-restauració: la neteja, la consolidació (amb mètodes físics o amb productes químics), la fixació i la protecció superficial, entre d'altres.

g) Intervenció arqueològica

Actualment, la intervenció arqueològica no només abasta l'estudi de les restes del subsòl, sinó també de les obres d'arquitectura o d'enginyeria, amb valors històrics, construïdes per damunt de la cota zero que són susceptibles de ser analitzades segons una metodologia arqueològica: estudi dels paraments, anàlisi de les fases constructives, estudi i determinació de la funció dels espais construïts, documentació i inventariat dels elements decoratius (pintures, esgrafiats, enrajolats, etc.), etc. Aquesta arqueologia del volum edificat implica un estudi de tipus interdisciplinari, en el qual cal que hi participin, a més dels arqueòlegs, arquitectes, historiadors de l'art i documentalistes, conservadors restauradors, etc.

2. Les intervencions en els jaciments arqueològics poden ser:

a) Intervenció arqueològica

És aquella actuació d'estudi d'un terreny que s'efectua seguint la metodologia arqueològica. És realitzada per tècnics competents (arqueòlegs) prèvia autorització expressa del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. En funció del seu abast, i segons el Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, les intervencions arqueològiques es classifiquen en:

- Excavacions: Remocions en la superfície, en el subsòl o en medis subaquàtics amb la finalitat de descobrir i investigar sistemàticament tota classe de restes arqueològiques o paleontològiques.
- Prospeccions: Són les exploracions superficials, del subsòl o en medis subaquàtics, sense remoció de terrenys i amb recollida o no de materials arqueològics o paleontològics, dirigides a la localització i l'estudi de dades per la detecció de vestigis.
- Controls: Són les tasques de vigilància i, en determinats casos, de coordinació d'obres o treballs que puguin afectar restes arqueològiques o paleontològiques, incloses les neteges dels jaciments.
- Mostrejos: Són les extraccions de mostres que poden incloure remoció de terreny o recollida de materials.
- Documentació gràfica i plàstica: Són intervencions dirigides a l'obtenció d'informació gràfica de jaciments arqueològics o paleontològics.
- Consolidació, restauració i adequació: són les intervencions que tenen per objecte la conservació i manteniment o l'adequació per a la visita pública dels jaciments arqueològics o paleontològics.

b) Intervenció de conservació-restauració

És aquella actuació, fonamentada en uns criteris científics, que consisteix en el tractament dels elements materials degradats que formen part dels jaciments arqueològics, amb l'objectiu d'assegurar la conservació i la seva contextualització històrica. És realitzada per tècnics competents (conservadors-restauradors de béns culturals). Són intervencions de conservació-restauració: la neteja, la consolidació (amb mètodes físics o amb productes químics), la fixació, la reintegració i la protecció superficial, entre d'altres.

Article 46. Tipus d'intervenció en el patrimoni arquitectònic segons el nivell de protecció.

1. Intervencions permeses en els edificis amb el Nivell 1.- Protecció total:

- La consolidació de l'estructura de l'edifici per assegurar la seva estabilitat. La consolidació pot afectar els fonaments i les estructures portants, però sense modificar la seva morfologia.

- La realització de tractaments propis de l'àmbit de la conservació-restauració dels materials que constitueixen els béns catalogats per tal d'assegurar-ne un estat de conservació òptim i unes condicions adequades de llegibilitat, les quals facilitin la comprensió de les característiques formals de l'obra arquitectònica.
- El restabliment dels elements arquitectònics i ornamentals alterats, així com la reconstrucció de les parts eventualment perdudes, sempre que a les fitxes del Catàleg no es digui el contrari.
- L'eliminació dels elements sobreposats que no siguin d'interès per a la història de l'edifici i que es demostrin incoherents amb l'estructura originària i/o amb les ampliacions orgàniques que l'edifici hagi sofert en el decurs del temps.
- La substitució, per d'altres de nova factura, dels elements alterats que no puguin realitzar la seva funció, sempre que siguin compatibles amb l'obra original.
- La inclusió d'elements tecnològics, higiènics, sanitaris o d'altres essencials pel desenvolupament del seu ús.
- L'anàlisi de les estructures, de les fases constructives, etc. amb metodologia arqueològica, quan es consideri necessari per a la comprensió de l'evolució històrica de l'edifici.

2. Intervencions permeses en els edificis amb el Nivell 2.- Protecció global:

A més de les intervencions indicades en el punt anterior, es permeten les actuacions següents:

- La modificació de la forma i dimensions dels espais interiors, quan ho possibilitin les fitxes del Catàleg, sense afectar d'una manera significativa els elements estructurals.
- L'ampliació, l'addició i la construcció d'un edifici de nova planta si així ho permeten les fitxes del Catàleg.

3. Intervencions permeses en els edificis o parts d'edificis amb el Nivell 3.- Protecció parcial:

Qualsevol actuació que garanteixi el manteniment de l'element protegit. En elements ornamentals o parts de façana protegits s'admetrà la seva reubicació dins de la nova construcció.

Article 47. Intervencions a les façanes

Les actuacions que calgui realitzar a les façanes que donen a la via pública dels edificis catalogats hauran de respectar les determinacions següents:

a) Tècniques i materials de restauració en edificis bastits amb sistemes del tipus tradicional.

Els elements de pedra es netejaran amb sistemes manuals mitjançant l'aplicació de solucions aquoses de detergents neutres amb raspalls tous de fibres naturals o sintètiques. Es prohibeixen expressament els raspalls amb pues metàl·liques. També es poden emprar tècniques específiques de projecció controlada de micro-partícules abrasives aplicades, sempre, per empreses i personal qualificat, les quals, en cap cas, han de causar l'erosió de les superfícies

pètries. També es prohibeix expressament la utilització de sistemes de projecció de sorra a alta pressió i de la buixarda per netejar els paraments petris, a causa del seu elevadíssim poder destructiu. Igualment, és permesa la utilització d'agents químics específics, generalment aplicats mitjançant apòsits absorbents, per a l'eliminació de crostes negres, i de productes biocides per a l'eradicació de capes biogèniques. Resta prohibida la utilització d'àcids. Les eflorescències de sals solubles cal eliminar-les amb apòsits absorbents impregnats amb aigua destil·lada.

Els elements de ceràmica vidriada es netejaran amb solucions aquoses de detergents neutres i amb dissolvents orgànics. Els elements de terrissa sense vernís es netejaran amb la mateixa metodologia, amb agents químics específics aplicats mitjançant apòsits o amb la projecció controlada, a baixa pressió, de micro-partícules abrasives.

Quan calgui emprar morters en els treballs de restauració dels elements fets amb pedra, només es podrà usar com a aglomerant calç aèria i/o calç hidràulica natural. En cap cas s'utilitzaran morters de ciment pòrtland, el qual és incompatible amb els materials constructius històrics.

Els revestiments originals només es podran substituir quan el seu estat de conservació sigui tan dolent que sigui impossible la seva recuperació. En aquest cas caldrà que els nous revestiments siguin realitzats amb morters de calç aèria i àrids seleccionats, recuperant les textures i les coloracions dels originals.

Cal respectar les pàtines d'envelliment que, amb el pas del temps, s'han format a la superfície dels paraments exteriors dels edificis.

Abans de repintar una façana, es farà un estudi dels colors originals, els quals s'hauran de restituir amb pintures a la calç o amb pintures minerals al silicat. No podran ésser emprades pintures plàstiques. Aquest estudi es basarà en criteris històrics i documentals, i no pas amb criteris subjectius de tipus estètic o influïts per la moda del moment. L'estudi pot fer necessària la realització de cates en els paraments de façana que ajudin a la determinació del color, o colors, originals.

Es podrà pintar de manera independent la planta baixa de l'edifici, entenent aquest fet com a primera fase en el tractament global de la façana, dins el marc de l'estudi definit en el paràgraf anterior.

Tots els treballs seran realitzats per empreses i per personal especialitzat en l'àmbit de la restauració i seran dirigits per un persona qualificada en aquesta matèria.

Si, ateses les característiques especials dels materials de la façana o del seu estat de conservació, cal utilitzar altres tècniques diferents a les assenyalades, s'haurà de justificar, en la memòria del projecte, la seva idoneïtat i compatibilitat amb les tècniques originals.

b) Tancament d'obertures en edificis bastits amb sistemes del tipus tradicional

D'acord amb el que preveu l'article 32, tots els tancaments de fusta de les obertures es conservaran, i no podran ser substituïts mentre no es demostrï la impossibilitat de reparació o bé

el canvi d'ús en el cas de planta baixa. En cas de substitució, els sistemes de tancament de les obertures serà realitzat preferentment amb el materials tradicionals: fusta per portes, finestral i porticons, i ferro per a reixes i baranes. Només en casos justificats tècnicament es podran emprar altres materials, que en qualsevol cas no podran representar una falsificació ni introduir un contrast que malmeti el valor històric de l'element catalogat.

c) Rètols

A les façanes dels edificis protegits, els rètols es col·locaran, preferentment a la part interior dels buits de les obertures de planta baixa sense sobrepassar els seus límits ni en secció ni en alçat. Cas que per raons d'alçada lliure de pas de les obertures en planta baixa, no fos possible donar compliment a la condició anterior, es permetrà la col·locació del rètol a l'espai superior del forat, sense sobrepassar en cap cas la mida del buit de l'obertura ni sobresortir més de 15 cm.

No s'autoritza la instal·lació de rètols publicitaris sobre cap altre element de la façana ni sobre les baranes dels balcons.

No s'admeten els rètols lluminosos per si els focus i altres elements d'il·luminació sempre respectant els criteris de col·locació recollits en el present article.

d) Elements tecnològics. Equipaments de condicionament de l'aire i antenes

Només serà admesa la col·locació de plaques solars o altres elements relacionats amb la utilització amb les energies renovables sempre i quan es demostrï la seva integració arquitectònica en la volumetria de l'edifici, així com la seva adequació a les condicions paisatgístiques històriques i de catalogació de l'element protegit.

No és permesa la instal·lació d'elements tecnològics, com equipaments de condicionament de l'aire i antenes, ni que sigui de manera provisional, a les façanes dels immobles catalogats.

e) Cablejat i enllumenat

Totes les façanes dels edificis catalogats hauran de quedar lliures de cables d'instal·lacions i de lluminàries. Els cables hauran de ser soterrats i les lluminàries exemptes.

CAPÍTOL XII. CAPÍTOL II. Règim d'usos.

Article 48. Ús dels immobles catalogats.

1. L'ús dels edificis catalogats de propietat particular, haurà d'acomodar – se a les característiques, no podent ser destinats a fins incompatibles amb el seu valor i significació artística o històrica, o que d'alguna manera afectin a la seva conservació o comportin perill de deteriorament.

2. Els expedients de llicències d'activitats, tant de nova instal·lació com d'ampliació, traspàs o modificació, que estiguin ubicades en edificis inclosos al catàleg, hauran de contenir documentació especial que justifiqui que l'activitat no afecta als valors protegits, i en tot cas, l'expedient, abans de resoldre's, requerirà l'informe favorable de la Junta de Protecció del Patrimoni Arquitectònic.

CAPÍTOL XIII. DISPOSICIONS ADDICIONALS

Additional primera

En aquell àmbit on, al marge de la protecció atorgada al bé per aquest Pla especial, existeixin sòls exclosos de protecció, es podrà redactar un Pla de millora Urbana d'ordenació de volums per tal de garantir el manteniment i la correcta disposició de l'aprofitament assignat pel planejament general quan al bé catalogat.

Arenys de Mar, febrer 2011.

L'equip redactor.

ANNEX 1 – Carta de colors del Centre Històric d'Arenys de Mar

Carta de colors

El colors que formen la carta de colors del Centre Històric d’Arenys de mar corresponen als codis següents:

La carta es refereix exclusivament als paraments de façana de les edificacions en tant en quant la regulació de les fusteries tant dels elements catalogats com a per la resta dels edificis de centre històric no requereix de formalització de carta específica.

Per les intervencions en les façanes dels elements catalogats s’estarà al que estableix l’article 48 de la Normativa del present Pla especial de protecció.

Cas d'haver-se de repintar una façana d'element protegit i que l'estudi cromàtic obligatori del colors originals de façana no pogués aportar dades determinants que permetin definir l'esmentat cromatisme original, es prendrà de manera subsidiària la present carta de colors, prenen com a referència el color o degradat del color, assimilable a la tonalitat actual de l'immoble, sempre i quan aquesta sigui assimilable a la predominant de l'entorn del bé catalogat.

Per a la resta del Centre Històric es seguiran el criteris fixats a l'article 11 del Pla Especial d’Ordenació del Centre Històric d’Arenys de Mar, amb els següent criteris d’aplicació:

- Color dels paraments: En l'acabat dels paraments de les façanes, s’admetran únicament colors de la carta de colors.
- Plantes baixes: En edificis que tinguin la planta baixa amb una proporció de forats superior a la de massissos, podrà aplicar-se un color diferent del parament general.

ANNEX 2 – Expedient de declaració BCIN – Monument Històric.
Cementiri d’Arenys de Mar

EXPEDIENT DE DECLARACIÓ
BCIN - MONUMENT HISTÒRIC
CEMENTIRI D'ARENYS DE MAR

ARENYS DE MAR (Maresme)

Però, no voldria tanmateix que les meves paraules sonessin a cap orella amb un dring desagradable. Arenys de Mar posseeix un meravellós cementiri i el desitgem perdurable, i en aquest punt sí que tots coincidim. Voltat en el futur per tots cantons, si això és possible, d'un suficient espai verd, ajardinat, amb les flors i les plantes més adequades, exempt en absolut -a l'interior i a l'exterior- de lletjors i de noses, tranquil recer dels vius i dels morts de la nostra contrada, sense excepcions de cap mena, que domini per sempre el nostre tros de mar des de la més serena, piadosa, inalterable pau. I que, en veure'l o en visitar-lo, tant nosaltres com els forasters, ens plagui i els abelleixi de repetir de debò, sense exageració ni mentida, amb els perennals mots cristallins del clàssic: "Més que cap altre em somriu aquest racó de la terra".

Salvador Espriu

Text d'una carta de Salvador Espriu adreçada a Joan Enric Garcia i Ferrer, que fou alcalde d'Arenys de Mar. L'escrit no porta data.

1. PREÀMBUL I OBJECTIUS

2. MEMÒRIA

- 2.a. Memòria històrica
- 2.b. Bibliografia
- 2.c. Memòria arquitectònica
- 2.d. Estat de conservació

3. NORMATIVA

- 3.a. El monument. Definició i delimitació
 - 3.a.1. Criteris d'intervenció
- 3.b. L'entorn de protecció. Delimitació
 - 3.b.1. Criteris d'intervenció
- 3.c. Normativa
 - 3.c.1. Marc legal
 - 3.c.2. Règim d'autoritzacions del Departament de Cultura

4. ANNEX

- 4.a. Inventari dels béns mobles
- 4.b. Documentació fotogràfica
- 4.c. Documentació planimètrica

1. PREÀMBUL I OBJECTIUS

L'objecte d'aquest expedient de declaració de Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de Monument Històric, és el **Cementiri**, situat al terme municipal d'**Arenys de Mar**, comarca del Maresme.

El Monument és portador de múltiples valors arquitectònics, històrics, artístics, culturals, religiosos i socials, de tal manera que el fan mereixedor de gaudir d'una protecció adient.

El Cementiri d'Arenys de Mar és el resultat de tres fases constructives successives -des de mitjans del segle XIX fins a la segona dècada del segle XX- que han conformat tres sectors amb caràcter i composició diferents però que mantenen un equilibri harmònic i ambiental que constitueix un dels valors més rellevants d'aquest cementiri.

D'altra banda, el marc físic on es troba situat el Monument presenta un equilibri secular que fa que s'hagi de conservar per mantenir la relació ambiental entre el Monument i el paisatge.

Per totes aquestes consideracions, es fa necessari establir els instruments per fer efectiva la protecció del Monument, i que aquesta protecció es realitzi de manera integral, de tal forma que es possibiliti el necessari equilibri entre el Monument i el paisatge que li dona suport i es faciliti el desenvolupament i la millora de la qualitat de vida dels habitants de la rodalia.

2. MEMÒRIA

2.a. Memòria històrica

Aquest text i les notes que l'acompanyen, són extrets de la **Memòria per a la declaració del cementiri d'Arenys de Mar monument de valor històric i artístic**, en el punt 2, "Breu història del Cementiri d'Arenys", redactat per Bonaventura Bassegoda i Hugas (Universitat Autònoma de Barcelona), Barcelona, juny de 1986.

La legislació il·lustrada de finals del segle XVIII va prohibir els cementiris parroquials i conventuals, tan característics de l'Antic Règim, i va proposar, per raons higièniques, l'obligatòria construcció de cementiris fora dels nuclis urbans. Aquest desig del legislador no va començar a ser realitat fins al segle XIX, i encara va haver de topiar amb l'oposició de la jerarquia eclesiàstica que no acceptava l'únic control municipal sobre l'enterrament dels morts. Aquestes paraules, escrites el 1846 per l'arquitecte Miquel Garriga i Roca, ens resumeixen la qüestió: "Los cristianos; por una piadosa superstición, persuadidos que el descanso de los cadáveres en lugar sagrado pudiese particularmente contribuir al refrigerio de las almas, comprometieron muchas veces la salud pública con pestilencias asoladoras, practicando la funesta costumbre, que en algunos países duró casi hasta nuestros días, de sepultar a los muertos en el recinto de los templos y en los templos mismos, y que sólo los progresos de la razón y la firme voluntad de los gobiernos lograron desarraigar instituyendo los cementerios rurales para el decoro de nuestra religión, que es el símbolo de la verdad, y sobretudo para que el mal entendido celo de hacer bien a los muertos no perdiese a los vivos." (1)

El cementiri actual d'Arenys de Mar sobre el turó de la Pietat és el segon erigit en aquest indret. Cap a 1813 es va iniciar la construcció del primer cementiri (2). Era d'una extrema simplicitat. Un senzill recinte quadrangular que ocupava la zona que avui es coneix com a "cementiri dels dissidents", on es conserva el monument funerari dedicat a la memòria de Joan Baptista Cassà i Camús. La planta i ubicació d'aquest cementiri primitiu la podem veure en el "Plano topográfico general y particular de la villa de Arenys de Mar, levantado por Buenaventura Boix y Bros, y Agustín Guerra y Torras, Año 1858", exemplar que es conserva a l'arxiu Fidel Fita.

Quan aquest petit cementiri es mostra insuficient, hom decideix, a l'entorn de 1860, la construcció d'un de nou. Les obres eren quasi acabades el 1864, ja que es constitueix una Junta del Cementiri presidida pel rector i amb representació de l'Ajuntament i d'altres prohoms de la vila (3). El 29 d'agost de 1865 es beneí el nou cementiri (4), encara que la capella no s'enllestí fins el 31 d'octubre de 1867, data en què fou beneïda pel bisbe (5).

L'autor del projecte i director dels treballs fou el mestre d'obres Domènec Casacuberta, que, segons consta en el llibre d'acords de la Junta del Cementiri, féu aquesta feina sense cobrar res (6). Casacuberta obtingué el títol de mestre d'obres el 8 de novembre de 1850, i es té notícia de la seva activitat professional a Arenys fins el 1897 (7). Aquesta deu ser segurament l'única obra pública que realitzà.

La desaparició del primitiu cementiri es planteja a la dècada dels anys setanta del segle passat. Sabem que el 3 de novembre de 1874, la Junta demana permís al bisbe per exhumar els cossos de l'antic cementiri i destinar-lo a donar repòs a "los que fallecieron apartados del gremio católico", per a la qual cosa l'ajuntament es compromet a aixecar un mur de separació entre abdos cementiris (8).

Vint anys més tard el creixement demogràfic aconsella una ampliació del recinte del cementiri. L'acta del dia 14 de gener de 1894 ens fa saber: "... dadas las dimensiones del actual cementerio se hace indispensable ensancharlo, porque de no hacerlo así, en época no lejana no podría atenderse con la debida decencia al entierro de los cadáveres..." (9). al juny de 1894, el terreny ja ha estat adquirit (10), al setembre els paletes ja treballen en l'ampliació i es fa una nova sagristia a la banda posterior de la capella, es fan les escales d'accés i les baranes de separació entre nivells, alhora que es delimita amb un mur tot el nou recinte (11).

El primer de juny de 1895, dins aquesta febre constructiva, s'inaugura la reforma del traçat del camí del cementiri, que permet ara el pas de carruatges i evita la conducció dels cadàvers a pes de braços (12). Finalment, el cementiri pren la configuració actual a finals de 1917, quan es decideix de construir al centre de la zona d'eixample el darrer bloc de nínxols, que s'ornamenta, en la seva cara en l'eix ascendent del cementiri, amb la construcció de deu nínxols de luxe emmarcats per columnes de pedra artificial (13). Des d'aleshores el cementiri d'Arenys no ha modificat la seva estructura en planta. Ha patit, però, greus agressions en el seu entorn i degradacions del seu contingut monumental.

2.b. Bibliografia

(NOTES del text anterior)

- (1) *Boletín enciclopédico de Nobles Artes*, nº 18, 16 desembre de 1866 pàgs. 281-282.
- (2) A.Espriu, N. Nogueras, M.A. de Pons, *Aproximació històrica al mite de Sinera*, Curial, Barcelona, 1984, pàg. 104.
- (3) ÍDEM
- (4) *Llibre d'acords de la Junta del Cementiri*, fol. 25. Manuscrit de l'arxiu Fidel Fita, Signatura 1779.
- (5) ÍD., fol. 25 v.
- (6) ÍD., fol. 18 v.
- (7) Joan Bassegoda i Nonell, *Los maestros de obras de Barcelona*, Barcelona, 1973, pàg. 79.
- (8) *Llibre d'acords...*, fol. 36 v.
- (9) ÍD., fol. 52 v.
- (10) ÍD., fol. 53.
- (11) ÍD., fol. 53 v.
- (12) Vid. A. Espriu, N. Nogueras, M.A. de Pons, *Op. cit.*, pàg. 104.
El projecte original d'aquesta reforma es conserva a l'Arxiu Fidel Fita.
- (13) *Llibre d'acords*, fol. 74 i fol. 74 v.

2.c. Memòria arquitectònica

El cementiri d'Arenys de Mar està estructurat en tres sectors que han resultat de tres fases constructives diferents.

El sector nord està conformat per un bloc de nínxols adossats a les tanques del cementiri. Els espais restants estan ocupats per vials i per supultures.

En el sector central hi ha ubicada la capella i la major part de les sepultures amb els elements escultòrics més rellevants, tot amb una composició simètrica en la qual el passadís central i la capella es situen en l'eix de l'accès principal.

El sector sud està configurat per trams de nínxols adossats a les parets laterals de les façanes est i oest. A la façana principal, on està situat l'accès, es troben adossades les dependències annexes i de serveis del cementiri. L'espai central està ajardinat sobriament amb xiprers i una composició simètrica de vials.

Cal destacar la riquesa ornamental de les escultures, tombes i supultures en contrast amb l'austeritat cromàtica en la que predomina el color verd dels xiprers amb el blanc dels murs i peces de marbre i els colors clars de les pedres ornamentals.

2.d. Estat de conservació

L'estat de conservació del cementiri en general és correcte.

El conjunt es troba en bon estat i ben cuidat degut a l'interès municipal i al fet de que els elements que el componen han estat objecte d'atencions particularitzades.

Només els murs de tancament en els seus costats Nord, Est i Oest es presenten una mica deteriorats pel pas del temps i les necessitats de fer inaccessible el recinte.

Malgrat tot, les previsions de l'Ajuntament, d'ordenació de la zona, contemplades al planejament urbanístic i que es concreten en l'ampliació de la zona destinada a equipament, ja contemplen l'adequació dels voltants del cementiri i els seus marges.

Pel que fa als béns mobles que formen part del monument, el seu estat de conservació ja ve comentat a cadascuna de les fitxes de l'inventari que acompanya a l'expedient.

3. NORMATIVA

3.a. El Monument. Definició i delimitació

Es considera Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de monument històric, d'acord amb el que disposa la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català, l'anomenat Cementiri, situat al terme municipal d'Arenys de Mar (Maresme).

Formen part del monument, d'acord amb el que disposa l'article 11 de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català, les pertinències o accessoris i els béns mobles vinculats a l'immoble.

En altres paraules es considera monument:

- Tot el recinte delimitat per la tanca del cementiri..
- Els béns mobles inventariats en l'annex 4.a. d'aquest expedient.

3.a.1. Criteris d'intervenció

D'acord amb el que estableix l'article 35.1 de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català, qualsevol intervenció en un monument històric ha de respectar els criteris següents:

- a) La conservació, la recuperació, la restauració, la millora i la utilització del bé han de respectar els valors que van motivar la declaració, sens perjudici que pugui ésser autoritzat l'ús d'elements, tècniques i materials contemporanis per a la millor adaptació del bé al seu ús i per a valorar determinats elements o èpoques.
- b) S'ha de permetre l'estudi científic de les característiques arquitectòniques, històriques i arqueològiques del bé.
- c) S'han de conservar les característiques tipològiques d'ordenació espacial, volumètriques i morfològiques més remarcables del bé.
- d) És prohibit de reconstruir totalment o parcialment el bé, excepte en els casos en què s'utilitzin parts originals, i de fer-hi addicions mimètiques que en falsegin l'autenticitat històrica.
- e) És prohibit d'eliminar parts del bé, excepte en el cas que comportin la degradació del bé o que l'eliminació en permeti una millor interpretació històrica. En aquests casos, cal documentar les parts que hagin d'ésser eliminades.
- f) És prohibit de col·locar publicitat, cables, antenes i conduccions aparents en les façanes i cobertes del bé i de bastir instal·lacions de serveis públics o privats que n'alterin greument la contemplació.

3.b. L'entorn de protecció. Delimitació

Atès que la Llei 9/1993, en el seu article 11.1.b., estableix l'opció de delimitar l'entorn necessari per a la protecció adequada del bé, constituït per l'espai que li dona suport ambiental, i atesa la conveniència de fer-ne ús per tal de potenciar la protecció integral del monument, es defineix l'àrea delimitada com a entorn de protecció del Cementiri d'Arenys de Mar (Maresme), tot valorant i tenint en compte els següents conceptes:

- a) Interès social: per tal de permetre la visualització del bé immoble des dels espais accessibles.
- b) Valoració paisatgística: s'ha estudiat i valorat la relació del bé immoble amb el paisatge, la seva silueta i altres components bàsics com les edificacions adjacents o aïllades, vegetació i conreus, xarxa viària, espais lliures, topografia i elements pertorbadors.
- c) Anàlisi de l'ordenació territorial i urbanística: s'ha estudiat i valorat la zona urbana actual, la històrica, les previsions conegudes de desenvolupament futur, la vialitat, les parcel·lacions i les tipologies constructives existents així com la qualificació urbanística.
- d) Documentació històrica gràfica i documental: que ha permès conèixer i valorar la relació del bé immoble amb el territori a través del temps i conèixer l'evolució del paisatge, i de les edificacions i tipologies de l'entorn.
- e) Anàlisi de l'espacialitat entesa com l'estudi de les volumetries existents i les incidències que poden tenir les noves actuacions previstes pel planejament i previsible, així com la incidència de les noves actuacions no previstes pel planejament.
- f) Anàlisi arquitectònica: que ha permès conèixer i estudiar les preexistències de tipologies, materials, façanes, color, textures, teulats, ràfecs, proporcions de buits i obertures, etc.
- g) Anàlisi de la xarxa viària actual i prevista, i de les incidències que té en el paisatge el seu traçat, materials i textures d'execució i elements de senyalització així com el mobiliari urbà, les zones de vianants i les àrees d'aparcaments actuals i futures.
- h) Valoració dels elements sentimentals per a la població com són els visuals, itineraris i ambients habituals així com els espais d'especial rellevància o interès; i l'estat de conservació i usos de les edificacions, i dels espais públics i privats de l'entorn.

Aquesta llista de conceptes, tot i que és llarga, no és exhaustiva, però és un recull d'aquells aspectes que s'han considerat bàsics. Nombrosos factors incideixen i poden incidir i cal tenir-los presents per aconseguir que aquest bé immoble es pugui transmetre en les millors condicions a les generacions futures.

Un cop analitzats i valorats aquests factors en base a la documentació recollida i prèvia observació del territori, s'ha fixat l'àrea delimitada com a entorn de protecció.

Ordre de prelació: en cas de contradicció preval la referència gràfica a qualsevol altra.

L'entorn de protecció del Cementiri d'Arenys de Mar, consta grafiat al plànol número 0 del present expedient i té la següent descripció:

Aquest entorn ve delimitat per una línia imaginària, que segueix en direcció nord-est el marge nord de la Carretera Nacional II de Madrid a França, que transcorre al peu de l'espadat al cim del qual està ubicat el Cementiri, fins a la seva intersecció amb un carrer sense nom definit al Pla General d'Ordenació d'Arenys de Mar, aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme de Barcelona el 27 de juliol de 1984, i publicat al DOGC el 4 d'agost de 1984.

La línia de delimitació de l'entorn de protecció segueix per la vora oest d'aquest carrer sense nom, fins arribar al carrer de la Pietat. Per aquest carrer segueix per la seva vora oest, en direcció sud-oest, i a 25 m. de la cantonada sud-est del Cementiri canvia de sentit per anar entre els blocs existents, en direcció nord, a trobar i seguir el carrer de la Pietat, per la seva vora oest, en la mateixa direcció, perllongant-se fins al camí de Can Quintana. La línia de delimitació gira a oest, per seguir en direcció nord-oest el marge nord d'aquest camí, fins a intersecar-se amb una línia imaginària que transcorre a 70 m. de la tanca a ponent del Cementiri i paral·lela a ella.

En aquest punt la delimitació de l'entorn de protecció gira a sud i ressegueix la línia imaginària esmentada, fins arribar al carrer sense nom en projecte al Pla General d'Ordenació, segueix la delimitació pel seu marge, primer sud, després est, i després gira a sud-est, fins a trobar-se amb el marge nord de la Carretera Nacional II, amb el que es tanca l'entorn de protecció del Cementiri d'Arenys de Mar.

3.b.1. Criteris d'intervenció

D'acord amb el que estableix l'article 35.3 de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català, el volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en els entorns de protecció dels béns immobles d'interès nacional no poden alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. En els entorns dels immobles d'interès nacional és prohibit qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori i qualsevol abocament d'escombraries, runa o deixalles.

3.c. Normativa

3.c.1. Marc legal

- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català
DOGC de 11-10-93
- Sentència del Tribunal Constitucional 17/1991, de 31 de gener, en recurs d'inconstitucionalitat promogut per la Generalitat de Catalunya contra determinats preceptes de la Llei 16/85.
BOE de 25-02-1991
- Decret 15/1990, de 9 de gener, sobre les Comissions del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura.
DOGC de 31-01-1990
- Decret 267/1991, de 25 de novembre, sobre la declaració dels béns d'interès cultural i l'inventari del patrimoni cultural moble de Catalunya.
DOGC 20-12-1991

3.c.2 Règim d'autoritzacions del Departament de Cultura

Ve regulat pels següents articles de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català:

Article 30. Accés als béns culturals d'interès nacional

1. Els propietaris, titulars d'altres drets reals i posseïdors de béns culturals d'interès nacional estan obligats a permetre:
 - a) L'examen i l'estudi dels béns pels investigadors reconeguts per alguna institució acadèmica, amb la presentació prèvia d'una sol·licitud raonada, avalada pel Departament de Cultura.
 - b) La col·locació d'elements senyalitzadors de llur condició de béns culturals d'interès nacional.
 - c) La visita pública dels béns, en les condicions que siguin establertes per reglament, almenys quatre dies al mes i en dies i hores prèviament assenyalats.
2. Als efectes del que disposa l'apartat 1.c), en la determinació del règim de visites s'ha de tenir en compte el tipus de béns, llurs característiques i, en el cas dels béns immobles, l'informe de l'ajuntament afectat. En casos justificats, el Departament de Cultura pot dispensar, totalment o parcialment, del règim de visites. En el cas dels béns mobles, el Departament de Cultura pot establir, com a mesura alternativa a la visita pública, el dipòsit dels béns en un centre cultural, perquè hi siguin exhibits en els terminis i amb les condicions que siguin establerts per reglament.

Article 33. Planejament urbanístic

1. En cas que un immoble sigui declarat d'interès nacional, els termes de la declaració prevalen sobre els plans i les normes urbanístiques que afecten l'immoble, que s'hi han d'ajustar abans d'ésser aprovats o bé, si ja eren vigents abans de la declaració, mitjançant modificació.
2. En el cas dels conjunts històrics, les zones arqueològiques, les zones paleontològiques, els llocs històrics i les zones d'interès etnològic i en el cas dels entorns de protecció de qualsevol bé cultural d'interès nacional, l'ajuntament corresponent ha d'elaborar un instrument urbanístic de protecció o adequar-ne un de vigent. L'aprovació d'aquests instruments de planejament requereix l'informe favorable del Departament de Cultura.

Article 34. Autorització d'obres

1. Qualsevol intervenció que es pretengui realitzar en un monument històric, un jardí històric, una zona arqueològica o una zona paleontològica d'interès nacional ha de d'ésser autoritzada pel Departament de Cultura, en el termini que sigui establert per reglament, **prèviament a la concessió de la llicència municipal.**
2. En el cas de les intervencions en béns culturals d'interès nacional altres que els esmentats en l'apartat 1 i en tots els entorns de protecció, l'autorització del Departament de Cultura només és preceptiva mentre no hagin estat aprovats els instruments de planejament a què fa referència l'article 33.2.
3. Qualsevol projecte d'intervenció en un bé immoble d'interès nacional ha d'incloure un informe sobre els seus valors històrics, artístics i arqueològics i sobre el seu estat actual, i també d'avaluació de l'impacte de la intervenció que es proposa.
4. La potestat del Departament de Cultura a què fan referència els apartats 1 i 2 s'ha d'exercir en el marc dels criteris bàsics i generals fixats per l'article 35 i dels criteris específics que pot contenir cada declaració, sens perjudici del marge d'apreciació discrecional necessari per a valorar en cada supòsit la compatibilitat de la intervenció projectada amb la preservació dels valors culturals del bé.
5. Els ajuntaments han de notificar al Departament de Cultura, simultàniament a la notificació a l'interessat, les llicències urbanístiques que afectin béns culturals d'interès nacional.
6. Si, com a conseqüència del mal estat d'un immoble d'interès nacional, l'ajuntament corresponent ha d'adoptar mesures per evitar danys a tercers, cal que ho comuniqui prèviament al Departament de Cultura, el qual disposa d'un termini de quaranta-vuit hores per a determinar les condicions a què s'ha de subjectar la intervenció.

Article 36. Autorització dels canvis d'ús

Els canvis d'ús d'un monument han d'ésser autoritzats pel Departament de Cultura, amb informe de l'ajuntament afectat, prèviament a la concessió de la llicència municipal corresponent.

4. ANNEX

4.a. Inventari dels béns mobles

El peu de les fotos està extret del punt 3: "Catàleg Sumari dels monuments funeraris més valuosos" de la **Memòria per a la declaració del cementiri d'Arenys de Mar monument de valor històric i artístic.**

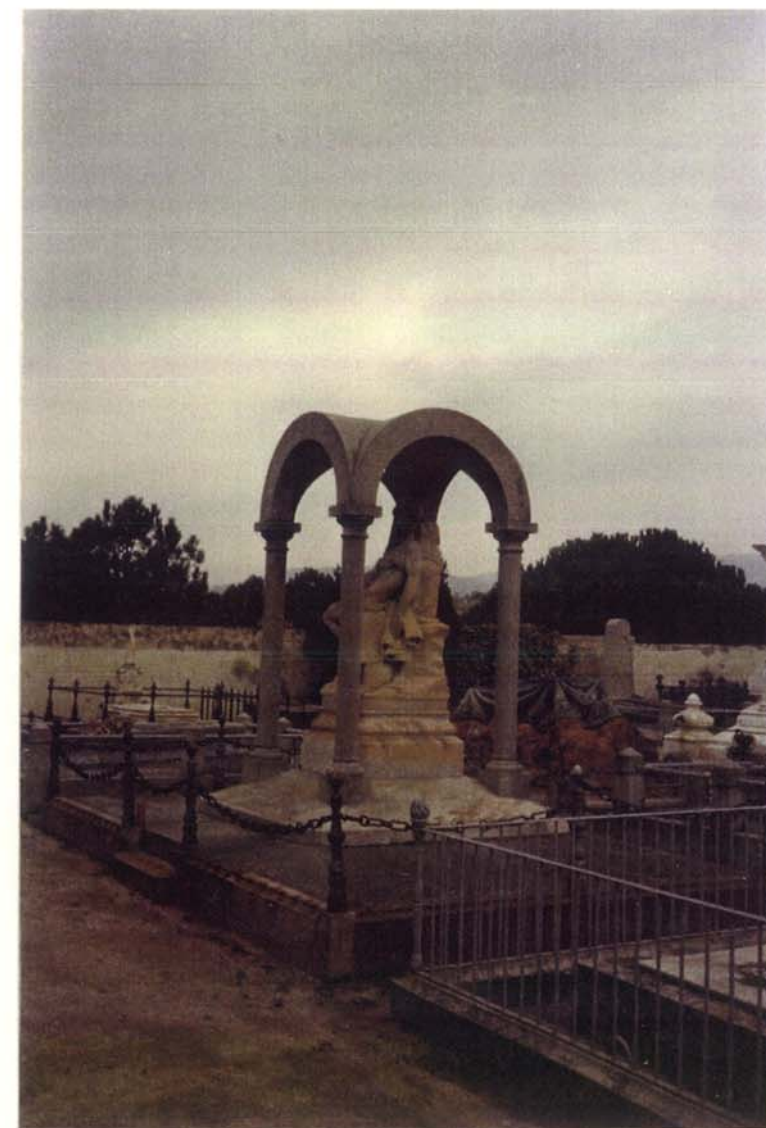

1. Sepulcre dels pares del bisbe Jaume Català

Una gran portalada en arc de mig punt amb la creu a la dovella central emmarca una mena de nínxol on trobem, de dalt a baix, l'escut arquebisbal, una làpida llatina i un sarcòfag-ossari neo-medieval ornat amb escuts heràldics.

El conjunt destaca més pel seu valor històric que pel seu valor artístic. Aquesta va ser la sepultura que el bisbe Jaume Català, fill d'Arenys, va fer construir el 1895 per als seus pares i que per posteriors herències va servir d'enterrament al pare i als germans del poeta Salvador Espriu.

L'estat de conservació és correcte.

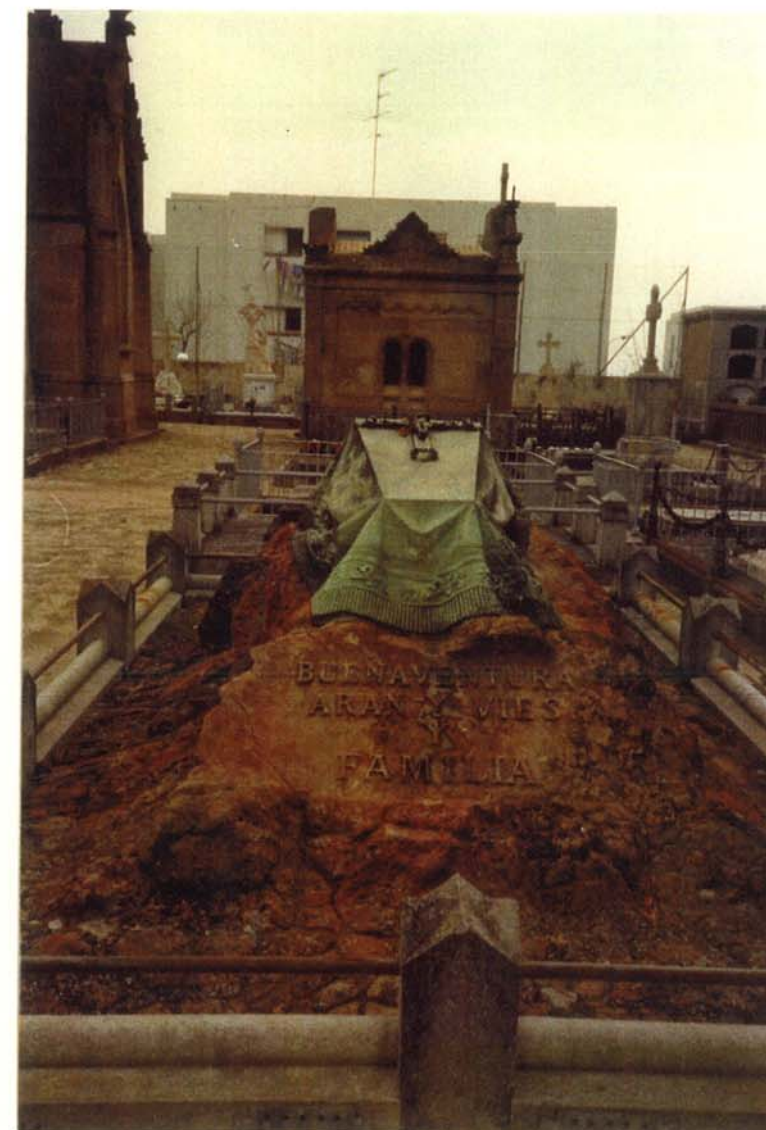

2. Sepulcre de la família Solà-Vinardell

El monument es centra en un grup escultòric en marbre blanc que representa la Pietat. Venanci Vallmitjana el firma. Aquesta peça és la transposició a una escala major i a un altre material d'un model en fusta policromada, segurament anterior, que es conserva al Museu d'Art Modern de Barcelona, i que va ser publicat per Feliu Elias a *L'Escultura catalana moderna*, vol. I, Barcelona 1926, fig. 23. Aquest mateix autor cita una altra Pietat en marbre al mausoleu Llagostera del cementiri de Sant Feliu de Guíxols. L'obra d'Arenys és inèdita i segueix fidelment el model en fusta, excepte en les aurèoles, que aquí no apareixen, com és lògic. No es coneix la data, ni del model, ni de la versió en marbre d'Arenys.

(2)

L'estat de conservació és correcte, encara que fóra recomanable una neteja. Recentment el grup ha estat protegit per un templet amb volta d'aresta i columnes de pedra artificial, que altera les condicions naturals de relació de l'obra amb el seu entorn espacial. Aquestes iniciatives particulars de conservació, ben intencionades, haurien d'estar sotmeses a un criteri d'unificació global per a tot el cementiri.

3. Sepulcre d'en Bonaventura Aran i Vies

Una caixa mortuòria coberta amb una rica tela i amb crucifix, tot fet en bronze, reposa sobre un túmul fet a base de pedres volcàniques. No hem sabut trobar enlloc cap firma, ni cap data. La riquesa dels materials (bronze) i sobretot l'enorme originalitat del motiu fan pensar en un bon especialista en escultura funerària.

L'estat de conservació és correcte.

4. Sepulcre de la família Majó

Una escultura en marbre blanc, que representa una noia asseguda que duu flors a les mans, té al darrera una creu que recorda els models medievals de creu de terme. L'obra va firmada J. Carcassó (Josep Carcassó i Font). Sobre aquest artista, vegeu el que es diu al nº 6 d'aquest catàleg. No consta enlloc cap data, ni d'execució del sepulcre, ni de mort del seu propietari.

L'estat de conservació és correcte.

5. Sepulcre d'en Joan Baptista Cassà i Camús

L'únic sepulcre que existeix en l'anomenat cementiri dels dissidents és aquest senzill monument, format per un túmul de pedres que sosté un gerro cobert amb una tela. Sobre el túmul, una gran làpida en marbre d'estil modernista diu: "Arenys de Mar al protector de la ensenyansa (sic) Joan Bta. Cassà i Camús". el gerro duu la llegenda: "Morí el 7 de desembre 1876".

Per raons d'estil creiem que amb tota seguretat la làpida, i per lògica la resta del monument, han de datar-se, no a l'època de la mort de Cassà, sinó més raonablement uns 15-20 anys més tard. No es tractaria, per tant, d'una peça funerària en sentit estricte, sinó d'un monument a la memòria d'un antic benefactor de la vila.

(5)

L'estat de conservació és dolent. Falta la meitat de la barana de ferro que delimitava el túmul, i les males herbes afavoreixen una imatge romàntica del monument, però són alhora un perill real per a la seva conservació.

6.

6. Sepulcre de J. R. (Roura)

Sobre un simple pedestal, que duu un medalló amb les inicials del propietari i dos palmes entrelaçades, s'aixeca l'estàtua en marbre d'un àngel amb les ales esteses mentre sosté un colom i una creu.

L'estàtua va firmada J. Carcassó (Josep Carcassó i Font). Aquest personatge fou deixeble dels Vallmitjana. Ràfols (*Diccionari*, vol. I, 1951) dona notícies de la seva activitat, i també en dona Feliu Elias (*L'escultura catalana moderna*, Barcelona 1928, p. 50). Carcassó es va presentar a diversos concursos i exposicions sense arribar però a destacar d'una forma singular. El Museu d'Art Modern de Barcelona posseeix obres seves. F. Elias diu que va néixer el 1851 i el dona ja per mort el 1928, quan es publica el seu llibre. No tenim cap via d'apropament cronològic a aquesta obra. A nivell d'estil podria oscil·lar entre 1890 i 1910.

L'estat de conservació és correcte.

7. Sepulcre de la família Córdoba

Un monòlit en pedra decorat amb motius florals i amb un medalló en marbre fa de capçal a la llosa sepulcral, que duu el nom de la família propietària. El medalló oval és treballat en alt relleu i representa una mitja figura d'una noia que sosté un calze. Es tracta molt probablement d'una al·legoria de la Fe, o de la Comunió dels justos. Tot el monument és firmat J(Joan) Barrera. Al no haver-hi cap data gravada pensem en una cronologia entre 1915 i 1930, similar a la del sepulcre catalogat amb el número 16.

L'estat de conservació és correcte.

8. Panteó de la família de Zenon Massuet i Castañé

Aquest panteó és resolt en forma de temple neogòtic amb un cancell de ferro forjat i una petita finestra a migdia ornada amb vidriera. Com ja s'ha dit, a Arenys no s'exigien projectes per als permisos d'obra per fer panteons, amb la qual cosa no podem conèixer la paternitat d'aquestes micro-arquitectures.

Donat que Zenon Massuet va morir el 1918, segons consta a la seva sepultura, no és aventurat pensar en una construcció uns anys anterior o posterior a aquesta data.

L'estat de conservació és correcte.

9. Sepulcre de la família Soler-Ministral

La parcel·la es troba delimitada per un petit ampit que s'aixeca a la banda frontal per emmarcar entre uns pilars quadrangulars un baix relleu que fa de capçalera al sepulcre pròpiament dit. El baix relleu en pedra representa una figura femenina agenollada en meditació. La part escultòrica va firmada J. Planas (Josep Planas i Fàbregas). J.F. Ràfols, en el seu **Diccionari** (vol. II, Barcelona 1953) diu d'aquest artista: "Escultor mamolista del siglo XIX-XX, nacido en Barcelona hacia el año 1875. Especializóse en obras de panteones, cruces, lápidas, etc., para los cementerios barceloneses, con proyectos propios, siendo uno de los mejor considerados en su profesión. algunas de sus obras fueron premiadas." El present relleu indica un bon ofici artesà i unes evidents limitacions de concepte artístic. Donat l'estil obertament Art-Déco, el situem cronològicament en el decenni 1925-1935.

L'estat de conservació és correcte.

10. Sepulcre d'en Francesc Massaguer i Campins

El sepulcre és format per un sarcòfag que remata un petit túmul esglaonat, mentre que una lànguida donzella medita amb el braç recolzat sobre el sarcòfag. El conjunt duu la firma de Josep Llimona (1864-1934). La figura femenina segurament allegoritza la malenconia, el dolor provocat per la mort. Aquest és un motiu que ja trobem en l'art funerari grec. Manuela Monedero, en la seva monografia **José Llimona, escultor**, Madrid 1966, no cataloga, ni cita aquesta obra. Una fotografia parcial ha estat però publicada a la revista **CAU**, nº 17, gener-febrer 1973, p. 65, amb la correcta atribució. Llimona ha utilitzat el tema de la donzella en meditació com a motiu funerari en diverses ocasions, com al panteó de la família Rialp, al Cementiri de Barcelona, de 1906, o al panteó de la família Estorch, a Olot, de 1912, o al panteó de la família Cros i Juliana, de Sitges, de 1912. L'obra d'Arenys és, però, original i d'una gran força expressiva, llevat del problema de la manca de proporció entre el sarcòfag i la figura humana.

No tenim cap pista per a la datació d'aquesta peça, ja que no consta l'any de la mort del seu titular, Francesc Massaguer. Creiem, però, que és una obra tardana de Llimona, per raons d'estil i perquè firma Josep i no Joseph. Segons ens comunica oralment Mercè Doñate, conservadora del Museu d'Art Modern de Barcelona, Llimona suprimí la h del seu nom en una data imprecisa entre 1907 i 1914.

L'estat de conservació és correcte.

11. Sepulcre d'en Josep Arnau i Preses

El monument es redueix a un fantàstic grup escultòric en marbre blanc, que representa la Trinitat, d'acord amb l'antic esquema iconogràfic conegut com a "Tron de Gràcia", en que Déu Pare presenta a Crist mort, amb el colom de l'Esperit que va de l'un a l'altre. L'obra va firmada per Venanci Vallmitjana (1828-1919) i pot datar-se a l'entorn de 1907, any de la mort d'en Josep Arnau.

La present obra és una variant d'un petit model en pisa blanca (terra cuita esmaltada en blanc) que es conserva al Museu d'Art Modern de Barcelona, publicat per Feliu Elias a **L'escultura catalana moderna**, Barcelona 1926, vol. I, fig. 24, i també per Manuel Rodríguez Codolà a **Venancio y Agapito Vallmitjana Barbany**, Barcelona, 1947, lám. 3.

(11)
L'obra d'Arenys, que és inèdita, presenta algunes variants respecte del seu model en terra cuita, degudes d'una banda al canvi d'escala i material, com la posició de les mans de Déu Pare, i de l'altra a una simple opció d'estil, com la posició del cap i la barba de Déu Pare, més frontals en el nostre exemplar, i que denota una major gravetat en l'expressió del conjunt.

L'estat de conservació és correcte.

12. Conjunt de nou nínxols de luxe

Segons el Llibre d'Acords de la Junta del Cementiri (fol. 74 v.), el 25 d'octubre de 1917 un paleta i un fabricant de pedra artificial presentaren el projecte d'aquests 10 nínxols de luxe, que fou aprovat, i que s'hauria de realitzar poc després. Els dos nínxols del carrer central han estat unificats en un de sol. Tots els nínxols, llevat d'un, s'ornamenten amb plaques de marbre esculpides en baix relleu, la majoria de les quals tenen un marcat regust tardo-modernista. Es tracta en definitiva d'un conjunt de caràcter artesanal, però curiós i original.

13. Sepulcre de n'Emília de Rovira i Preses

El monument es compon de dos elements, un bust-retrat en marbre blanc, firmat i datat per Auguste Maillart el 1928, i un sarcòfag i una creu en pedra granítica negra d'alta qualitat, fets a París al taller d'un tal Thoin.

La romàntica història d'amor entre Emília de Rovira i l'advocat sud-americà Rafael Martínez Ortiz és narrada al llibre d'A. Espriu, Nogueras, de Pons, **Aproximació històrica al mite de Sinera**, Barcelona 1984, p. 107, n. 56. La cronologia d'aquest sepulcre pot situar-se a l'entorn de 1928, que és la data que duu el bust. Auguste Maillart fou escultor i gravador de medalles. Nascut el 1864 a París, obtingué la medalla d'or de la societat d'artistes francesos el 1924. Fou cavaller de la Legió d'honor. L'obra d'Arenys acusa clarament un encàrrec de compromís fet a partir d'una fotografia.

L'estat de conservació és correcte, gràcies a la bondat dels materials emprats.

14. Sepulcre de la família d'Andreu Guri i Sala

El monument ocupa una parcel·la de grans dimensions. Al centre, sobre un gran pedestal de doble columna, un Àngel de la Guarda protegeix dos nens. Simètricament, a cada banda es disposen dos sarcòfags coberts amb teles i flors. Tot el conjunt duu la firma Ventura Hermanos. J.F. Ràfols, en el seu **Diccionario biográfico de artistas catalanes**, vol. III, Barcelona 1954, recull només d'aquests Ventura: "Hermanos escultores mamolistas de fines del siglo XIX, de Barcelona. Acreditáronse en obras escultóricas para mausoleos y cenotafios." Es tracta, doncs, d'una obra típica de la producció funerària industrial.

Atès que Andreu Guri va morir el 1908, segons es diu al llibre de Lluís Maria de Valls, **Oda a Arenys de Mar**, Barcelona 1917, p. 44-45, es plausible una datació a l'entorn d'aquest any.

(14)

L'estat de conservació és correcte. Només cal lamentar la substitució de les cadenes de metall que originàriament delimitaven la parcel·la per tubs d'uralita que òbviament eviten els sistemàtics robatoris del metall. Aquest problema el trobem molt en molts altres panteons.

15. Sepulcre de la família Fontcuberta

Un sarcòfag doble és rematat en un extrem per un mur, on en relleu es destaca la creu i d'on penja una escultura del Crucificat, en bronze.

Segons comunicació verbal del Sr. Pons Guri, el disseny del conjunt correspon a l'arquitecte Cèsar Martinell, mentre que l'escultura és una obra de Frederic Marés. Per les dades de la defunció que figuren al sepulcre, aquest es situa a l'entorn de 1934, però en la guerra civil -segons afirma el Sr. Pons Guri- el Crucificat fou arrencat i fos, per la qual cosa, uns anys després l'escultor Marés féu un segon exemplar, que és el que avui veiem.

L'estat de conservació és correcte.

16. Sepulcre de la família Vidal Formentí

Davant de la làpida funerària en marbre amb el nom de la família propietària, s'aixeca l'estàtua en marbre d'una figura femenina dreta en expressió dolorosa, i darrera d'ella un monòlit de pedra amb una creu a la part alta. L'estàtua encarna segurament una alegoria del dolor, d'acord amb els tòpics de l'art funerari. El conjunt duu la firma J.B; per semblances clares amb una altra obra del mateix cementiri (Vid. el nº 7 d'aquest catàleg), cal interpretar aquestes inicials com les de Joan Barrera. Aquest seria un artesà marbrista que Ràfols no considera en el seu Diccionari. La cronologia és incerta, ja que no consta cap data de mort sobre la tomba. Per raons d'estil creiem possible la seva realització entre 1915 i 1930.

L'estat de conservació és correcte.

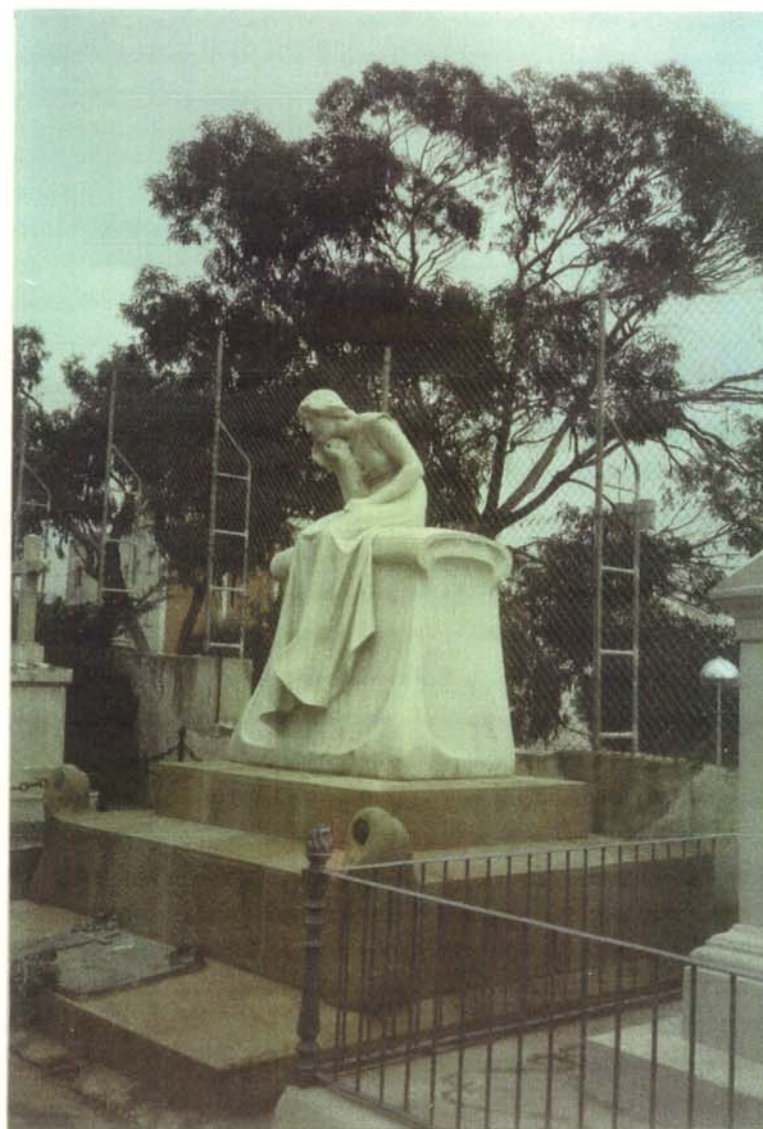

17. Sepulcre de n'Andreu Lloveras i Riera

Sobre un pedestal circular es disposa una estàtua en marbre blanc que representa a Crist ressuscitat, que fa del seu sudari bandera triomfal. Duu la firma J. M. Barnadas (Josep Maria Barnadas i Mestres). Ràfols (*Diccionario...*, Barcelona 1951, vol. I) dona d'ell aquesta breu notícia: "Escultor decorador del siglo XIX-XX. Dedicóse a la decoración e imagería para altares, panteones, fachadas y chimeneas monumentales con modelos originales. En 1900 estaba establecido en la calle Provenza 314 de Barcelona." La present obra indica un molt bon ofici. Donat que Andreu Lloveras mor el 1896, podem suposar una cronologia a l'entorn d'aquest any.

L'estat de conservació és correcte.

18.

18. Sepulcre de la família Mundet

El monument consta de dues parts: una lauda sepulcral en bronze ornamentada amb motius vegetals i el nom de la família propietària, i un túmul sobre el qual seua l'estàtua d'una figura femenina en actitud meditativa. El conjunt duu la firma "Joseph Llimona". Aquesta obra és catalogada amb el nº 17 a la monografia de Manuela Monedero, **José Llimona, escultor**, Madrid 1966, p. 60. Segons aquesta autora, l'obra present deriva d'un model en guix de menor tamany que va ser fet el 1901, perquè es va publicar el novembre d'aquest any a la revista **Pèl i ploma**, vol. III, nº 82. D'aquí que creiem quasi segura una datació entre 1901 i 1907, ja que -com hem dit abans- en aquest darrer any, Llimona suprimí la h del seu nom.

No hi ha dubte que aquesta estàtua és una de les obres més interessants i reeixides de la primera maduresa de Llimona, i en conseqüència, el conjunt de major valor artístic del cementiri d'Arenys.

L'estat de conservació és normal, llevat de la part posterior de l'escultura, on s'aprecien incrustacions de plom, causades per l'impacte de la munició de les escopetes d'aire comprimit. Caldria protegir amb una paret d'obra aquesta estàtua dels seus poc respectuosos veïns.

19.

19. Panteó de la família de n'Iu Bosch

El monument adopta l'esquema compositiu d'un temple neogòtic. La porta és orientada a nord, mentre que la façana a migdia és resolta amb un gran finestral, i els dos laterals s'enriqueixen amb sengles alts relleus de dos àngels amb les ales esteses i dalmàtica, en actitud oratòria. Quatre pinacles baixos rematats en creu fan costat a una agulla central molt més alta, de disseny similar i igualment resolta en creu de cinc braços.

Aquest panteó, que és la peça d'arquitectura més important de tot el cementiri, no duu cap firma, ni per la part de disseny, ni per la part d'escultura. Les recerques d'arxiu han estat sense fruit. Lamentablement, l'hem de deixar com a obra anònima. La cronologia podria situar-se a l'entorn de 1915, que és l'any de la mort de n'Iu Bosch.

L'estat de conservació és correcte.

20. Sepulcre de la família Camps-Omrabella

El monument compta amb una escultura que representa una figura femenina asseguda en un podi cúbic i sobre un coixí, abrigada per un drap que li cobreix també el cap. Amb les mans agafa una garlanda vegetal. La peça porta la signatura "Antonio Vieto", que no ha pogut ser documentada. Per la data de defunció consignada al monument, aquest pot situar-se en la dècada de 1910.

L'estat de conservació és correcte, tot i que presenta àmplies zones brutes amb verdet i fongs.

21. Sepulcre de la família Sagrera

Caixa mortuòria esculpida en marbre i profusament ornamentada, coberta amb una rica tela i amb un crucifix de la mateixa pedra. L'obra porta la signatura d'"A. Clari", que no ha pogut ser documentada, però que per la qualitat de la seva execució cal pensar era un bon especialista en escultura funerària. No es disposa de cap indici cronològic per aquesta sepultura.

L'estat de conservació és correcte, tot i que presenta àmplies zones brutes de verdet i fongs.

22. Panteó de na Ignàsia Tarré

El mausoleu consta d'una simple planta rectangular amb portal a migdia i petites finestres geminades a les altres cares. És una obra d'acusat eclecticisme, resolta dins un estil neo-romànic molt fantasiós.

El conjunt no va firmat, i és, per tant, com l'anterior, anònim, però en aquest cas tenim una quasi certesa cronològica. En el **Llibre d'Acords del Cementiri** (fol. 51 v.) consta que el dia 16 de juliol de 1886, Ignàsia Tarré, Celestina Bordas i Esperança Martorell van demanar permís per construir panteons a les parcel·les de la seva propietat. L'acta de la reunió diu: "... se examinaron los croquis presentados por las solicitantes, y estando en armonía con el plano general del cementerio, se les concedió la autorización pedida." Aquesta sol·licitud d'autorització és un unicum dins el **Llibre d'Acords**, potser perquè aquests foren els panteons més antics construïts. Hem de constatar, a més, que no presenten un projecte firmat per un mestre d'obres o un arquitecte, sinó un simple croquis, que no s'adjunta a l'acta i que, per tant, no hem conservat.

L'estat de conservació és correcte.

4.b. Documentació fotogràfica

DESCRIPCIÓ DE L'ENTORN

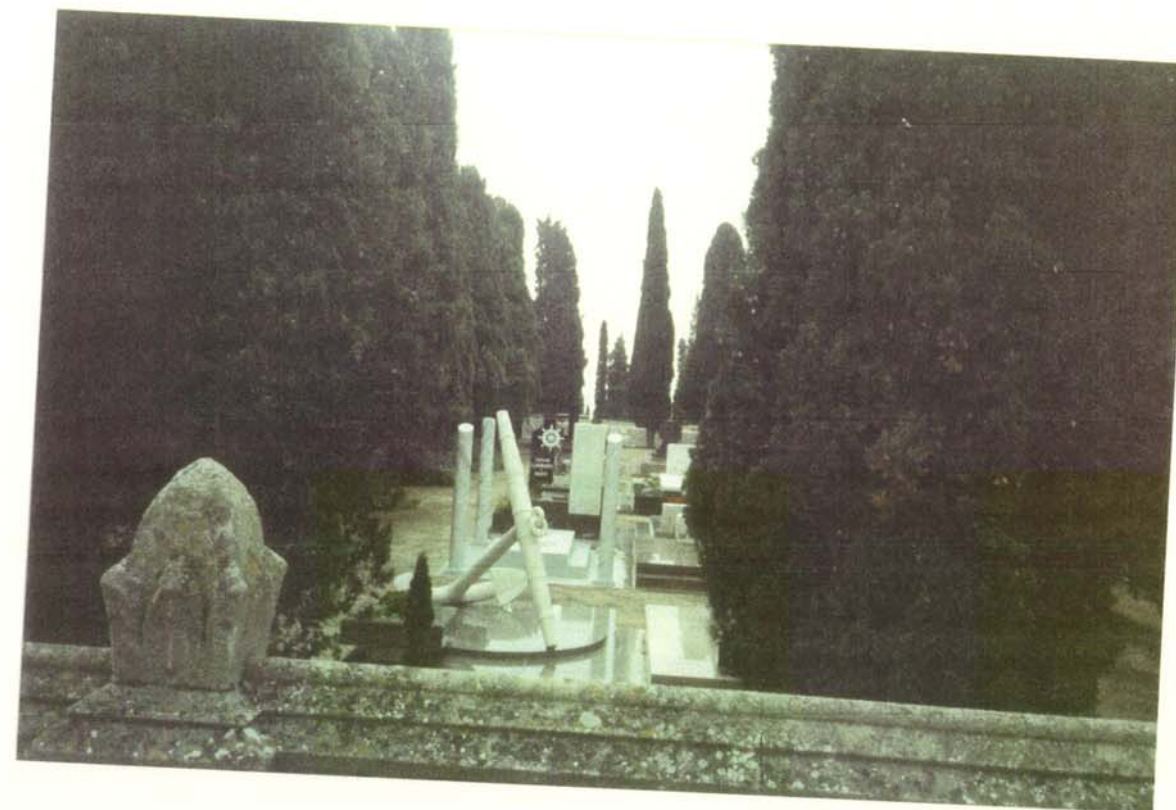

DESCRIPCIÓ DEL MONUMENT

4.c. Documentació planimètrica

0. Delimitació de l'entorn de protecció	E: 1/1.000
1. Planta, alçats i seccions	E: 1/200
2. Plantes, alçats, seccions i detalls
d'elements arquitectònics	E: 1/100
E: 1/50
E: 1/20
E: 1/10
3. Planta amb la situació dels elements
funeraris segons numeració del catàleg	E: 1/200

L'expedient de declaració de Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de Monument Històric del **Cementiri d'Arenys de Mar** (Maresme), ha estat redactat pel Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració del Servei de Museus.

Direcció: Antoni Navarro i Cossio,
Cap del Servei del Patrimoni Arquitectònic

Mariona Abelló i Sala,
Cap de la Secció d'Inspecció Tècnica (SPA)

Coordinació: Mariona Abelló i Sala (SPA)

Redacció: Memòria històrica: Bonaventura Bassegoda i Hugas

Secció d'Inspecció Tècnica:
Mariona Abelló i Sala
Pere De Manuel i González
Eduard Riu i Barrera
Carles Fontanals i Pociello
Carme Gallo i Baratas

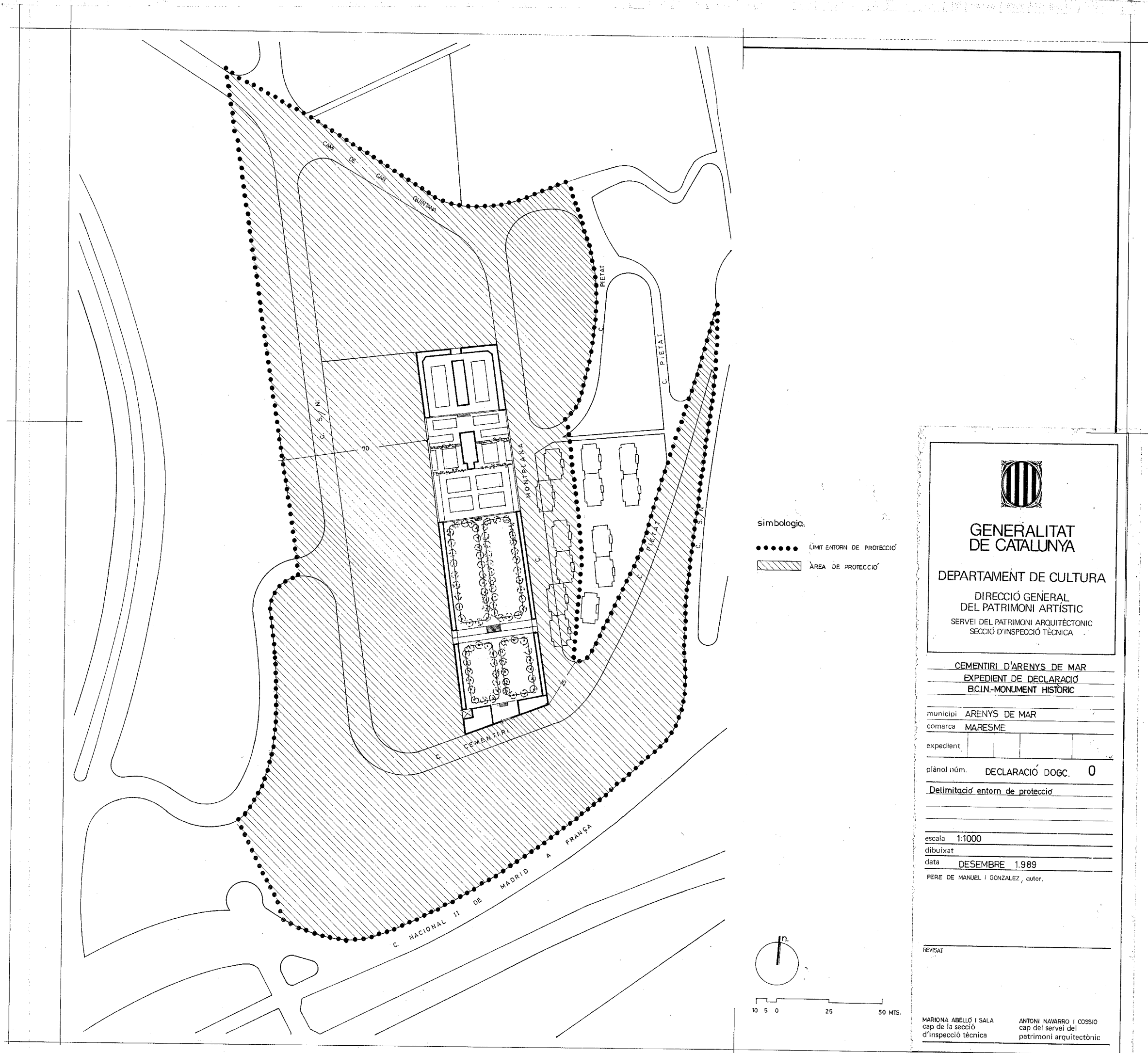
Gestió: Ma Jose Ruiz Ortega

Planimetria: Ajuntament d'Arenys de Mar
Víctor Argilaga i Tarragó

Servei del Patrimoni Arquitectònic:
Pere De Manuel i González
Eduard Riu i Barrera
Mariona Abelló i Sala

Fotografies: Servei del Patrimoni Arquitectònic

Barcelona, febrer de 1993 / abril de 1994
/jd

GENERALITAT
DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE CULTURA

DIRECCIÓ GENERAL
DEL PATRIMONI ARTÍSTIC
SERVEI DEL PATRIMONI ARQUITÈCTONIC
SECCIÓ D'INSPECCIÓ TÈCNICA

CEMENTIRI D'ARENYS DE MAR
EXPEDIENT DE DECLARACIÓ
B.C.I.N.-MONUMENT HISTÒRIC

municipi ARENYS DE MAR

comarca MARESME

expedient

plànol núm. DECLARACIÓ DOGC. 0

Delimitació entorn de protecció

escala 1:1000

dibuixat

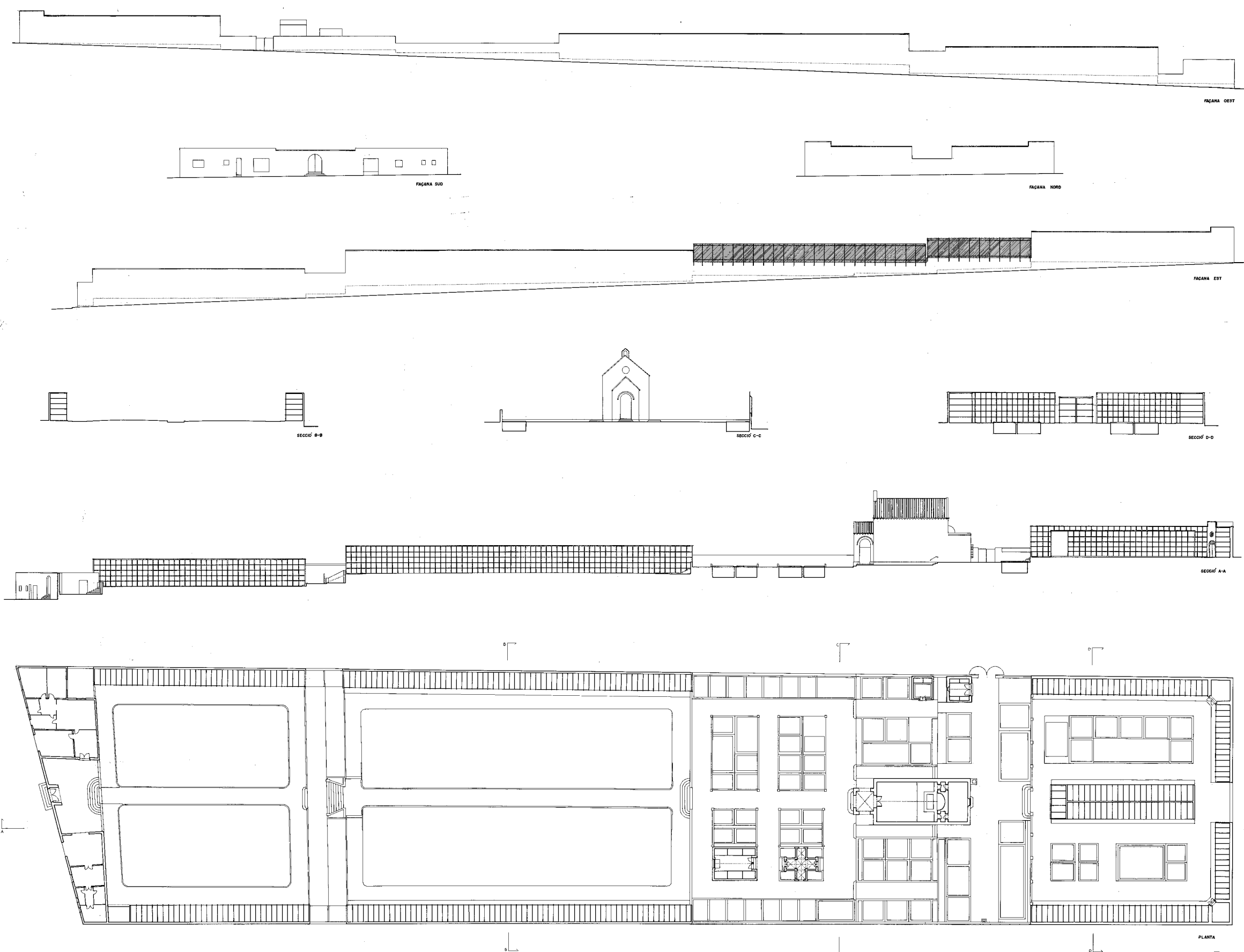
data DESEMBRE 1989

PERE DE MANUEL I GONZALEZ, autor.

REVISAT

MARIONA ABELLÓ I SALA
cap de la secció
d'inspecció tècnica

ANTONI NAVARRO I COSSIO
cap del servei del
patrimoni arquitectònic

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE CULTURA

DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL

SERVEI DEL PATRIMONI ARQUITÈCTONIC

SECCIÓ D'INSPECCIÓ TÈCNICA

CEMENTIRI D'ARENYS DE MAR

EXPEDIENT DE DECLARACIÓ

BCIN. MONUMENT HISTÒRIC

Municipi: **ARENYS DE MAR**

Comarca: **MARESME**

expedient: _____

plànol núm. **1**

Plànol, alçats i seccions

escala: **1/200**

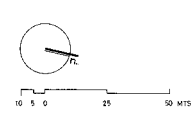
dibuixat: _____

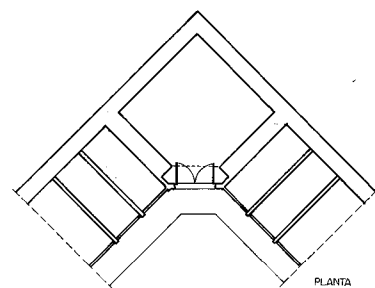
data: **DESEMBRE 1990**

Victor Argilega i Torregas

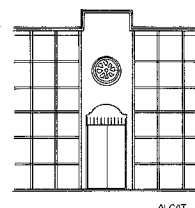
MARIONA ABELLÓ i SALA
cap de la secció
d'inspecció tècnica

ANTONI MARRASO i OSSIÓ
cap del servei del
patrimoni arquitectònic

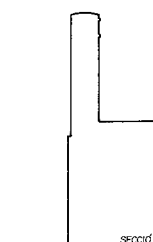

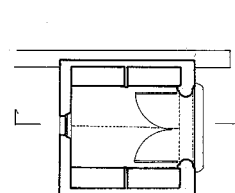
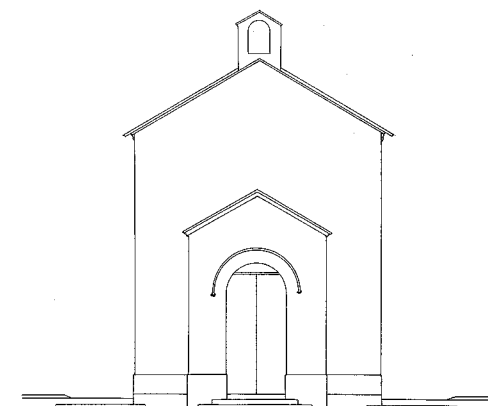
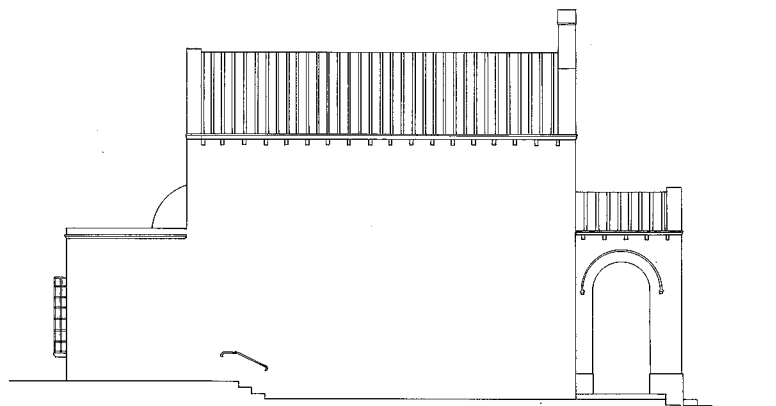
NINXOLS, CANTONADA COS FINAL

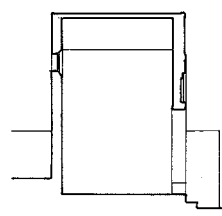
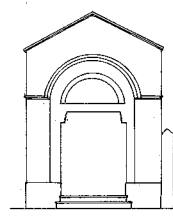
E: 1/100

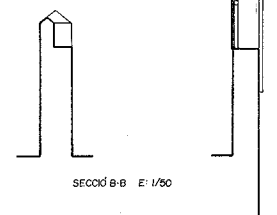
DETALL BARANA

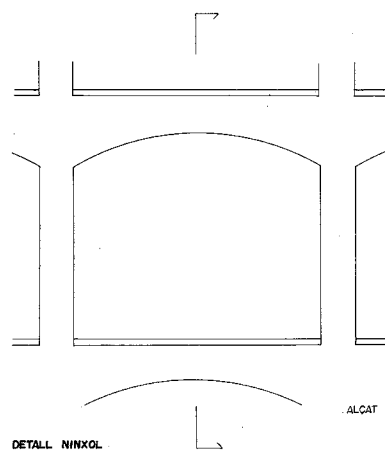
SEPULTURA

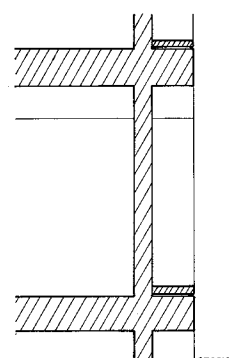
E: 1/100

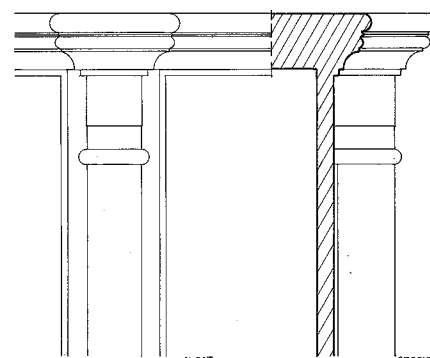
DETALLS TANCA

DETALL NINXOL

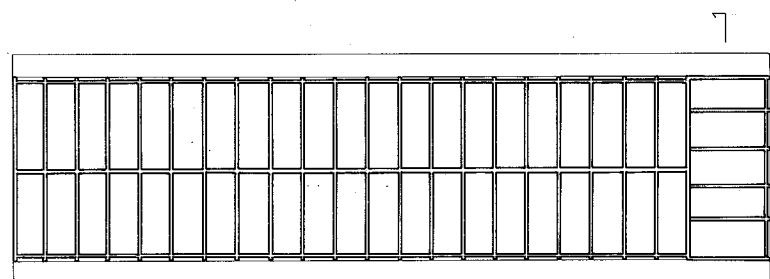
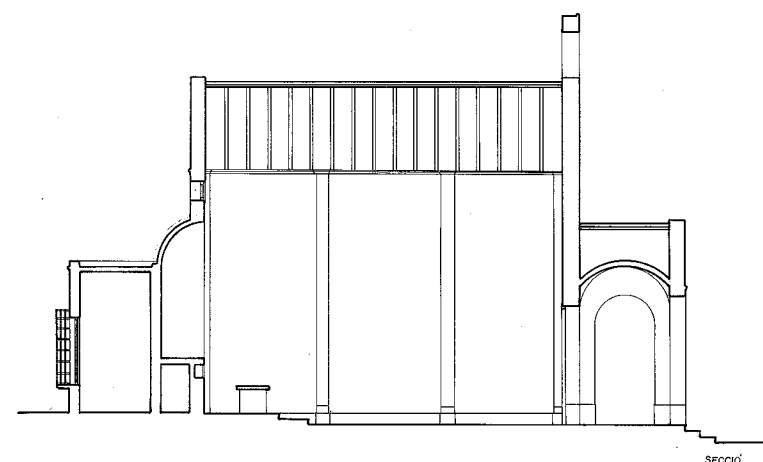

E: 1/10

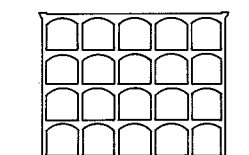

DETALL CORNISA COS CENTRAL

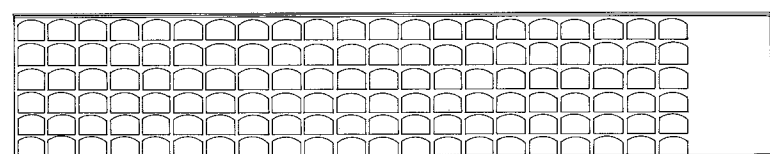
E: 1/10

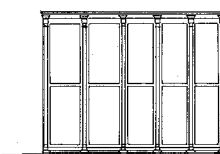
PLANTA

SECCIÓ

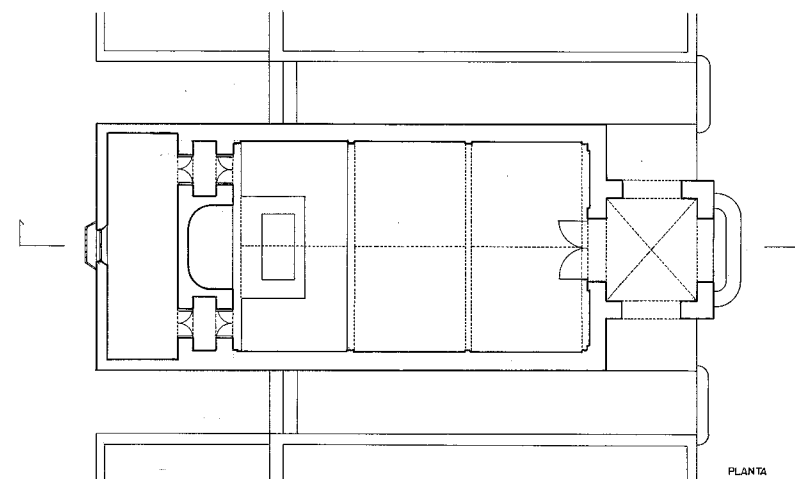

NINXOLS, COS CENTRAL

ALÇAT FRONTAL

E: 1/100

CAPELLA

E: 1/100

10 5 0 25 50 MTS.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE CULTURA

DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL
SERVEI DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
SECCIÓ D'INSPECCIÓ TÈCNICA

CEMENTIRI D'ARENYS DE MAR
EXPEDIENT DE DECLARACIÓ
B.C.I.N.-MONUMENT HISTÒRIC

municipi ARENYS DE MAR
comarca MARESME

expedient

plànol núm. 2

Plantes, alçats, seccions i detalls
elements arquitectònics

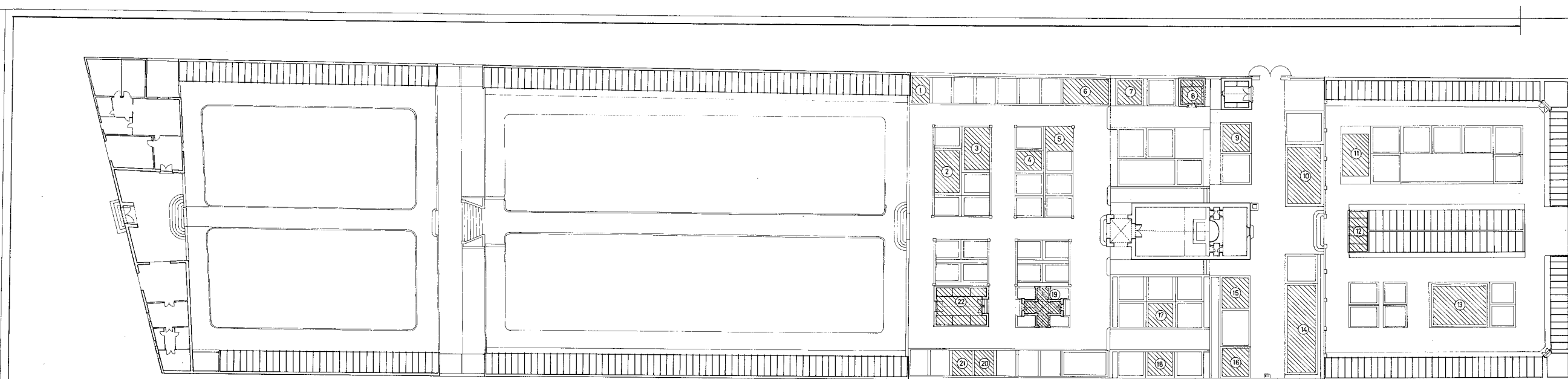
escale 1/100, 1/50, 1/20, 1/10

dibuixat

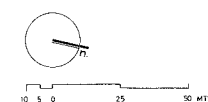
data DESEMBRE 1990

Victor Argilaga i Tarraga

MARIONA ABELLO i SALA
cap de la secció d'inspecció tècnica
ANTONI NAVARRO i GOSIO
cap del servei del patrimoni arquitectònic

PLANTA

GENERALITAT
DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE CULTURA

DIRECCIÓ GENERAL
DEL PATRIMONI CULTURAL
SERVEI DEL PATRIMONI ARQUITÈCTONIC
SECCIÓ D'INSPECCIÓ TÈCNICA

CEMENTIRI D'ARENYS DE MAR
EXPEDIENT DE DECLARACIÓ
BCIN MONUMENT HISTÒRIC

municipi: ARENYS DE MAR

comarca: MARESME

expedient:

plànol núm. 3

Planta amb la situació dels monuments
funeraris segons numeració del catàleg

escala: 1/200

dibuixat:

data: gener 1992

Victor Argilaga i Tarragó, Eduard Riu i Borrero

MARISMA ABELLÓ I SALA
cap de la secció
d'inspecció tècnica

ANTONI NABARRO I CASSÀ
cap del servei del
patrimoni arquitectònic

ANNEX 3 – Informes dels Inventaris del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni arqueològic d'Arenys de Mar

Índex de béns i jaciments arqueològics:

<u>codi</u>	<u>Nom</u>	<u>Altres noms</u>	<u>Tipus de registre</u>	<u>Municipis</u>
759	HORTA NOVA		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
760	TORRE DELS ENCANTATS		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
761	SANT PERE AVANTO		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
764	MAS AIGUAVIVA	CAMÍ DE CA L'ARNAU	Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)/Arenys de Munt (Maresme)
770	VALL DE MARIA	CAN LINATI	Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
771	CAN LLOBERAS		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
775	RIERA D'ARENYS		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
777	CARRER DE MUNT	CARRER D'ANDREU GURI	Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
782	TURÓ, EL		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
783	HORTA FASSINA	CAN FASSINA	Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
4185	CAN DERI		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)/Arenys de Munt (Maresme)
13591	CAN MILS		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
14437	CAL NEI	CAMÍ RAL, 61	Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)/Caldes d'Estrac (Maresme)
15178	PLA DE CAN SALA		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
16560	DEPURADORA D'AIGÜES D'ARENYS DE MAR		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
16561	CARRER D'AVALL, 30-32		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
16562	ESGLÉSIA DE SANTA MARIA D'ARENYS DE MAR		Jaciment arqueològic	Arenys de Mar (Maresme)
17537	Arenys de Mar	AMA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17538	Arenys I	ARIA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17539	Bocana del Port d'Arenys	BOPA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17540	El Caballó	CAA2	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17541	El Vicentet	VIA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17542	Els Reis	REA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17543	La Costa Brava	CBA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17544	La Xarxa	XAA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17545	Les Estenalles	ESA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17546	Riera d'Arenys	RAA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17547	Roques d'En Lluc	RLA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17548	Sant Llorenç	SLA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)
17549	Submari	SUA	Jaciment subaquàtic	Arenys de Mar (Maresme)

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 759

Nom:

HORTA NOVA

Municipi:

Arenys de Mar

Comarca:

Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 462204.33 Y: 4604340.66 40

Context:

Zona urbana
Al marge est de la riera d'Arenys, entre el carrer de la Riera del Pare Fita i el parc dels Països Catalans (carrer Pompeu Fabra), al carrer de Calella. Zona urbana completament urbanitzada.

tipus de jaciment:

Lloc o centre de producció i explotació ceramista

Cronologia:

-100 / 14 Romà República /

Estat de conservació:

Parcialment destruït

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des del centre urbà d'Arenys de Mar, per el carrer de la Riera del Bisbe Pol, i posteriorment per el carrer de la Riera del Pare Fita.
La zona on s'ubica el jaciment es documenta al marge est de la riera d'Arenys, entre el carrer de la Riera del Pare Fita i el parc dels Països Catalans (carrer Pompeu Fabra), al carrer de Calella. Zona urbana completament urbanitzada.
Jaciment d'època romana documentat durant la confecció de la carta arqueològica del Maresme, el 1987, quan els arqueòlegs que la realitzaven varen documentar restes de ceràmiques romanes en uns rebaixos que s'estaven efectuant en aquest indret. Entre els materials documentats s'hi trobaven fragments d'àmfora, vores de Pascual 1 i Laietana 1, un fragment de ceràmica campaniana B, ceràmica comuna romana i ibèrica, fragments de doli i restes de tègula. Alguns fragments d'àmfora estaven recremats i hi havia alguns fragments de maons d'argila típiques de les construccions de forns romans.
Segons notícies històriques recollides per J.M. Pons Guri, als antics terrenys de la masia d'Horta Nova ja s'havien realitzat troballes semblants, junt als solars on s'han realitzat les obres i les troballes actuals. Al costat de les noves construccions va quedar el 1987 un solar sense edificar (on hi havia les terres mogudes i a l'altra banda del carrer Pompeu Fabra hi ha terres de conreu susceptibles de formar part del jaciment).
Donades les característiques de les troballes, podem parlar de la hipotètica existència, en aquest indret, d'un forn romà relacionat, possiblement, a partir de les notícies recollides per Pons Guri, amb un establiment rural d'explotació agropecuària d'època romana, tipus vilae. La cronologia estaria compresa a partir dels materials documentats entre el segle I aC. i el canvi d'era.
Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no es va documentar en aquest indret cap tipus de resta arqueològica, ni bens mobles ni immobles. Tota la zona esta completament urbanitzada.

Bibliografia:

OLESTI VILA , O. / El territori del Maresme en època republicana (s. III-I a.C.). Estudi d'Arqueomorfologia i Història / Mataró / 1995 /
PONS GURI, J.M. / Notes per a l'arqueologia del Maresme / Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya / Barcelona / 1938 / 48 /

Situació del jaciment, carrer de Calella

Miquel Martí

novembre/2008

Estat actual del jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Estat actual del jaciment.

Miquel Martí
novembre/2008

Antiga situació del jaciment.

A.Martin, A.Rigo

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 760

Nom:

TORRE DELS ENCANTATS

Municipi: Arenys de Mar **Comarca:** Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 460932.63 Y: 4602560.43 68

Context:

Terreny erm
Al turó de la Torre dels Encantats. Zona de bosc i matolls.

tipus de jaciment:

Assentament militar torre
Lloc d'habitació amb estructures conservades poblat

Cronologia:

1150 / 1492 Medieval /
-400 / -50 Ferro-Ibèric Ple / Romà República

Estat de conservació:

Bo
Parcialment destruït

Notícies històriques:

1881 / J. Salarich i Verdaguer, J.M. Pellicer.Hi varen realitzar excavacions.
1931 / M. Ribas, F. Prat, S. Riera, J.M. Pons Guri.Hi varen realitzar excavacions.
1949 - 50 / J.M. Pons Guri.Hi varen realitzar excavacions.
1957 / J.M. Pons Guri, E. Ripoll, R. Batista, R. Martín.Hi varen realitzar excavacions.

Protecció legal:

Declarat BCIN / Monument històric / Data declaració:22/04/1949 / Data Boe:125 / R-I- 51 - 5174 / 476-MH / Decret 22/04/1949, BOE 05/05/1949

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des del centre urbà de Caldes d'Estrac, per la riera d'aquesta població. Cal agafar el carrer dels Pins d'en Selva, fins accedir al cim del turó. Un cop s'arriba a les últimes cases edificades, cal seguir a peu fins el jaciment.

La zona on s'ubica el jaciment es localitza al cim del turó de la Torre dels Encantats, una zona de bosc i matolls al vessant nord, i una zona enjardinada al vessant sud.

Restes d'un poblat ibèric de grans dimensions, amb una torre medieval al mig, documentat a partir de les intervencions realitzades a finals del segle XIX per Salarich i Pellicer. Posteriorment, entre 1930 i 1960, s'hi realitzaren diferents intervencions, dutes a terme, entre d'altres, per J.M. Pons Guri i M.Ribas. Durant aquestes intervencions es varen documentar les restes de les habitacions del poblat, i la muralla d'aquest. També es documentaren sis sitges de grans dimensions, avui destruïdes; entres els materials que s'hi recuperaren, segons Salarich, s'hi van documentar una dracma emporitana, ceràmica hel·lenística, i 42 pesos de teler. També es documentaren urnes cineràries.

Aquest poblat fortificat, fou parcialment destruït els anys 1932 i 1942 quan s'hi instal·laren algunes bateries costeres i s'extragueren pedres del poblat per a la seva construcció. Aquells treballs afectaren els sectors meridionals i sud-oriental del poblat així com la muralla nord que fou totalment arrasada. Es desconeix si la construcció de la torre medieval va destruir part del poblat ibèric, doncs no s'hi ha fet mai cap intervenció arqueològica, encara que cal suposar que degut a la proximitat d'aquest sí que es devien aprofitar pedres del mateix per bastir la torre.

Donades les característiques de les troballes, podem parlar de la existència, en el cim del turó de la Torre dels Encantats, d'un poblat ibèric que cronològicament podríem situar, en funció dels materials documentats durant les diferents intervencions, entre finals dels segle IV i el segle III aC., pervivint durant l'època romana republicana. Encara que s'ha parlat de l'existència en aquesta àrea de restes d'època romana, només Pons Guri en la seva publicació de 1938 cita la troballa de diferents objectes de terrissa i vidre romans i una moneda d'època republicana.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, es constatà la conservació de part de la muralla del sector oest. També es van poder veure algunes restes d'habitacions descobertes a través de les diferents excavacions realitzades, encara que siguin poc visibles pel seu abandonament i per la vegetació que hi ha crescut.

Bibliografia:

ANONIM / Excursion a Caldetas / L'Excursió / Mataró / 1881 / 34 /

SALARICH I VERDAGUER, J. / Apuntes para la historia de Caldes de Estrach / Barcelona / 1882 /

VERDAGUER, A. / Excursió col·lectiva a Caldetes / Barcelona / 1884 /

BRUNET, J. / Bolletí de l'Asociació d'excursió de la Catalunya / Barcelona / 26 /

SALARICH I VERDAGUER, J. / Semanario de Mataró / 37 /

GOMIS, C. / La Província de Barcelona / Geografia General de Catalunya / Bilbao / 1980 /

BOSCH GIMPERA, P. / Prehistòria catalana: Edat de la Pedra i dels Metalls, colonització grega, etnografia / Barcelona / 1919 /

SERRA RÀFOLS, J. de C. / Baetulo-Blanda. / Forma Conventus Tarraconensis / Barcelona / 1928 /

RIBAS, M. / El poblat ibèric del turó del Castellar / Diari de Mataró / 27/07/1932 /

BALIL, A; RIPOLL, E / Actividades arqueológicas en Cataluña durante los años 1950 y 1951 / Archivo Español de Arqueología / Madrid / 1952 / XXV /

PONS GURI, J.M. / Notes per a l'arqueologia del Maresme / Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya / Barcelona / 1938 / 48 /

SERRA RÀFOLS, J.C. / Llocs d'habitació ibèrics de la Costa de Llevant / Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans / Barcelona / VIII / 1932 / 41-45 /

SANMARTÍ, J. / La Laietania ibèrica. Estudi d'arqueologia i d'història / Barcelona / 1987 /

PREVOSTI, M. / Cronologia i poblament a l'àrea rural de Baetulo / Vilassar de Mar / 1981 /

MALUQUER DE MOTES,J.; HUNTINGFORD, E.; MARTÍN, R.; RAURET, A. M.; PALLARES, R.; VILA, M. del V. / Catàleg provisional dels poblats d'època ibèrica al Principat / Barcelona / 1982 /

ALMAGRO, M.; SERRA RÀFOLS, J.de C.; COLOMINAS, J. / Barcelona / Carta Arqueològica de España / Madrid / 1945 /

DDA / El Poblal Ibèric de la Torre dels Encantats / Arenys de Mar / 2004 /

PONS GURI, J.M. / Oreig / Arenys de Mar / 1923 / 16 /

SERRA RÀFOLS, J. de C. / El Poblament prehistòric de Catalunya. / Barcelona / 1930 /

BATISTA, R.; MARTIN, R. / Campaña de excavación en el poblado ibérico de la Torre delsEncantats (Arenys de Mar) / Ampurias / Barcelona / 1959 / XXI /

CARRERAS CANDI, F. / Descripción política-histórica-social / Geografía de Catalunya / I / 1980 /

ESTRADA, J. / Vías i poblamiento romanos en el territorio del área metropolitana de Barcelona / Barcelona / 1969 /

Notes:

A alguna bibliografia apareix com a Puig Castellar, nom del lloc en època medieval. Les troballes de destrals "neolítiques" o "eneolítiques" a algunes sitges fa que alguns autors citin aquest jaciment com a probable habitat neolític o eneolític.

S'ha parlat de l'existència a la base del turo d'una cova artificial per la qual s'accedia al cim del turó, encara que mai s'ha pogut contrastar aquesta notícia.

Situació del jaciment des de la platja.

Joan Piera

novembre/2008

Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

Miquel Martí

novembre/2008

Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

Miquel Martí

novembre/2008

Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

Miquel Martí

novembre/2008

Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

Miquel Martí

novembre/2008

Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

Miquel Martí

novembre/2008

Façana principal de la torre medieval.

Miquel Martí

novembre/2008

Façana principal de la torre medieval.

Miquel Marti
novembre/2008

Vista del talús on s'assenta la torre.

Miquel Martí
novembre/2008

Restes d'una estructura indeterminada.

Miquel Martí
novembre/2008

Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

Miquel Martí
novembre/2008

Situació del jaciment des de la platja.

A.Martin, A.Rigo

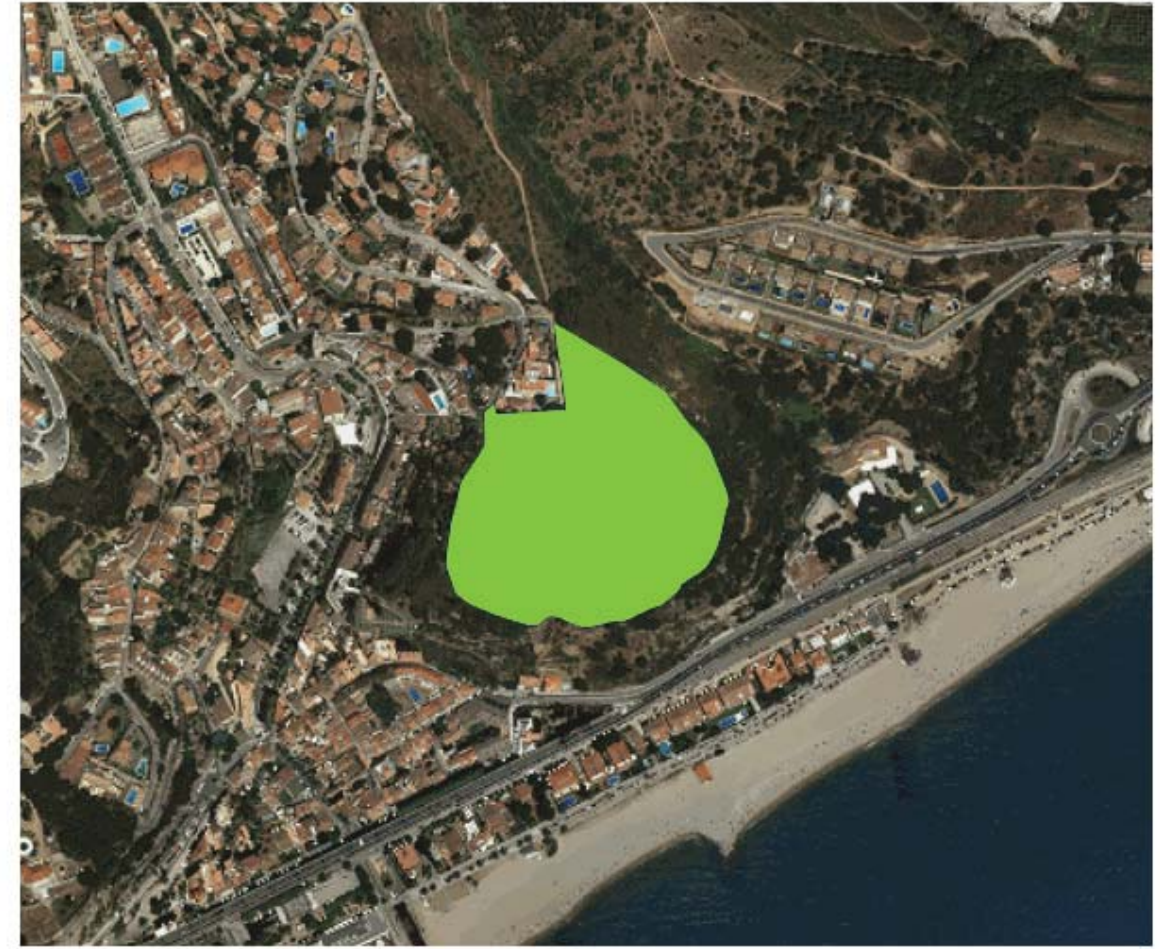
Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

A.Martin, A.Rigo

Restes d'estructures d'hàbitat del poblat.

A.Martin, A.Rigo

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 761

Nom:

SANT PERE AVANTO

Municipi:

Arenys de Mar

Comarca:

Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 460718.48 Y: 4603197.60 105

Context:

Terreny erm
Al marge sud de l'autopista del Maresme C-32, al costat del pont que la creua, a banda i banda del camí del Remei. Zona de bosc i matoll, la part oest està rebaixada i conreada.

tipus de jaciment:

Varis desconegut

Cronologia:

400 / 1492 Medieval /
-650 / 476 Ferro-Ibèric / Romà

Estat de conservació:

Desconegut

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des del nucli urbà de Caldes d'Estrac cap a la urbanització Andersen, pel carrer que dóna al camí del Remei. Al costat del pont que creua l'autopista del Maresme C-32.
La zona on s'ubica el jaciment es documenta al marge sud de l'autopista del Maresme C-32, al costat del pont que la creua, a banda i banda del camí del Remei. Zona de bosc i matolls. La part oest del jaciment a sofert rebaixos i una part esta conreada.
Jaciment d'època iberoromana i medieval documentat durant la confecció de la carta arqueològica del Maresme el 1987, quan els arqueòlegs que la realitzaven varen documentar restes de ceràmiques romanes en superfície. Entre els materials documentats s'hi trobaven fragments de ceràmica ibèrica i comuna romana. Durant les obres de realització de l'autopista del Maresme C-32, al 1992, es van fer 20 cales de sondatge amb resultat negatiu. Només es va recollir material ceràmic en superfície (àmfora indeterminada, comuna ibèrica i grisa medieval).
Donada l'escassetat tipològica del material i l'àrea sondejada, no es pot especificar el tipus de jaciment ni acotar més acuradament l'adscripció cronològica. Encara que donades les característiques de les troballes, podem parlar de la hipotètica existència en aquest indret d'alguna estructura, tipus sitja, que podria estar relacionada amb el jaciment del Turó dels Encantats. Cronològicament, a partir de les restes ceràmiques documentades, aquest espai s'hauria ocupat en època ibèrica, perdurant en època romana i una reocupació en època medieval.
Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no es documentaren en el indret determinat com a jaciment restes arqueològiques, ni bens mobles ni immobles.

Bibliografia:

DDAA / Autopistas i Arqueologia. Memòria de les excavacions en la prolongació de l'autopista A-19 / Barcelona / 1995 /

Vista de la part sud-oest del jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista de l'accés al jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista de la part sud-est del jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista de la part sud-est del jaciment.

A.Martin, A.Rigo

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 764

Nom: MAS AIGUAVIVA

Altres noms: CAMÍ DE CA L'ARNAU

Municipi: Arenys de Mar

Comarca: Maresme

Arenys de Munt

Coordenades UTM i altitud:
X: 462236.23 Y: 4604893.78 90

Context:
Explotació agropecuària
Camps de conreu que hi ha entre el vial d'en Piteu i la riera d'Arenys, a tocar de la línia del terme entre Arenys de Mar i Arenys de Munt, al nord de l'autopista C-32.

tipus de jaciment:
Lloc o centre de producció i explotació agrícola camp de sitges
Varis desconegut

Cronologia:
-650 / 476 Ferro-Ibèric / Romà

Estat de conservació:
Desconegut

Notícies històriques:
1960 / J. M. Pons Guri.Al realitzar unes obres es van destruir unes sitges.

Protecció legal:
Plans d'ordenació / / Data aprovació urbanisme:18/07/1990 / Núm. DOGC:5016 / Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic. Nivell 3.C.- Àrea de vigilància.

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des de la carretera d'Arenys de Mar a Sant Celoni B-511. Al PK 1,400, just abans de creuar l'autopista C-32, cal agafar un camí cap a l'est que porta al vial d'en Piteu, anar per aquest camí cap al nord fins a la zona del Mas Aiguaviva, després de travessar l'autopista C-32.

La zona on s'ubica el jaciment es situa als camps de conreu que hi ha entre el vial d'en Piteu i la riera d'Arenys, a tocar de la línia que separa els termes municipals d'Arenys de Mar i Arenys de Munt, al nord de l'autopista C-32.

Jaciment iberoromà documentat a partir de les troballes efectuades per Pons Guri el 1938. D'una banda, a les immediacions del Mas Aiguaviva (terme d'Arenys de Munt) va trobar fragments de terrissa romana, d'altra, al camí i rial de Can Arnau va documentar un fragment de doli romà (terme d'Arenys de Mar). Posteriorment, el 1960 el mateix Pons Guri, va constatar que durant la realització d'un es obres en aquest indret s'havien destruït diferents sitges que contenien materials d'època ibèrica.

Durant la realització de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya el 1987, l'equip encarregat de la documentació, tot i que va considerar l'existència dels dos jaciments, coneguts amb els noms de Mas Aiguaviva i Camí de Ca l'Arnau, ja va apuntar la possibilitat de que es tractes d'un únic assentament.

Al camí de Ca l'Arnau recolliren diferents materials ceràmics, ceràmica ibèrica, fragments d'àmfora itàlica i una vora d'àmfora grecoitàlica, tegulae, campaniana B, gris emporitana, parets fines, àmfora cartaginesa i Pascual 1. Aquets materials es documentaren en tres zones. El primer d'ells és el conegut com a Camí de Ca l'Arnau, amb una forta representació de material ibèric. El segon és situat a la falda del turó de la urbanització Aiguaviva, al voltant de la masia que hi ha en aquell lloc, on es trobaren també alguns materials d'època romana, entre els que destaquen unes monedes de bronze baiximperials recollides pel propietari (5 de Constantí, 1 de Claudi II, 2 probablement de Valentinià, 1 de Gal·liè, 2 de la família de Constantí i 1 de l'imperi d'orient). Finalment hi ha el lloc on Pons Guri documenta les sitges destruïdes el 1960. Concretament, totes aquestes troballes es documentaven en una zona molt extensa on, si bé es trobava gran quantitat de material, aquest es localitzava de forma concentrada. Pel que fa a la cronologia, la majoria de les troballes pertanyien al moment ibèric, però també n'hi havia d'època d'august i baiximperial. La troballa de monedes baiximperials és molt difícil de valorar ja que no s'han identificat restes d'aquesta època.

Arran d'aquestes troballes, durant l'any 1992 es realitzà una intervenció arqueològica en el jaciment, ja que estava afectada per les obres de construcció de l'autopista C-32. Durant la intervenció es van realitzar 44 cales de sondatge i totes elles van resultar negatives.

L'any 2005, amb motiu del Projecte de Relligament tècnic de Gas Natural en el tram: Argentona - Canet de Mar, que afectava aquest jaciment, es va dur a terme una actuació arqueològica sistemàtica prèvia a l'inici de les obres, consistent en una prospecció superficial de la franja d'afectació de l'obra per tal d'evidenciar l'afectació del jaciment. Aquesta prospecció no documentà la presència de restes arqueològiques. L'únic fet destacable va ser l'aflorament, en tota la zona estudiada, del substrat geològic (sauló) a una cota molt superficial. Aquest fet sembla indicar una forta erosió natural del terreny, probablement agreujada per les activitats humanes desenvolupades en aquesta àrea.

Donades les característiques de les troballes efectuades durant tots aquest anys, podem parlar de la existència, en aquest indret d'un camp de sitges relacionat, segurament, amb algun establiment rural. Cronològicament, a partir de les restes ceràmiques documentades, aquest espai s'hauria ocupat en època ibèrica, perdurant la seva ocupació en època romana. La concentració del materials arqueològics documentats, podria correspondre a agrupacions de sitges destruïdes, tant per l'erosió natural de la zona, com pels treballs agrícoles

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, es va confirmar el que s'apuntava a les prospeccions de 2006 ja que no es van documentar restes arqueològiques en superfície i no es va poder entrar a les finques tancades per prospectar-les en profunditat. El que si que es fa evident es la forta transformació del relleu, molt erosionat, per adaptar-lo a les necessitats dels conreus.

Bibliografia:

ESTRADA, J. / Vías i poblamiento romanos en el territorio del área metropolitana de Barcelona / Barcelona / 1969 /

ALMAGRO, M.; SERRA, J.C.; COLOMINAS, J. / Carta Arqueológica de España. Provincia de Barcelona / Madrid / 1945 /

ALISIUS, P. / La Vall de Maria. Descubrimientos arqueológicos / R.A.A.A.B / Banyoles / I / 1898 /

PONS GURI, J.M. / Notes per a l'arqueologia del Maresme / Butlletí de Centre Excursionista de Catalunya /
Barcelona / 1938 / 48 /

Vista de l'estat actual del jaciment.

Miquel Marti

novembre/2008

Vista de l'estat actual del jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista del vial d'accés al jaciment.

Miquel Martí

desembre/2008

Vista del vial d'accés al jaciment.

IPAC

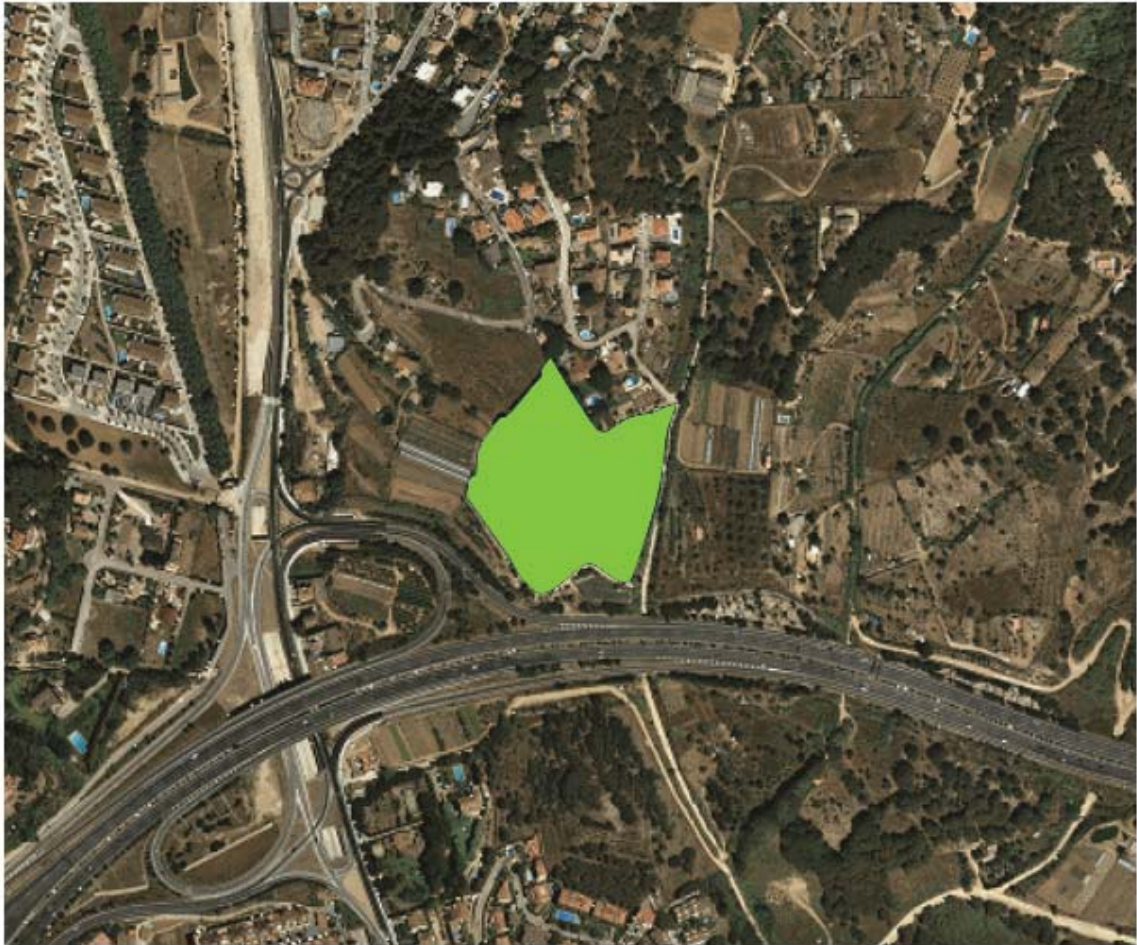
Vista del vial d'accés al jaciment.

IPAC

Vista del vial d'accés al jaciment.

IPAC

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 770

Nom:
VALL DE MARIA

Altres noms:
CAN LINATI

Municipi:
Arenys de Mar

Comarca:
Maresme

Coordenades UTM i altitud:
X: 464203.84 Y: 4604032.93 15

Context:
Zona urbana
Al càmping El Carlitos. Zona amb autocaravanes i zona enfardinada.

tipus de jaciment:
Lloc d'habitació amb estructures conservades vil·la

Cronologia:
-218 / 476 Romà /

Estat de conservació:
Desconegut
Parcialment destruït

Notícies històriques:
1931 / M. Ribas, S. Riera i J.M. Pons Guri.Excavació.
1987 / Es vengué la finca Linati amb el projecte de construir-hi un càmping, la qual cosa motivà l'excavació.

Protecció legal:
Plans d'ordenació / / Data aprovació urbanisme:18/07/1990 / Núm. DOGC:5016 / Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic. Nivell 3.A-B-C.- Àrea de protecció total, protecció parcial i àrea de vigilància.

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des de la carretera N-II, un cop passat el nucli urbà d'Arenys de Mar en direcció cap a Canet de Mar, abans d'arribar al km 659.

L'àrea on s'ubica el jaciment es documenta al cantó nord de la carretera, on actualment hi ha el càmping "El Carlitos". Zona totalment urbanitzada i rebaixada per les diverses obres del càmping.

Jaciment d'època romana documentat abans de 1885 per Fidel Fita, que va trobar-hi ceràmica, monedes i restes de mosaics d'opus tessellatum i d'opus sectile. El jaciment fou excavat al 1931 i es van documentar dos paviments, un d'opus testaceum i l'altre de reticulatum. També es van documentar un forn al marge sud-est, un camí d'opus testaceum i canalitzacions d'aigua. Totes aquestes estructures van ser destruïdes segons X. Barral el mateix 1931.

Al 1987 es va realitzar una intervenció arqueològica que va descobrir un dipòsit amb parets de maons revestits d'opus signinum amb un paviment d'opus reticulatum en tota la superfície, que presenta un desnivell progressiu intencionat. També es va documentar un abocador. Tota la zona del dipòsit es va cobrir amb sauló, conservant-lo.

Malgrat aquestes mesures protectores l'àrea es va urbanitzar i en l'actualitat l'espai del jaciment és ocupat per un càmping: "El Carlitos".

Segons el material que es conserva i les notícies de les troballes que es van observar a principis de segle passat es pot establir l'existència d'una vil·la romana. De manera concreta les restes estructurals, restes de mosaics, conservades en diferents museus, semblen pertànyer a la pars urbana d'aquest establiment.

Cronològicament, a partir de les restes ceràmiques documentades i la informació de que es disposa, aquest espai s'hauria ocupat en època romana sense poder-ne acotar més la seva datació.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no s'ha documentar cap resta arqueològica ja que la zona està plenament urbanitzada pel càmping "El Carlitos". Es desconeix si durant la urbanització del càmping es varen destruir les restes del dipòsit documentat l'any 1987.

Bibliografia:

PONS, J.M. / Notes per a l'arqueologia del terme de Maresme (Arenys de Munt i Arenys de Mar). / Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya / Barcelona / 1938 / 48 /

PONS GURI, J.M. / Notes per a la topografia del Maresme / El Matí /

FITA, F. / "Estudios históricos". Butlletí de l'Acadèmia de la Història / 1885 /

ALMAGRO, M.; SERRA RÀFOLS, J.de C.; COLOMINAS, J. / Barcelona / Carta Arqueològica de España / Madrid / 1945 /

PELLICER, J.M. / Estudios histórico-arqueológicos sobre lluro / Mataró / 1887 /

BARRAL, X. / Les mosaïques romaines et médiévales de la regio Laietana (Barcelona et ses environs) / Barcelona / 1978 /

GORGES, J.G. / Les villes hispano-romaines: Inventaire et problématique archéologique / París / 1979 /

ALISIUS, P. / La Vall de Maria / R.A.A.A.B / Banyoles / I / 1898 /

SERRA RÀFOLS, J.C. / Baetulo-Blanda / Forma Conventus Tarraconensis / Barcelona / I / 1928 /

ESTRADA, J. / Vías i poblamiento romanos en el territorio del área metropolitana de Barcelona / Barcelona / 1969 /

PLA CARGOL, CF. J. / Comisión provincial de monumentos de Gerona. Un siglo de actuación / Memòria a Anales del Instituto de Estudios Gerundenses / Girona / IV / 1949 /

Estat actual del jaciment, càmping.

Miquel Martí
novembre/2008

Estat actual del jaciment, càmping.

Miquel Martí
novembre/2008

Vista de l'accés al jaciment.

Miquel Martí
novembre/2008

Vista de l'antiga situació del jaciemnt.

A.Martín, A.Rigo.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 771

Nom:
CAN LLOBERAS

Municipi: Arenys de Mar **Comarca:** Maresme

Coordenades UTM i altitud:
X: 461036.49 Y: 4603224.60 70

Context:
Explotació agropecuària
Camps de conreu, zones ermes, magatzems i hivernacles.

tipus de jaciment:
Varis desconegut

Cronologia:
-218 / 476 Romà /

Estat de conservació:
Desconegut

Descripció:
L'accés al jaciment es fa des de la carretera N-II, al PK 665, sortint pel lateral que porta a la zona comercial. En aquest punt cal agafar el rial Llarg, i seguir aquest camí uns 900 metres fins arribar a la finca de can Lloberes, just abans de travessar l'autopista C-32. La zona on s'ubica el jaciment es tracta d'una explotació agropecuària a la finca de can Lloberes, entre el rial Llarg i el rial d'en Navarra. Jaciment d'època romana documentat al primer quart del segle XX, quan es varen trobar en el indret on s'ubica el jaciment alguns fragments de tègula i ceràmica romana indeterminada, així com fragments de plom treballat. Segons J.M. Pons Guri, que publicà la notícia el 1938, es podrien interpretar aquelles troballes com a restes de sepultures romanes, sense concretar res més respecte els materials ceràmics que ell mateix esmenta. Al 1987 quan es va realitzar la carta arqueològica del Maresme no es varen observar materials arqueològics en superfície. Donada l'escassa diversitat tipològica del material no es pot especificar el tipus de jaciment ni acotar més acuradament l'adscripció cronològica. Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no es va documentar en aquest indret cap tipus de resta arqueològica, ni béns mobles ni immobles. Tota la zona esta ocupada per hivernacles, i s'hi han efectuat moviments de terres per adequar els camps als conreus.

Bibliografia:

ESTRADA, J. / Vías i poblamiento romanos en el territorio del área metropolitana de Barcelona / Barcelona / 1969 /
PONS GURI, J.M. / Notes per a l'arqueologia del Maresme / Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya / Barcelona / 1938 / 48 /

Accés al jaciment des del Rial Llarg.

Miquel Martí

novembre/2008

Estat actual del jaciment des del Rial Llarg.

Joan Piera

novembre/2008

Vista del jaciment des del talús de la C-32.

Joan Piera

novembre/2008

Vista del jaciment des del Rial d'en Navarra.

Joan Piera

novembre/2008

Situació del jaciment.

A.Martin, A.Rigo

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 775

Nom:
RIERA D'ARENYS

Municipi: Arenys de Mar	Comarca: Maresme
-----------------------------------	----------------------------

tipus de jaciment:
Varis desconegut

Cronologia:
-218 / 476 Romà /

Descripció:
Aquest jaciment és tan sols conegut arran de dues referències bibliogràfiques, de la mà de J. M. Pons Guri i J. Estrada. Ambdós autors esmenten restes romanes "prop de la Riera d'Arenys", sense especificar res més.

Bibliografia:
ESTRADA, J. / Vías i poblamiento romanos en el territorio del área metropolitana de Barcelona / Barcelona / 1969 /
PONS GURI, J.M. / Notes per a l'arqueologia del Maresme / Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya / Barcelona / 1938 / 48 /

Notes:
És possible que es correspongui amb algun altre jaciment fitxat al mateix terme municipal.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 777

Nom: CARRER DE MUNT
Altres noms: CARRER D'ANDREU GURI

Municipi: Arenys de Mar
Comarca: Maresme

Coordenades UTM i altitud:
X: 462510.25 Y: 4603372.12 -

Context:
Zona urbana
Al carrer de Munt, actualment carrer d'Adreu Guri.

tipus de jaciment:
Lloc d'enterrament Inhumació col·lectiu necròpolis

Cronologia:
-218 / 476 Romà /

Estat de conservació:
Desconegut

Protecció legal:
Plans d'ordenació / / Data aprovació urbanisme:18/11/1990 / Núm. DOGC:5016 / Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic. Nivell 3.C.- Àrea de vigilància.

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des de dins el nucli urbà d'Arenys de Mar pel carrer de la riera del Bisbe Pol, a la banda est. El carrer de Munt, actualment carrer d'Andreu Guri, presenta un traçat sinuós perpendicular a la riera.

La zona on s'ubica el jaciment es documenta al llarg del carrer d'Andreu Guri, donada la mancaça d'informació no es pot ubicar exactament. L'àrea està totalment urbanitzada des de principis de segle XX. Jaciment d'època romana documentat arran de l'aparició de dos sepulcres: un amb obra de maçoneria el qual contenia un sarcòfag de plom, i un altre construït amb tègules. No es pot concretar la data de les troballes, només es coneix que va ser a finals del segle XIX o principis del segle XX.

Donades les característiques de les troballes, podem parlar de la hipotètica existència en un indret proper a aquest carrer d'alguna zona de necròpolis associada amb algun assentament romà de característiques indeterminades. Cronològicament, a partir de les restes documentades, aquest possible espai de necròpolis s'hauria ocupat en època romana, sense poder acotar més acuradament l'adscripció cronològica.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no s'ha documentat cap resta arqueològica ja que la zona està totalment urbanitzada. Es va observar, però, que aquest carrer s'ha urbanitzat de nou i s'ha realitzat una canalització de clavegueram nova sense que consti cap seguiment arqueològic.

Bibliografia:

PONS GURI, J.M. / Notes per a l'arqueologia del Maresme / Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya / Barcelona / 1938 / 48 /

PONS GURI, J.M. / Notes per a la topografia del Maresme / El Matí / 22 de juliol de 1933 /

ALMAGRO, M.; SERRA RÀFOLS, J. de C.; COLOMINAS, J. / Barcelona / Carta Arqueològica de España / Madrid / 1945 /

MADOZ, P. / Diccionario geográfico - estadístico - histórico de España y sus posesiones de ultramar / Madrid / II / 1854 /

Notes:

Cap autor situa el lloc exacte del carrer de Munt on es trobaren aquests sepulcres.

Vista actual del carrer des de la riera.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista actual del carrer de Munt.

Miquel Martí

novembre/2008

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 782

Nom:

TURÓ, EL

Municipi:

Arenys de Mar

Comarca:

Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 462703.28 Y: 4603609.37 41

Context:

Zona urbana
Al cim i a la vesant oest de la muntanya coneguda amb el topònim del Turó. Una finca tancada on s'hi localitzen diferents edificacions i una zona de bosc.

tipus de jaciment:

Varis desconegut

Cronologia:

-218 / 476 Romà /

Estat de conservació:

Desconegut

Protecció legal:

Plans d'ordenació / / Data aprovació urbanisme:18/07/1990 / Núm. DOGC:5016 / Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic. Nivell 3.C.- Àrea de vigilància.

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des del centre urbà d'Arenys de Mar. Des del carrer de la riera del Bisbe Pol, cal agafar el carrer de l'Olivar, i pujar per aquest fins al carrer de la Plana, ja al cim de la muntanya coneguda amb el topònim del Turó.
La zona on s'ubica el jaciment es documenta al cim i al vessant oest de la muntanya coneguda amb el topònim del Turó. Una finca tancada on s'hi localitzen diferents edificacions i una zona de bosc.
Jaciment d'època romana documentat a partir de la troballa efectuada per J. Pera i Isern, a principis dels anys 80, on assenyalava que al carrer de les Margarides s'hi havien trobat materials d'època romana rodats, procedents segurament del cim del turó. Entre els materials hi havia un pivot d'àmfora amb grafit.
Donada l'escassa diversitat tipològica del material no es pot especificar el tipus de jaciment ni acotar més acuradament l'adscripció cronològica.
Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no es va poder entrar en aquest indret, doncs es tracta d'una finca tancada.

Vista de l'accés al turó per la part est.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista general d' El Turo des d'un terrat.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista general d' El Turo des d'un terrat.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista de localització del Turó.

A.Martín, A.Rigo

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 783

Nom:
HORTA FASSINA

Altres noms:
CAN FASSINA

Municipi:
Arenys de Mar

Comarca:
Maresme

Coordenades UTM i altitud:
X: 463627.60 Y: 4604886.05 90

Context:
Explotació agropecuària
A l'Horta Fassina, entre el torrent de la Coma d'en Sala i el de la Vall de Maria. Camps de conreu i zones eremes.

tipus de jaciment:
Lloc o centre de producció i explotació agrícola camp de sitges

Cronologia:
-250 / 50 Ferro-Ibèric Ple / Romà Alt Imperi

Estat de conservació:
Desconegut
Parcialment destruït

Protecció legal:
Plans d'ordenació / / Data aprovació urbanisme:18/07/1990 / Núm. DOGC:5016 / Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic. Nivell 3.B.- Àrea de protecció parcial.

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des del nucli urbà de Canet de Mar, des de l'avinguda Via Cannetum, cal agafar el camí de Canet de Mar cap a Arenys de Munt. El jaciment està als entorns de la casa Can Fassina, al costat del pont que creua l'autopista del Maresme C-32.

La zona on s'ubica el jaciment es documenta al marge sud de l'autopista del Maresme C-32, als camps de conreu de la finca de Can Fassina. La part sud està rebaixada fins al geològic, la banda oest també està conreada i al nord està l'autopista, el camí a Canet de Mar i altres serveis.

Jaciment d'època ibèrica i romana documentat l'any 1912 durant unes obres, es van registrar una sèrie de sitges d'època ibèrica i romana. Aquestes foren destruïdes al 1920 (es va recollir ceràmica comuna ibèrica, campaniana i pondera). Segons el propietari de la finca, a la zona on sortiren les sitges (davant de la casa, cap el Sud) no hi queda res ja que el terreny fou rebaixat fins al geològic.

L'any 1992, amb motiu de la construcció de l'autopista C-32, la zona nord-oest de la finca, va ser prospectada i excavada. En un sondatge varen aparèixer quatre sitges:

1. Sitja escapçada, de planta circular i secció ovoïdal. En el seu interior es van documentar fragments d'àmfora ibèrica, àmfora itàlica, ceràmica oxidada i grisa ibèrica feta a torn.
2. Sitja on es va trobar ceràmica ibèrica oxidada feta a torn, ceràmica feta a mà, un fragment informe de ceràmica campaniana B.
3. Sitja de parets verticals, al seu interior es va trobar poc material arqueològic.
4. Fons arrodonit de sitja, presentava poc material ceràmic, ceràmica campaniana A i B, ceràmica de parets fines, àmfora itàlica, ceràmica a torn oxidada, àmfora tarraconense i ceràmica grisa ibèrica.

Aquestes sitges, un cop excavades i documentades, foren destruïdes al efectuar els rebaixos per la construcció de l'autopista C-32.

Donada la diversitat tipològica del material, tant el documentat durant l'excavació del 1992, com el recollit a principis del segle XX, pot permetre situar cronològicament el jaciment des de finals del segle III aC. fins a inicis del Segle I dC. Segons les característiques de les troballes es pot parlar de l'existència en aquest indret d'un camp de sitges que podria estar relacionat amb un element de producció més complex que, actualment, desconeixem.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no es va documentar material arqueològic en superfície ja que la zona ha patit grans obres i serveis que han transformat la seva morfologia. Tot i això, cal pensar que el jaciment encara es conserva al sud de l'autopista C-32.

Bibliografia:

DDAA / Autopistas i Arqueologia. Memòria de les excavacions en la prolongació de l'autopista A-19 / Barcelona / 1995 /

MALUQUER DE MOTES, J. / Arquitectura i urbanisme ibèrics a Catalunya / Barcelona / 1986 /

SANMARTÍ, J. / La Laietania ibèrica. Estudi d'arqueologia i d'història / Barcelona / 1987 /

PONS, J.M. / Notes per a l'arqueologia del Maresme / Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya / Barcelona / 1938 / 48 /

PONS, J.M. / Una nova estació ibèrica al Maresme / Diario de Mataró / Mataró / 2918 /

Estat actual de jaciment, casa i horts.

Miquel Martí

novembre/2008

Estat actual del jaciment, camps de conreu.

Miquel Martí
novembre/2008

Accés al jaciment des del camí a Canet.

Miquel Martí
novembre/2008

Antiga situació del jaciment.

A.Martin, A.Rigo

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 4185

Nom:

CAN DERI

Municipi:

Arenys de Mar

Arenys de Munt

Comarca:

Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 461351.40 Y: 4604232.18 110

Context:

Explotació agropecuària

Un camp de conreus propietat de la finca Deri, entre el rial d'en Sa Clavella, el límit de terme amb Arenys de Munt, pel nord, i la nàutica Dalmau pel sud.

tipus de jaciment:

Varis desconegut

Cronologia:

-650 / -50 Ferro-Ibèric /

Estat de conservació:

Desconegut

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des de la carretera d'Arenys de Mar a Sant Celoni B-511. Al PK 1,450, un cop creuada l'autopista C-32, cal girar a l'esquerra pel nus viari i agafar un camí cap a l'oest que porta a la nàutica Dalmau. La zona on s'ubica el jaciment es documenta en un camp de conreu propietat de la finca Deri, entre el rial de Sa Clavella, el límit de terme amb Arenys de Munt, pel nord, i la nàutica Dalmau pel sud.

Jaciment d'època ibèrica documentat a partir de les troballes efectuades durant la realització de la Carta arqueològica a l'any 1989, quan en uns camps d'arbres conreats, just per sobre del camí que porta a la nàutica Dalmau des de la carretera d'Arenys de Mar a Sant Celoni B-511, es localitzaren, de manera dispersa, abundants fragments rodats de ceràmica ibèrica. No s'hi va observar cap estructura. Donades les característiques de les troballes i l'escassa diversitat tipològica del material no es pot especificar el tipus de jaciment ni acotar més acuradament l'adscripció cronològica.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, es va confirmar la presència en superfície de ceràmiques comunes ibèriques molt rodades junt al rial de Sa Clabella. Es va prospectar la part més alta de la zona del jaciment i no s'hi documentaren ni materials ni restes d'estructures arqueològiques.

Vista de l'accés al jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista de l'estat actual del jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista de l'estat actual del jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Vista de l'estat antic del jaciment.

A.Martin, J.M Defaus

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 13591

Nom:

CAN MILS

Municipi:

Arenys de Mar

Comarca:

Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 461738.10 Y: 4602932.01 13 m

Context:

Zona urbana
En els horts de la masia coneguda com Can Mils, situada als afores del nucli urbà d'Arenys de Mar, a l'oest del municipi, al costat de la carretera N-II. Actualment una àrea comercial, pàrquing del supermercat Lidl.

tipus de jaciment:

Lloc d'enterrament Inhumació col·lectiu altres

Cronologia:

1790 / 1999 Segles XVIII-XX /

Estat de conservació:

Parcialment destruït

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des de la carretera N-II, a l'alçada de la zona comercial d'Arenys de Mar, per la sortida que indica Polígon Val de Gata - Draper.

La zona on s'ubica el jaciment es documenta als antics horts de la masia coneguda com Can Mils, situada als afores del nucli urbà d'Arenys de Mar, a l'oest del municipi, al costat de la carretera N-II, actualment ocupats pel pàrquing del supermercat Lidl.

Jaciment d'època moderna documentat l'any 2001, durant el seguiment arqueològic dels rebaixos realitzats als horts de la masia de Can Mils, quan es localitzaren restes òssies corresponents a diverses inhumacions. A partir de l'excavació d'aquestes inhumacions es varen documentar 14 individus distribuïts en 5 fosses. Els límits d'aquestes fosses es varen poder determinar a partir de l'excavació de les restes durant el rebaix de les terres. Això fa que no es pugui descartar l'existència de més enterraments als espais entre les diferents fosses documentades o als entorns d'aquestes.

Dels 14 individus recuperats, 13 estaven en connexió anatòmica, mentre que el restant estava amb connexions parcials. També es recuperaren durant la intervenció restes òssies disperses que podrien correspondre a un o més individus.

Per les dimensions i característiques dels ossos, sembla que es tractarien d'individus d'edat jove o adulta, sense poder determinar clarament el seu sexe. L'orientació dels cossos era est-oest, combinant-se individus amb el cap a l'est i d'altres amb el cap a l'oest.

La cronologia d'aquestes inhumacions es pot determinar a partir dels materials arqueològics recuperats a l'interior del rebliment de les fosses, així com del material recuperat a l'estrat que tallaven aquestes. Aquests materials, bàsicament ceràmica vidrada, indicarien una cronologia que aniria des del segle XVIII fins a inicis del segle XIX. Per la característica de les inhumacions i pel fet que estiguin en un mateix nivell i tallant el mateix estrat, es pot dir que correspondrien a enterraments realitzats en el mateix moment cronològic.

El fet que els enterraments no es localitzin en la zona del cementiri de la població o prop d'alguna església, i que a l'hora de col·locar els individus s'hagués tingut molt poca cura, indicaria que podria tractar-se o bé d'inhumacions corresponents a morts produïdes per un conflicte bèl·lic, per algun tipus d'accident, o bé per una epidèmia, encara que al no documentar-se l'existència de calç relacionada amb les inhumacions podria descartar aquest fet.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, la zona on es varen documentar les inhumacions s'ha convertit en el pàrquing del supermercat Lidl, restant una zona erma tancada, segurament com a reserva arqueològica.

Zona on s'ubicava el jaciment.

Miquel Martí

novembre/2008

Estat actual del jaciment, erm.

Miquel Martí

novembre/2008

Detall de les restes antrropològiques del jaciment.

IPAC

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé:	14437
Nom:	Altres noms:
CAL NEI	CAMÍ RAL, 61
Municipi:	Comarca:
Arenys de Mar	Maresme
Caldes d'Estrac	
Coordenades UTM i altitud:	
X: 460926.30 Y: 4602396.15 7m	
Context:	
Zona urbana Molt proper al límit entre els municipis de Caldes d'Estrac i Arenys de Mar, en el vessant sud del Turó dels Encantats. Al carrer del Camí Ral, núm. 61.	
tipus de jaciment:	
Cova natural d'habitació amb estructures conservades	
Cronologia:	
1790 / 1999 Segles XVIII-XX /	
Estat de conservació:	
Destruït	

Descripció:

S'accedeix al jaciment des nucli urbà de Caldes d'Estrac, agafant el carrer del Camí Ral cap a l'est, fins a les afores del nucli urbà..

El jaciment es documenta en una zona propera al límit entre els municipis de Caldes d'Estrac i Arenys de Mar, en el vessant sud del Turó dels Encantats. Al carrer del Camí Ral, núm. 61.

Jaciment d'època moderna documentat a partir de la intervenció arqueològica d'urgència efectuada l'any 2005 al solar núm. 61 del carrer del Camí Ral, al quedar afectat aquest solar pel projecte de construcció d'un edifici d'habitatges.

Aquesta intervenció es va realitzar a partir d'una comunicació a l'arqueòleg territorial Sr. Antoni Caballé, en que Francesc Vila, de Caldes d'Estrac, l'hi va esmentar la notícia i/o llegenda històrica entorn la Torre dels Encantats situada al cim del turó, en la qual es recollia la possibilitat que existís alguna cavitat que permetés accedir des del mar al cim del turó. També hi havia notícies de la troballa de ceràmica prehistòrica al voltant del turó.

A partir d'aquestes dades, es va procedir al desbrossament i neteja mitjançant una màquina retroexcavadora de tota la zona on s'havien de practicar desmunts per la construcció de l'habitatge. Això va permetre posar al descobert una cavitat situada entre dos murs, un d'ells delimitava un espai construït a dintre la cavitat, i l'altre, situat a la part posterior de la penya, impedia l'accés a la casa des de l'exterior. Els dos murs que tancaven la cavitat eren construïts amb pedres i totxos lligats amb morter de calç; el que tancava la cavitat per la part posterior s'havia realitzat des de l'exterior, i per darrera d'aquest mur es localitzaren les terres dels marges. La resta del solar estava ocupat per uns marges artificials construïts amb pedres en què s'hi havia plantat vinya, que en el moment d'efectuar la intervenció estaven abandonats.

Un cop buidada la cavitat s'efectuà un sondeig en la part posterior de la penya. Aquí es van localitzar dos graons de pedra i calç recolzats a les sorres del marge, que permetien l'accés des de la part inferior als marges superiors, paral·lels a la penya.

La intervenció va donar com a resultat la identificació d'un sortint de la roca mare del penya-segat del Turó dels Encantats, d'una obertura en forma d'arc formada per l'erosió marina. Pel que fa als materials ceràmics recuperats, es tractava de ceràmica vidrada, majoritàriament marró alguns fragments de blava, de l'orla de la ditada amb un motiu indeterminat central, tot plegat de finals del segle XVIII inicis del XIX. Les restes de construccions documentades dins l'espai format per la cova natural, semblen pertànyer a una part de les edificacions d'aquests segles, fetes servir com a trasters o fresqueres, amortitzades durant una de les remodelacions que va sofrir la casa que encara es conservava fins a mitjans del segle XX

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, s'ha comprovat que tot el solar ja esta construït i la cavitat destruïda.

Vista general de l'estat actual de la finca.

Miquel Martí

desembre/2008

Vista general de l'estat actual de la finca.

Miquel Martí
desembre/2008

Vista general de l'estat actual de la finca.

Miquel Martí
desembre/2008

Vista general de la penya un cop realitzada la intervenció.

IPAC

Detall dels treballs de neteja amb màquina excavadora.

Roser Pou Calvet

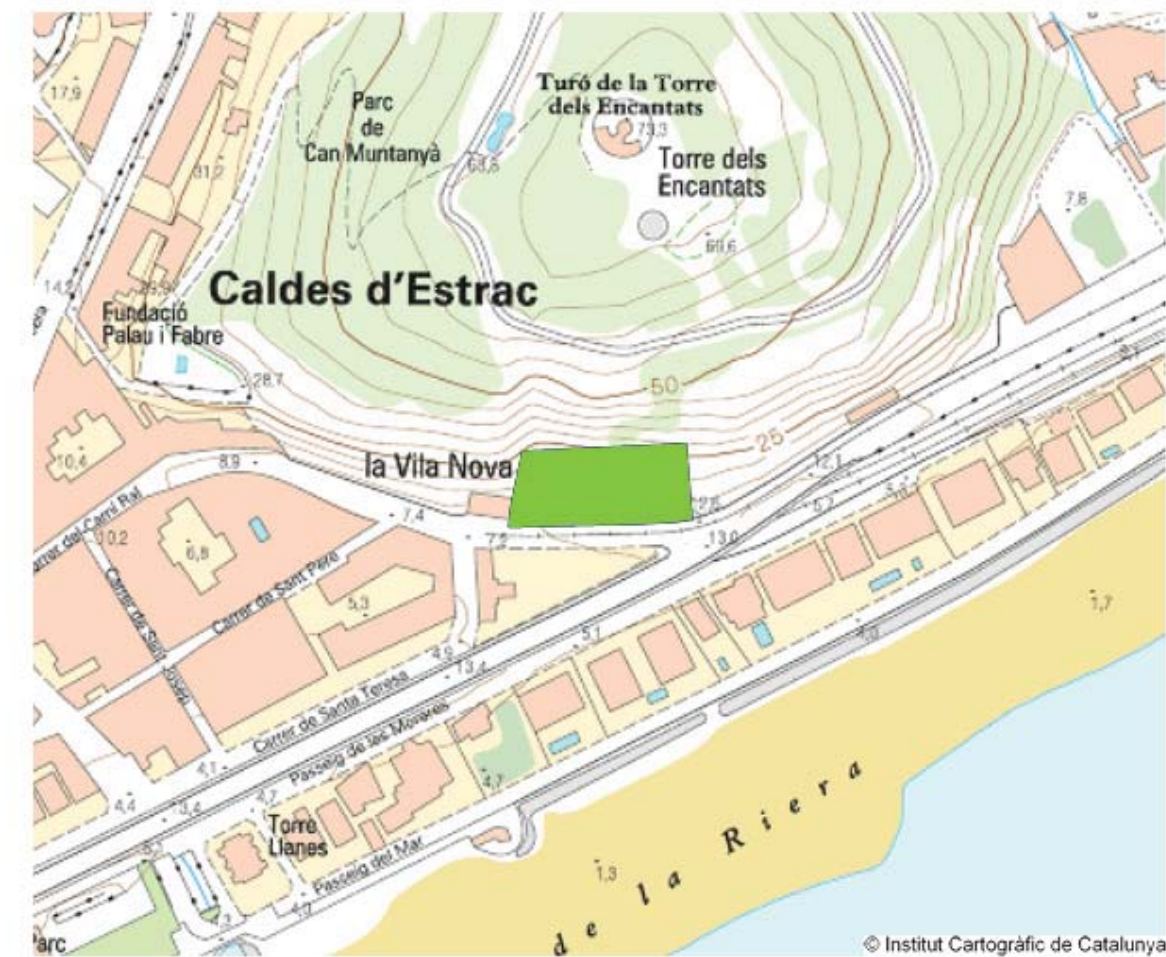
Graons localitzats al marge posterior.

Roser Pou Calvet

Obertura amb els estrats localitzats darrera del mur.

Roser Pou Calvet

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 15178

Nom:

PLA DE CAN SALA

Municipi:

Arenys de Mar

Comarca:

Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 463926.76 Y: 4605026.47 76m

Context:

Explotació agropecuària-Zona urbana
En un vessant molt suau entre el camí de Canet de Mar a Arenys de Munt i el rial dels Ruals.

tipus de jaciment:

Lloc o centre de producció i explotació agrícola

Cronologia:

-218 / -50 Romà República /

Estat de conservació:

Parcialment destruït

Desconegut

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des del nucli urbà de Canet de Mar, des de l'avinguda Via Cannetum, cal agafar el camí de Canet de Mar cap a Arenys de Munt fins arribar a la zona on aparquen les autocaravanes. La zona on s'ubica el jaciment es documenta en una propietat privada que va quedar afectada puntualment per la construcció de l'autopista C-32, en el PK 108,480. en un vessant molt suau entre el camí de Canet de Mar a Arenys de Munt i el rial dels Ruals. Actualment una finca tancada que es fa servir de pàrquing d'autocaravanes.

Jaciment d'època romana documentat l'any 1992, durant el seguiment arqueològic de les obres de construcció de l'autopista C-32, quan es va localitzar en una terrassa retallada en el terreny natural de sauló, les restes d'una conducció d'imbrex protegida per ambdós costats per pedres granítiques, amb una orientació est-oest. Transversalment també es va documentar un mur molt arrasat del que només es conservava una filada. La canalització estava limitada a ponent per una terrassa excavada en el sauló i estava associada segurament a una olla ceràmica feta a mà, de gran tamany, falcada per fragments d'imbrex, tègula i dolies. Tant la conducció com l'olla es trobaren dins un retall realitzat per a encabir ambdues estructures. Perpendicular a la canalització discorria un mur fonamentat sobre sauló, fet de pedra seca amb còdols de la riera i elements reaprofitats, com fragments de tègula, que possiblement formava angle amb la canalització. Els autors de l'excavació proposaren una cronologia de segle II - I aC per al jaciment, degut a la localització de ceràmica ibèrica i àmfora itàlica, i interpretaren la olla i la canalització com una única unitat coherent, relacionable amb el mur del jaciment, situat perpendicular a aquesta unitat. Les estructures localitzades presentaven un molt mal estat de conservació, tot i així, segons els autors de la intervenció, és possible relacionar-les amb algun tipus d'activitat agrícola i amb l'hàbitat rural situat en la plana. Donades les característiques de les troballes, podem parlar de la hipotètica existència, en aquest indret, de les restes d'un establiment rural d'explotació agropecuària d'època romana, possiblement relacionat amb alguna vil·la rural. Donada l'escassetat tipològica del material no es pot acotar més acuradament l'adscripció cronològica. Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, s'ha comprovat que tot aquest espai ha estat profundament modificat, tant per la construcció de l'autopista C-32, com per adaptar aquest espai a les necessitats del pàrquing d'autocaravanes.

Bibliografia:

DDAA / Autopistas i Arqueologia. Memòria de les excavacions en la prolongació de l'autopista A-19 / Barcelona / 1995 /

Vista general de l'estat actual del jaciment.

Joan Piera

novembre/2008

Situació del jaciment, autopista C-32.

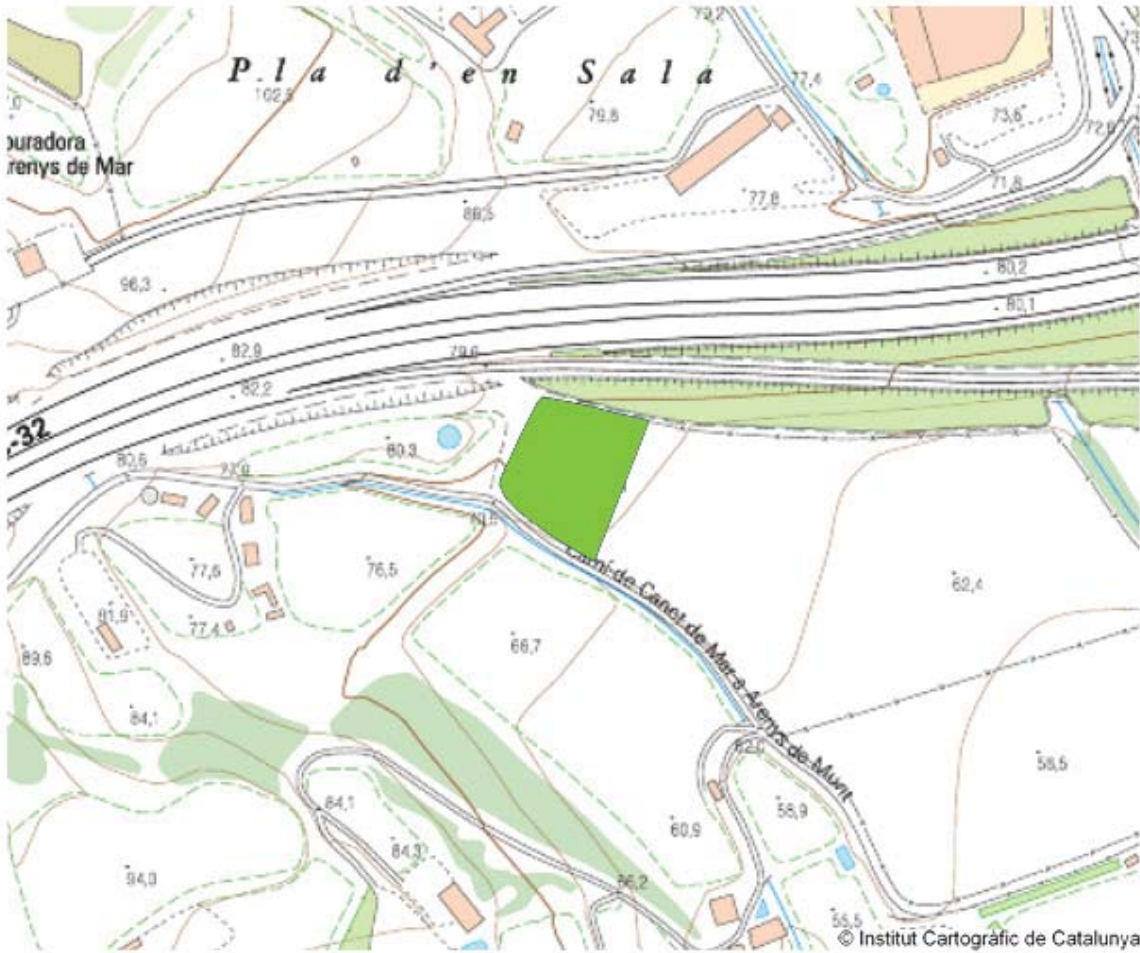
Miquel Martí

novembre/2008

Detalls de les restes de mur.

IPAC

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 16560

Nom:

DEPURADORA D'AIGÜES D'ARENYS DE MAR

Municipi:

Arenys de Mar

Comarca:

Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 463670.18 Y: 4605092.08

Context:

Explotació agropecuària-Zona urbana
Al marge nord de l'autopista del Maresme C-32, entre el rial de les Comes d'en Sala i el rial dels Ruals al començament de la riera o torrent de la Vall de Maria.

tipus de jaciment:

Galeries altres

Cronologia:

1790 / 1999 Segles XVIII-XX /

Estat de conservació:

Parcialment destruït

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des del nucli urbà de Canet de Mar, des de l'avinguda Via Cannetum, cal agafar el camí de Canet de Mar cap a Arenys de Munt. Abans d'arribar a la casa de Can Fassina, cal creuar el pont que de l'autopista del Maresme C-32 i agafar el camí en direcció est.

La zona on s'ubica el jaciment es documenta al marge nord de l'autopista del Maresme C-32, entre el rial de les Comes d'en Sala i el rial dels Ruals al començament de la riera o torrent de la Vall de Maria. Zona construïda on s'ubica la depuradora, zona de bosc i matoll cap al nord i erms a la banda sud.

Arran de la construcció de la nova depuradora i donada la seva situació, a uns 160 metres al nord-est de Can Fassina (on al 1992 es va excavar quatre sitges atribuïbles cronològicament al segle I aC.) juntament amb les diferents troballes descontextualitzades efectuades en aquesta zona al llarg dels anys, va motivar que els dies 20 i 22 de febrer de 2002 s'efectués el control dels rebaixos per tal d'esbrinar la possible continuïtat del jaciment abans esmentat.

Es va fer el seguiment de la retirada del vegetal en una area de 60 x 30 metres, fins una profunditat de 1,60 metres. De seguida es documenta el sauló i la roca mare (granit) a la part superior del rectangle, mentre que a la part inferior es va documentar primer un estrat de deposició de la riera.

Només es va registrar l'existència d'una mina d'època moderna però no es va evidenciar la presencia de restes arqueològiques, ni bens mobles ni immobles.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, no es va documentar materials arqueològics en superfície, ni bens mobles ni immobles.

Estat actual de la Depuradora d'Arenys de Mar

Miquel Martí

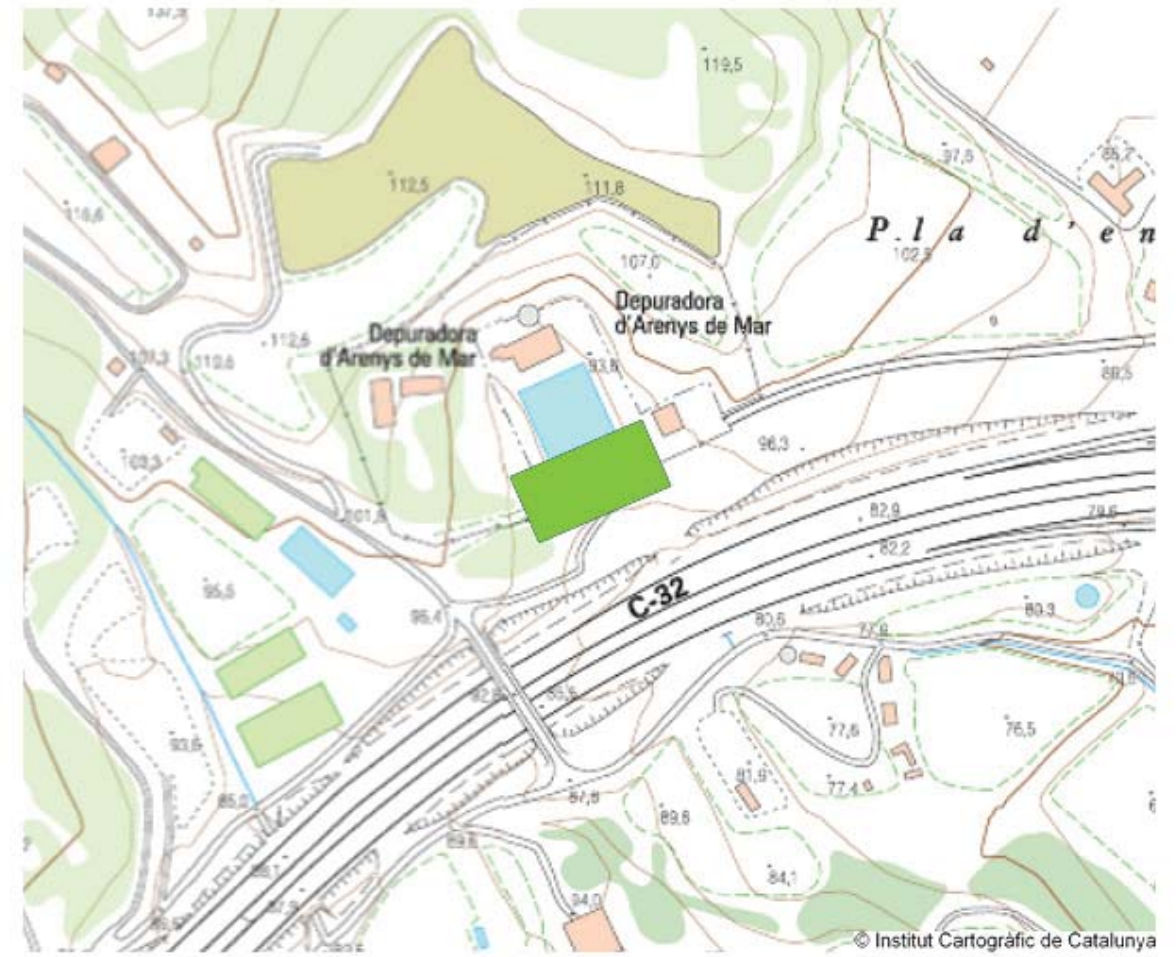
novembre/2008

Estat actual de la Depuradora d'Arenys de Mar

Miquel Martí

novembre/2008

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 16561

Nom:
CARRER D'AVALL, 30-32

Municipi: Arenys de Mar
Comarca: Maresme

Coordenades UTM i altitud:
X: 462506.93 Y: 4603291.42

Context:
Zona urbana
Al carrer d'Avall núm. 30 - 32.

tipus de jaciment:
Lloc d'habitació amb estructures conservades altres

Cronologia:
1790 / 1999 Segles XVIII-XX /

Estat de conservació:
Parcialment destruït

Descripció:
S'accedeix al jaciment pel carrer de la Riera del Bisbe Pol, a partir del qual cal agafar el carrer d'Avall fins arribar a la cruïlla amb el carrer Borrell.
El jaciment es situa dins des del centre urbà d'Arenys de Mar, en els núm. 30 -32 del carrer Avall, davant de l'anomenada torre d'en Llobet; torre de defensa contra la pirateria construïda el 1560. Correspon a una de les zones de poblament urbà mes antigues de la vila.
Jaciment documentat el 1988 arrel de l'enderrocament dels immobles i posterior aixecament del paviment per part de la constructora Construcciones Torre d'Arenys SA. Durant aquestes obres van aparèixer unes estructures subterrànies que van fer aturar les obres i demanar al Servei d'Arqueologia que s'efectués un seguiment d'aquestes.
Els resultat del seguiment d'aquests rebaixos va ser negatiu des del punt de vista de noves troballes de restes arqueològiques. Les estructures subterrànies aparegudes durant l'enderroc, resultaren ser tres dipòsits construïts amb totxo ordinari i morter de calç, dos d'ells recoberts amb rajoles de la Bisbal i el tercer amb la paret arrebossada. Aquets dipòsits es pogueren situar cronològicament, amb documentació extreta de l'arxiu municipal d'Arenys,a finals del segle XIX o principis del XX.
Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, s'ha comprovat que en tota aquesta zona s'hi ha construït i en els entorns s'han reurbanitzat alguns carrers, sense documentar cap més evidència arqueològica.

Vivenda unifamiliar del número 30-32.

Miquel Martí
novembre/2008

Carrer Avall al davant de la torre medieval.

Miquel Martí
novembre/2008

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 16562

Nom:

ESGLÉSIA DE SANTA MARIA D'ARENYS DE MAR

Municipi: Arenys de Mar

Comarca: Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 462524.53 Y: 4603518.32

Context:

Zona urbana
Església parroquial d'Arenys de Mar, dins el nucli urbà.

tipus de jaciment:

Edifici religiós església

Cronologia:

1453 / 1789 Modern / Modern

Estat de conservació:

Excel·lent

Protecció legal:

Declarat BCIN / Monument històric / Data declaració:26/02/1976 / Data Boe:23/03/1976 / R-I - 51- 4216 / 8-MH

Descripció:

L'accés al jaciment es fa des dins del nucli urbà d'Arenys de Mar per la riera del Bisbe Pol, a la banda oest, l'església està ubicada a la plaça homònima.

La zona on s'efectuà la intervenció es documenta a la teulada de l'església de Santa Maria d'Arenys. L'església de Santa Maria d'Arenys començà a construir-se l'any 1584 i fou acabada el 1628, tot aprofitant i ampliant la capella de Sant Elm. En realitat no se sap del cert si el temple es construí al costat de la capella dedicada a Sant Elm (tal com indicà el bisbe), o es bastí al voltant de l'antiga capella, tal com acostumava a fer-se en aquella època.

Malgrat que en el contracte es pactà la construcció en l'estil renaixentista, anomenat aleshores a la romana, tant a la coberta de la nau com de les capelles, es seguí encara l'estil gòtic. A més, s'hi dóna la curiosa peculiaritat que les nervadures de les voltes gòtiques arrenquen de mènsules del més pur ordre dòric. Així, és possible observar en aquest temple la diversitat entre la construcció renaixentista dels panys de paret i les motllures, i la gòtica als claus de volta, arcs i nervadures.

L'any 1755, el temple fou allargat per la banda davantera i s'hi construí un nou portal, ja d'estil barroc. Del 1777 fins al 1789 s'hi feren nous eixamplaments laterals a manera de creuer, es suprimiren les sagristies de les dues bandes del presbiteri i s'obrà una de nova darrera l'absis. A mitjan segle XIX es construí la capella del Santíssim Sagrament.

Arrel de les obres de reparació i alleugeriment de la teulada de l'església de Santa Maria d'Arenys el 1985, es va aixecar part de l'enrajolat i del formigó de calç que segellaven la par superior del sostre i que conformava el sòl de la porxada de sota la teulada. Durant aquesta actuació es va documentar la presència de terrissa a l'interior dels carcanyols de la capçalera, a l'estil de nombroses esglésies medievals i modernes de Catalunya. Aquest fet va motivar a una intervenció d'urgència.

L'excavació va consistir en la recuperació del material que apareixia a l'interior dels carcanyols. Aquest conjunt registrat va aportar noves dades sobre el mètode emprat per farcir les voltes, àmpliament difós des d'època gòtica, i situar un horitzó cronològic pels tipus ceràmics entre els segles XVI a XVIII. Es varen recollir amforetes, vasos cònics i ovals, bacins, barralines, bugaders, cantimplores, càntirs, cassoles, fogons, gerres, gàrgoles, gibrells, olles, etc.... Tanmateix es va documentar restes de ceràmica blava catalana i reflexos metàl·lics.

De la visita efectuada al 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, es conclou que l'edifici està perfectament conservat.

Estat actual de l'església des de la riera.

Miquel Martí

novembre/2008

Façana de l'església de Santa Maria d'Arenys.

Miquel Martí

novembre/2008

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17537

Nom: Altres noms:

Arenys de Mar AMA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

tipus de jaciment:

Altres

Cronologia:

/ Desconeguda /

Notícies històriques:

Espoli

Descobridor: C. Vidal, S. Vintró, A. Lopez

Descripció:

Material divers de procedència incerta, en el litoral del municipi d'Arenys. Vaixell: cep de plom, àncora de ferro.
Càrrega: àmfores Dr. 20, Maña 2 C.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17538

Nom: Altres noms:

Arenys I ARIA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Varis desconegut

Cronologia:

/ Desconeguda /

Notícies històriques:

Descobridor: S.Bravo (President del CRIS)

Dóna notícia: S. Bravo

Descripció:

Per les informacions donades pel Sr. Bravo, enfront d'Arenys va trobar en un lloc indeterminat un conjunt de bales d'artilleria. No en tenim altres dades. Podria tractar-se d'un derelict, però, a hores d'ara no tenim prou informacions per a assegurar-ho. Vaixell: Bales o bombes d'artilleria..

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17539

Nom: Altres noms:

Bocana del Port d'Arenys BOPA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 464704.15 Y: 4602264.77

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Varis desconegut

Cronologia:

/ Fenici /

Notícies històriques:

Espoli

Descobridor: Eduard Cassou

Dóna notícia: Eduard Cassou, Ramon Coll

Descripció:

Troballa de dos fragments d'àmfores púniques Vuillemot R-1, l'any 1979. La troballa fortuita no permet saber de què es tracta. La localització que ens donà E. Cassou no és del tot precisa. Càrrega: Dues nanses d'àmfores Vuillemot R-1. Sediments: sorra i alga.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17540

Nom: Altres noms:

El Caballó CAA2

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 464776.05 Y: 4602757.87

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Obra pública port. Fondejador

Cronologia:

/ Desconeguda /

Notícies històriques:

Espoli

Descobridor: J.M. Rovira

Dóna notícia: Pons Guri, Lluís Torroja, Desideri Vives

Descripció:

Troballa de gran quantitat de material arqueològic (sobretot àmofores Dr. 1) a més d'un cep de plom. Vaixell: cep de plom. Càrrega: Dressel 1.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17541

Nom: Altres noms:

El Vicentet VIA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 462655.52 Y: 4600239.61

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Altres. Element aïllat

Cronologia:

-27 / 284 Romà August / Romà Segle III

Notícies històriques:

Descobridor: Miquel Prat, Xavier Mir

Dóna notícia: Xavier Mir

Espoli

Descripció:

Troballa d'una àmfora Pascual 1. Actualment està di`positada a casa d'un particular, concretament el sr. Miquel Prat Palaus. Càrrega: Pascual 1.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17542

Nom: Altres noms:

Els Reis REA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 463443.65 Y: 4600328.09

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Derelictes

Cronologia:

-27 / 284 Romà August / Romà Segle III

Notícies històriques:

1960 / Espoli

Espoli

Descobridor: C. Vidal, S. Vintró, A. López, Ll. Torroja, Matamala,Xavier Mir

Dóna notícia: X. Mir, Lluís Torroja

Descripció:

Derelicte romà expoliat d'ençà 1960 de forma sistemàtica, amb un carregament d'àmfores Pascual 1. La prospecció realitzada pel CASC l'any 1993 va permetre localitzar alguns fragments d'àmfora Pascual 1. Càrrega: Pascual 1. Sediments: roca i sorra.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17543

Nom: Altres noms:

La Costa Brava CBA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 462635.22 Y: 4596322.95

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Varis desconegut

Cronologia:

/ Desconeguda /

Notícies històriques:

Espoli

Descobridor: Xavier Mir

Dóna notícia: Xavier Mir

Descripció:

Per les informacions aportades pel sr. Xavier Mir, es varen extreure materials arqueològics d'un indret que ell anomena Costa Brava. L'any 1993 es va posicionar l'indret de les troballes. No tenim dades precises del tipus d'objecte i per tant no podem saber-en la cronologia.. Sediments: Roca i sorra.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17544

Nom: Altres noms:

La Xarxa XAA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 462670.70 Y: 4598697.49

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Varis desconegut

Cronologia:

/ Desconeguda /

Notícies històriques:

Espoli

Descobridor: Xavier Mir

Dóna notícia: Xavier Mir

Descripció:

Segons les informacions de Xavier Mir, d'aquesta roca, es varen trobar materials arqueològics aïllats. Amb el sr. Mir es va situar el lloc de les troballes, i s feu una immersió de prospecció, que no va permetre retrobar cap altre objecte arqueològic.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17545

Nom: **Altres noms:**

Les Estenalles ESA

Municipi: **Comarca:**

Arenys de Mar Maresme

Coordenades UTM i altitud:

X: 465288.19 Y: 4598499.37

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Varis desconegut

Cronologia:

/ Desconeguda /

Notícies històriques:

Espoli

Descobridor: Miquel Prat, Xavier Mir

Dóna notícia: Xavier Mir

Descripció:

En aquest indret varen aparèixer fragments d'àmfores de diversos tipus. Una d'aquestes és un coll de Dr. 30. El CASC hi feu una prospecció l'any 1993, amb resultats negatius. Hi ha una confusió amb els materials arqueològics ja que els que s'assignaven a aquest jaciment, en realitat corresponen al jaciment Pedra Petita. Càrrega: Amfores diverses, en concret una és Dr. 30.. Sediments: roca.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17546

Nom: **Altres noms:**

Riera d'Arenys RAA

Municipi: **Comarca:**

Arenys de Mar Maresme

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Derelictes

Cronologia:

-27 / 284 Romà August / Romà Segle III

Notícies històriques:

Parcialment espoliat

Descobridor: Sr. Cuni

Dóna notícia: Desideri Vives

Descripció:

Informacions sobre l'existència d'un derelict romà carregat d'àmfores Dr. 20. Algunes es troben dipositades en el Museu d'Arenys. Les dades que es tenen són molt poc precises. Càrrega: Amfores Dr. 20.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17547

Nom: Altres noms:

Roques d'En Lluc RLA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Obra pública port. Fondejador

Cronologia:

/ Desconeguda /

Notícies històriques:

Espoli

Dóna notícia: Desideri Vives

Descripció:

Troballa en aquest indret de material ceràmic aïllat, el què qual no ha estat documentat. Es cita la troballa d'una àncora almirallat de ferro, col.locada en el passeig marítim d'Arenys. Es probable que aquesta àncora en realitat es tracti d'alguna de les que tenim documentades al jaciment Arenys de Mar (General), però que no en tenim la certesa de quina és en concret. Vaixell: àncora de ferro, tipus almirallat.. Càrrega: ceràmica diversa.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17548

Nom: Altres noms:

Sant Llorenç SLA

Municipi: Comarca:

Arenys de Mar Maresme

tipus de jaciment:

Subaquàtic. Derelictes

Cronologia:

-27 / 284 Romà August / Romà Segle III

Notícies històriques:

Espoli

Descobridor: Aleix Pujol

Dóna notícia: Aleix Pujol

Descripció:

Probable derelictes amb àmfores Dressel 20, i alguna que podria ser també Pélichet 46, recuperades per les xarxes d'arrossegament, segons les informacions del sr. Aleix Pujol, de l'embarcació Isabel la Catòlica, d'Arenys de Mar. D'aquest material només en tenim constància d'una àmfora Dressel 20 sencera. Càrrega: Amfores Dressel 20 i potser també Pélichet 46.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile

Patrimoni Arqueològic

Dades del bé: 17549

Nom:	Altres noms:
Submari	SUA

Municipi:	Comarca:
Arenys de Mar	Maresme

tipus de jaciment:
Subaquàtic. Altres. Fustes
Subaquàtic. Derelictes

Cronologia:
1790 / 1999 Segles XVIII-XX /

Notícies històriques:
Parcialment espoliat
Dóna notícia: Ernest Buch, Joaquim Carbonell

Descripció:
Possible existència d'un submarí soviètic perquè s'enganxaven les xarxes en alguns objectes metàl.lics. En una ocasió es recuperà un compàs de navegació amb inscripcions en llengua ciríl.lica. No està documentat aquests objectes arqueològics. El CASC desconeix la seva ubicació precisa. Altres: Compàs de navegació amb inscripcions en ciril-lic..